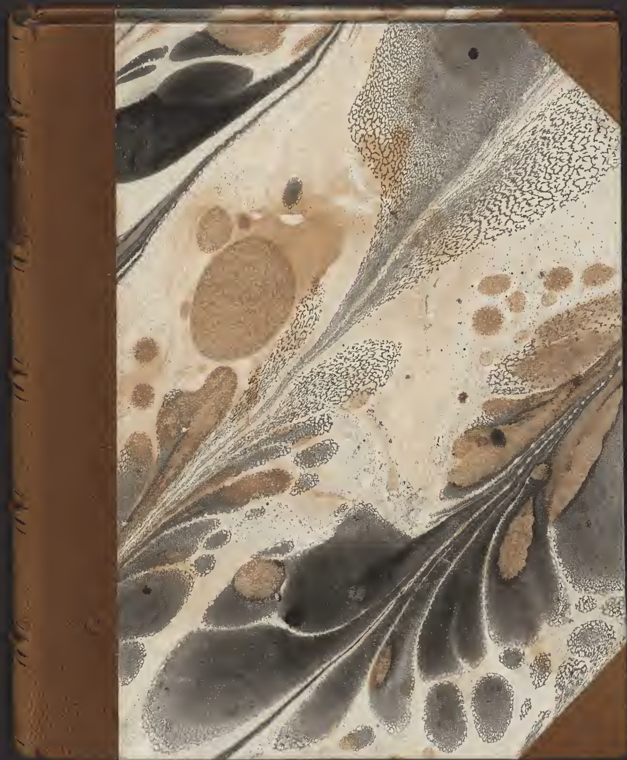
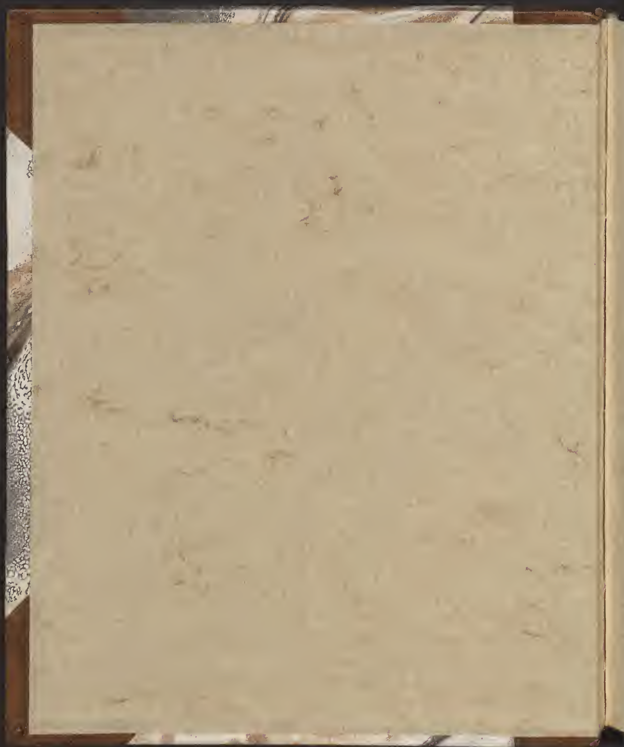

Hialmters
Och
Olvers
SAGA/
Handlande om trenne Konungar i Mannahem eller Swerige/
INGE, HIALMTER, och INGE,
Samt
OLVER Jarl/
Och om theras uthresor til Grekeland och Arabien; wid paß i the första hundrade åhren efter Christi födelse.
Af
Gamla Nordiska Språket
Å nyo
På Swensko uthtolkad
Af
JOHAN FREDRICH PERINGSKIÖLD.

Tryckt i Stockholm/ hos JOH. LAUR. HORRN, Kongl. Antiquit. Archivi Boktryckare. År 1720.

Til then bewågna Läsaren.

Thet wore förgäfwes at wilja vpsöka thenne Sagas dicktare / emedan han intet har wetat tilägna sig någon heder här igenom / vtan låtit then bero vppå en tapper Konungz beröm allena; thet kan ock wara oß nog / at se henne wara af en snäll hand fordom ihopasatt. Och emedan thenne gamle Saga / redan för mång hundrade åhr sedan här hos wåra förfäder / har skattats wärdig at behållas vti ett stadigtwarande Minne / och af the fornas Fråde tagit sin warachtighet; ty har man ey funnit obilligt then samma nu särdeles ifrån glömskones mörker at befrija / förmedelst thes vthgifwande igenom trycket / vppå wårt nu wanliga mål. Althenstund hon ock tienar at vpfylla wårt Historiska Konungatal / som oß elliest medelst skrifters Mangel i så måtto fattas / at man nu icke bekomma kan en ständig och med tideräkningen följachtig Historia / med mindre sådane / som i andra böcker för thes ällder skull förtegne äro / framdragas. Så bör man thetta samlandet

 icke

icke försumma. Ty ehuru the bära thet släta namnet af Sagor/ doch likwäl när sådane Historier rätt komma at handteras/ efter giörligheten/ så äro the näst Runeskriften och Sten-Crönikorne/ Ålderdomens äldsta skatt och grundpelare til fädernes landetz historier och skrifter/ innehållandes Sweriges heder/ och the forna Härli goda Hiälkars sampt tappre Drakars och Höfdingars lof och merkeliga vthtog/ nu til Blåland och Æthiopien, nu til Hundingar och Frankoner/ kring Grekeland och kring hela wida werlden. Hwilkas tappre dater/ beröm och åminnelse så nödwändigt följa plågar som skuggan kroppen; emedan all frägd lefwer medelst rychtet/ som där af bestyrkes/ at af then stammen som från theße Nordiska orter vtgått/ ännu lefwande blodzdroppar wisa sin kraft i the qwarlåtne kämpars telningar här i Mannahemen.

Wi finne vti thenna historiens innehåll framdragas/ trenne förnämliga Konungars namn/ jemte berättelse om theras tappra bedrifter/ hwarmedelst the så in som vthrikes låtit särdeles Mandom påskina/ strax från vngdoms åhren/ och giordt sig til regementz styrelsen wärdige. Men thet yppar sig en icke ringa swårighet at weta/ til hwilken Kong Inges tijd historien bör föras. Ty som här hafwa warit flere Konungar af thet namnet Inge samt Ingemunder/ hwilkas senares bedrifter/ jämförde med Sturlåson och Historien/ intet komma öfwerens med thenne Inges/ så kunde man lätteligen förmena honom

haf-

hafwa warit allenast en Fylkes-Konung och ey Enrådande. Doch som historien sielf här emot talar vti thet 10. och 12. Cap. therest thenne **Hialmter** kallas **Thiod-Konung**/ thet är / Enwaldz Konung och högstrådande öfwer folken/ samt hin **Storradi** / then wida regerande och mächtige Konungssonen/ förthenskull har man stadnat i then mening at thenne **Inge** förmodeligen warit **Inge/ Niordz** son/ med thet tillnamnet **Frode** eller then kloke. Hwilken then Danske Saxo Gram. kallar then wåltalige/ jemwål meddelandes honom/ för thes höghet skull/ thet hos Skalderne brukelige Konungs namnet **Ehrerik** eller **Erik**. Hwar af man kommer på then tankan at **Hialmter** warit en sambroder med **Inges** son **Fiolner**/ som A. ch. 14. vti Ledra omkom; så framt icke ock then samma Konungen. Ofta har ock händt at Skalder af en Kongl. Person hafwa giordt twenne/ förmedelst theras Ehretitlars ombytelse/ af åtskilliga tilfällen. Hwarföre then/ som vti Krigs-tijden nämndes en **Othin**/ nämndes en **Thor** tå han på domstolen satt at skipa rätt. Then åfwenwål kallades en **Milldunger**/ nådig och mild Herre/ som af androm en **Hilmer** / med hielm och Mandom beprydder/ vtnämnd och beteknad warder. Sammaledes är en för sin Maijestät högst ansedd Herre/ in för hwilkens Thron the med fruchtan och wördnad framskrida måste/ blefwen kallad **Igge** eller **Ogge Ygge** / thet är/ förskräckelig.

Then handel och thet umgånge / som wåre Göthiske fordom haft ey allenast med alla Europeer / utan ock med Syrer / Araber och flere / förmedelst sina dierfwe uthtog och wapens förande / förbund och giften; then samme stadfästes så mycket mer / förmedelst Kong Inges samband med Marsibil. Af hwilket namn också flere Drottningar i historien finnas kunnige / såsom en Marsibil / Kong Halfdan Branufostras gemål / af England bördig / uti theß Sagas 14. Cap. Synes altså / för samtiden skull / trowärdigt / at thenne Marsibils fader / som här i historien omtalas / med thet namnet Kong Margarius i Syrien / warit then uti Romerska historien kallade Marcus Vipsanius Agrippa, Höfdingen i Syrien och Judiska Landet / hwars wälde å Romerska Keysarens wägnar war tå för tiden som Kongligit; hwilken ock förmäles haft til Gemål Keyser Augusti Dotter Julia, som tilförene warit förlofwad med Cotison the Göthers Konung.

The Kämpers namn / som här i Historien båra priset / äro infödde / och hafwa sin bekanta förklaring / tagne så af personernes egen böjelse och art / när the sådant efter handen welat skönia; såsom ock til ett godt tapperhetz ämne them med wattns påösande / såsom Sagorne betyga / wid födzlen strart gifne. Således skeer at af Hiälm / och then fordom dyrkade stridzguden Tyr / får här en Hialmter

ter sitt namn sammansatt. Af hår och röder/ kommer thet at en/ som ibland krigshåren vti striden/ medelst sina motståndares nederlag intet warder sparande at blodga sina händer/ then får ock sit namn Herröder således låntagit. Olwer igenkännes nu igenom Olf och Olaf. Hlodwer Hlodoweus eller Ludwik/ war Hialmters yngre broder/ then historien gifwer wid handen/ hafwa warit en Siö-Konung/ sambroder med Kong Swegder/ och haft sit säte wid Sigtuna i Swerige. Jämnför min Sal. Faders Swenska ättebok.

Wid hwilken tijd then i historien berömde Kong Ingelef war/ gifwes ock anledning at inhämta ther af/ at han förmäles hafwa regerat öfwer Mannahem. Hwilket namn Swearíket/ ibland andra känningar/ fordomdags burit wid then från Asien återkomne Sigg-Odins tijd/ såsom Hewarar Sagan/ i ett thes rättare Msc. förtäljer: Hin westra lut Nordur Alfunar bygdi Odin/ oc kallade Manheima eda Manheim. Thet är: The tappre Måns hemwist/ och theras fosterland som i bröstet bära Manna mod. Sedermera warade thetta tilnamnet längst behullit vthöfwer Södermanland/ Wermeland/ Westmannaland och Nerike/ enär thet ordet Swerige och Swia-Weldi blef i bruket wedertagit/ anten man will thet rätteligen leda

af

af Swidur / en med eld och brand fram rusande strids-man / efter Odins kännetitul hos Eddorne / eller ock af Sithe och Scythe / efter Erici Upsalensis och fleres mening / samt af Konung Swegders namn / efter andras tanka. Så instämmer likawäl Mannahems berömd / här i historien i deß 1. Cap. med thet som Plato uti sin Atlantiske Critias införer / om Ättelandetz tilstånd / tå han stundom berömmer: Des sunda temperament wid alla årsens tider; och åter: thes fruchtbarhet och ymnoghet af allahanda frucht och gröda / hwar utinnan landet med hwart och ett tåfla kan; thereſt ey fehlas näring / samt bete för allahanda diur; thereſt af jordenes fetma fruchtbare äro the åkrar och platzer / them Greken φελλέως kallar; hwilka jag / efter Swenſkans enfaldigt klingande genliud / snart hade bordt nämna Swedie-Fellen.

Och ehuruwäl thenne Saga fläſtom kan synas owärdig / at räknas bland them som något anföra wid wårt Swenska Kongatal / och åfwenwäl sälsama sakers inmängande månde tyckias betaga henne trowärdigheten; så måste wi besinna / historien gifwa thärutinnan lika som en åtwarning / at the / som troldom och widskepelse öfwat / altijd tagit en snöplig ända / och synes sielfwa berättelsen wara så mycket äldre / som then med Christeligit sätt mindre

dre instämmer. Om sådana Phuts eller Phytons andar talar jämwäl Edda c. 3. om then gamle Sadur/ således: Saturnus var mikill a tha ithrott er Phytons anda er kollud/ ad han vişe Fyrer oordna hlute. Thesvtan förtälia sådane Historier the förra tiders lofliga bedrifter/ som nu synas orimlige/ sedan annan wapenbonad/ annan Siöfart/ annat sätt at fächta genom longlig erfahrenhet vpfundne äro och wedertagne. Hwar wid jag mig erhindrar the päminnelser som här om giöras/ vti företalet/ af then i Swart-Runekonsten rychtbare hertigens af Bußlaraborg Historia/ Maus Jarls Saga kallad/ således: En tho at frasogur sieu aullar jafn araedilegar til likinda/ tha samir theim betur er heyra/ ef their vilia eigi falskt nafn bera/ at kalla eigi lygi edur hiegoma/ vtan han vite annat sannara/ sva at han meigi that malut enda medur meira sannleik edur visindumm/ thvi at swa margt hefur vidborit i heiminum at traudt ma vfrodir madur dilja at vordit hafi/ thvi at vitrir menn ok spakir finna til flestra luta daemi. Men ehuru efter föregående mening/ efterdömen finnas eller intet/ där til/ hwad som i förr tijden troligen har låtit sig giöra eller ey; så hafwa the gamle vnder sådana förborgade tal/ haft sitt afseende på någon sanning/ som i

theras gåtor warit inweklad. Särdeles/ när the med ikläd-ning af foglars hamn/ hafwa welat gifwa tilkenna theras snabbhet och skyndsamhet; Med Wargar theras grymma sinne/ röfwande och plundrande: såsom the ock kallades **Wargar i Weum**/ hwilke woro thens almänna fredens och säkerhetens förstörare. Till sällsamme namngifwelser togz endels tilfälle af theras wapenbonad/ emedan the på sina Pantzarekappor hade vthsatte/ sina förfäders och sina egna merken och känneteckcn/ eller och i Sköldena theras stamwapen/ ett Leyon/ Ulf/ Grijp/ Drake/ Orm/ Häst/ och mera sådant: Så förmäles Hector hafwa fördt twenne emot hwar andra vpresta Leyon och Telamon/ af Atles Ätt som först besteg muren i Troja bestormning/ hade sin Skiöld med grymma diur vthmårkt/ och andre buro Medusas ormflätade hufwud fram för sitt bröst/ vppå hår-klädning och Skiöldar/ at wisa sig fienden förskräcke-lige; hwar af the göthiska Hieltar sådana åhre-titlar haft/ at the kallades/ bistra/ hårda och stränga/ snålla och goda Mån; alt såsom thet låsas kan af Rune-stenarnas skrift. Förvthan thet/ at ock the äldsta kämpars beklåd-ning/ warit Leijon-hudar/ Biörnars/ Ulfwars och mera sådant; hwar af thet ordqwädet lyder: **Opt eru vaskar hendur vnder vargzkapu: Vnder en slät warg-skins drächt äro oftast the raskaste händer.**

Men om Menniskior/ förmedelst onda konster/ hafwa kunnat werkeligen ikläda sig diurs egenteliga skepno/eller med

syne-

synewändning förställa sig uti en annan hamn/ efter en Odins Aeges/ och Prothei förmente art/ enär the enfalldigas inbillning giordt thet måsta til saken; thet kommer föga här wid. Aldenstund/ när man endast eftertrachtar något gagn och rättskaffens nöje af Historien/ då må wäl Hrimthußar och halftroll/ hamleipor och vandwettur sachta förbi gås. Hwad som i öfrigit kommer at talas om Fingalp/ hwilket gifwes anledning til at hafwa warit thet underdiur/ som Sphinx kallas af Latinerne; ther om hafwa ock the senare tijder haft slijk mening som then beskrifwes af then vitre Isländaren Jon Gudmundßon uthi thes Adskiljanleg skrif och fraede/ mycket enligen med thenna sagan/ sålèdes: Thaug hafa manz hendur/ och naer sem manz haufud/ tho nockud sem hestz trionulegt og/ med hraedilegre asionu/ og storum tonnnum/ naerri manz skopum/ nidur ad mitti/ thar naest klaer sem a heenum/ enn aptur hlutu-rinn digur og/ langur/ og a hend/ semm a hestum/ og hofr a aptur fotunum/ hala langan og digrann og klepp a endanum/ sem elldur brenne ur augunum; quendurid briost sem kona/ hun hafdi skiöld og suerd/ en kalldyrid skegg/ suart og hart sem thad lodna a talkne/ og kann ad vega med tweimur haundum senn/ hafandi suerd i

huor-

huorri hendi. Thaug dyr komast opt ifer god atqwaeda suerd/ sem sidan baru firre frägdar menn/ theirra er getid i Blomsturvalla Sogu/ og Orwar Oddz historiu/ og vijdar annar stadar i fornum fraedumm. Sidst/ emedan här/ efter ålderens jämna sätt at enfaldigt föra orden/ stundom infalla korta/ och nästan twåra meningar/ frågor och genswar; af then orsak/ at hwart språk följer sitt egit Lynde/ som ock at the gamle i thet fråsande krigzbullret begrepne/ hafwa mer warit förtänkte at vthföra sin sak med styrkia än ordom; så har ock thetta med en ringa fiäder/ ey så zirligen tarfwat at vthföras/ som än mer vti then bewågne låsarens milda omdöme i synnerhet lemnas af

J. F. P.

Sagan Af Hialmter ok Oluer.

I. Cap.

Ætt og Vppwoxtur Hialmters og Olvers.

THesse Saga byriast af einum agiætum Kongi, er Yngi hiet, hann var vel buin madr at ollum ithrottum, meiri ok megtugri, vænri ok vitrari, stærri ok sterkari enn hvor annar madr i verolldinne, hanum samtida. Hann la i hernadi fyrra lut æfi sinnar, ok vann vnder sik morg Konga riki. Hann atti at rada fyrir Mannheimumm, hvort er var ollum londum meira, ok gagn audugra. Kongr atti agiæta Drottning er Marsibil hiet, hun var dottir Margarius Kongs af Syria. Hun var pridd ollum kvennligum listum;

Hialmters och Olwers Saga.

I. Cap.

Förtällier om Hialmters och Olwers slächt/ och theras Vppwext.

DEnne Saga tager sin begynnelse af en widtberömlig Konung/ hwilken Ynge het/ han war en wäl vnderwijst man vti allehanda öfningar/ ther hos både förmer och förmögnare/ fagrare/ wettigare/ större och starkare än någon annan i werlden/ som på then tiden stod at finna. Han låg i härnad vthi sin första ålder/ winnandes vnder sig många Konungariken. Han regerade öfwer Mannahem/ hwilket war förmer och fruchtsamare än alle land. Han ägde en lofwärdig Drottning/ Kong Margarii af Syrien Dotter/ som Marsibil het. Hon war beprydd med alla qwinliga snällheter:

ſtum; Theim vard ſonarau-
dit,hvor Hialmter hiet.Hann
var vænr, ſtor ok ſterkur, ok
fimur vid alla ithrotter, the-
gar a vnga alldri. Kongr
liet kenna hanum allar men-
ter, thær ſem vngum mon-
num var titt at læra. Eirn
Jarl var i riki Kongs, er Her-
rauder hiet, hann kunni al-
lar lyſter, ſem tha voru tidar.
Klokskap ok viturleika hafdi
hann yfer huorn mann.
Hann var hin ædſti vin
Kongs. Hann atti eirn ſon,
vngann ok vænann, er Olvir
hiet. Jall kendi hanum allar
ithrottir. Hann hafdi XXX.
Leikſveina, ok reid a skog
daglega, at skiota dyr ok fu-
gla; Lidu ſva timar at Olver
var XV. vetra, var hann
tha manna ſtæſtr ok ſter-
kaſtr, ok bar af huorium
manni Tafl, ſund, ok i tur-
niment at rida. Thad var
eitt ſumar, at Yngi Kon-
gur liet bua veislu med al-
ri megt er fa kunni, than-
gat var bodit Jarlinum, ok
ſyne hans, ok morgu ſtor-
menni, ok var veizla hin
beſta. Thad var eirn dag,
er Kongr ok Jarl ſatu vn-
dir bordum, ok voru gla-
dir, tha mælti Kongr: Thad
vil ek Jarl thu takir vid
ſyni

ter: med henne afladе han en ſon
wid namn Hialmter; Thenne war
af en wacker ſkapnad / ſtor til wer-
ten / ſtarker och ferm i alla ridder-
liga konſter / ſtrax i ſin vngdom;
Ty Konungen låt låra honom vti
åtſkillige ſkickeligheter / ſom någon
vng perſon borde låggia ſin winning
om. Konungen hade i ſit rike en
Jarl / Herröder benåmnd / han kun-
de alla konſter ſom på the tider wo-
woro i bruk. Vthi klokhet och för-
ſtånd öfwergick han hwar man/
warandes förthenſkul Konungens
förnemſte wån. Then ſamme ha-
de en vng och wacker ſon / hwilken
het Olwer; Hans fader Jarlen
vnderwiiſte honom i allahanda hur-
tiga kundſkaper / hafwandes med ho-
nom tretijo lekſwenner. Theße redo
dageliga åt ſkogen och ſkiöto wille-
bråd och foglar. Led ſå tiden fram
at Olwer war blefwen femton åhr
gamal / då han redan war man-
wuxen / och af ſtora krafter / ſampt
hwariom manne öfwerlågſen vti
Tafls ſpelande / ſimmande / och tor-
neringar. Thet hånde en ſommar /
at Konnngen låt tilreda ett giåſte-
bud med ſtort emne: Dijt blef ock
Jarlen buden och hans ſöner / ſampt
månge förnåme mån / och hölts dår
en hårlig måltid. En dag når Ko-
nungen och Jarlen ſutto til bords
och woro glade / ſade Konungen til
Jarlen: Thet år min willie at du
ta-

ſyni minum til foſturs. Jarl bad hann rada. Enn at lidinni veiſlunni, gaf Kongr theim fedgum godar giafir. For Hialmter nu med Jarli, ok nam allar thær lyſtir ſem Herraudr kunni. That var ſagt at kiært væri med theim Hialmter ok Olver, enn Jall ſkipadi hanum at tiena Hialmter i ollu, ok væga fyrir hanum; ok ſva giordi Olvir.

II. Cap.

Foſtbrædralag Hialmters og Olvers, ok andlat Drottningar.

ENn er thrir vetr voru lidnir, ſendir Kongr eptir ſyni ſinum, Hialmter gieck firi Jarl ok mælti: Theſſ vil ek bidia thig, at thu later Olvir fara med mier. Jarl bad Olvir thui rada. Their giordu nu ſua. Jarl var ſialfr i ferdinni med theim. Kongr hafdi veislu buna, hann tok vid Jarli ok ſyni ſinum, med allri vegſemd. Enn a thridia deigi veiſlunnar, var vt bodin Turniment, a vollu tha ſem nær lau borginni. Thar var margt hoffolk ſamann komit. Hialmter reid framm a milli theirra, leggiandi ſinni ſtaung til

tager min ſon at vpfoſtra. Jarlen bad honom råda. Wid ſlutet af gåſtebudet gaf Konungen ſtora ſkiänker åth Jarlen och hans ſon Olwer. Sedan fårdades Hialmter med Jarlen / och ſattade af honom alla konſter ſom Herröder kunde. Thet förſpordes ock / at emellan Hialmter och Olwer war god wenſkap / och Jarlen ſatte honom at tiena Hialmter / befallandes i alla måtto at gifwa honom effter; Hwar vtinnan Olwer fant ſig redebogen.

2. Cap.

Hialmter och Olwer blifwa Foſtbröder / och Drottningen afgår med döden.

SEdan nu tre åhr woro förledne / ſänder Konungen effter ſin ſon. Hialmter träder då in för Jarlen och ſade: Ther om wil jag bedia tig at tu effterlåter Olwer fårdas med mig. Jarlen ſade at Olwer ſkulle få råda thärutinnan. The giorde nu ſå / och war Jarlen ſielf i fölie med them. Konungen hade låtit tillaga ett gåſtebud / och bemötte han Jarlen och Sönerne med all wederbörlig heder. Tredie dagen af gåſtebodet / war anſtält en Tornering / at hållas på platſen ſom låg vth med borgena. Dijt hoffolket i en ſtor myckenhet war ſammankommit. Hialmter red fram emellan them / leggiandes för ſig ſpiutſkafftet med både hän-

til beggia handa, kaſtandi morgum riddara til jardar, ok var eingin ſua roskur eda rikilatur, mikill, edur megtugur, at hanum thirdi i moti at rida. Olver ſier thetta, ok hafdi hann adur margann riddara af ſinum heſti fellt; ridur hann ſem ſnarlegaſt at Hialmter ok huor a moti odrum, ok matti thar ſia væna atreid, a flugskiotum heſtum. Leggia their nu huor i annars skiold med myklu afli; gieck ſvá leingi thar til at Hialmter reiddiſt, ok keirir nu heſtinn ſporum, ok ridur at Olvir, leggiandi ſinni ſtaung mitt i skioldinn, en Olvir ſat ſua faſt at ſundur gekk hryggr heſtſins, enn Olvir kom ſtandandi nidur; foru ſidann heim til borgar ok voru allir katir. Enn er Herraudr Jarl byſt heim, giec han at Hialmter okOlvir ſyne ſinum, ok qvad, at eitt mundi yfer tha ganga, vil ek at thid ſuerieſt i foſtbrœdra lag, ſua at yckar vinfeingi halldiſt. Hialmter qvedſt thad vilia; ſidann giordu their ſua; for Jarl nu heim. Eptir that liet Hialmter afla at ſmidum, giordi han ſier eirn kaſtala vt i skogie, ok ſem hann var gior, for hann thangat med hundrut

der/ hwar med han kaſtade mång riddare til jorden/ och war ingen ſå raſk och frimodig/ ſtor eller kraftig/ ſom torde rida emot honom. Thetta ſer Olwer/ och hade han fällt mången riddare af håſten/ therföre rider han ſom ſnaraſt åth Hialmter/ och hwar mötte annan/ och blef thår behageligit at ſee/ huru the rida med theras fortflygande håſtar. The läggia an åth hwars annars ſkiöld/ med mycken ſtyrkia/ och hållo ſå vth en ſtund/ til deß Hialmter blifwer wreder/ gifwer håſten ſporarna och rider emot Olwer/ läggiande ſit ſpiutſkafft midt vthi hans ſkiöld; men Olwer ſatt ſå faſt i ſadelen/ at ryggen på håſten ſönder gick/ doch kom han neder på marken ſtående. Sedan begofwo the ſig hem til borgen och woro ſampteligen luſtige. När nu Jarlen lagade ſig på hemreſan/ gick han til ſine söner Hialmter och Olwer/ och talade ſåledes: Ett månde ſtå eder både före; fördenſkul är min wilie/ at i ſwärien foſtbrödralag tilhopa/ ſå at edor wenſkap beſtåndigt hålles. Hialmter gaf här til ſitt bifall/ och ſedan thet war förrättat fardas Jarlen hem. Ther efter förſkaffade ſig Hialmter allehanda werktyg/ låtandes bygga ſig ett Caſtell vthi ſkogen belägit/ och når ſom thet war förfärdigat/ begaf han ſig diit/ i föllie af hundrade riddare. Han gaf ſina månn i befalning at the ſkulle tilſluta Caſtellet/ enär han ſig

drut riddara. Han bad theſſ ſina menn, at their ſkylldi læſa kaſtalann, tha hann ſæti inni. Litlo ſidar tok Drottning ſott, ok andadiſt. Var haugur gior, ok hun i ſett. Thetta var Konginum micill harmur, ok ollum odrum. Hialmter liet tha veiſlu giora eptir modur ſina. Enn eptir erfid gaf hann ollum godar giafir. Var hann optaſt i Rikinu; enn reid a ſkog at ſkiemta ſier. Kongr liet ſetia ſtol a haug Drottningar, ſat hann thar nætur ok daga, ſorg ok harm berandi fyrer Drottningar miſſir. That bar til erin dag ſem ſolin var fagurlega ſkinandi, enn Kongr hugſar marga luti med myklum harmi, ſier hann ſon ſin gangandi med morgum odrum hoflid, fagurlega priddum. Hialmter gieck fyrer fodr ſinn ok heilſar hanum blidlega, ok mælti: Skulu thier hier leingi ſitia, edur threygia eptir ydar Drottningu? er ſlikt okonglega giort, vil ek helldur hallda i burt af rikinu, med ydar ſtyrk, ok fa ydur Drottningar efni, ok ſækia med oddi ok eggium, ef ei vil odru viſi faſt. Kongr ſuaradi aungvo. Hialmter ſtod leingi firir fodur ſinum, ok gieck i burt ſidan, miog reidur.

ſig dår inne vppehölt. Liten tid efter / föll Drottningen vthi en ſiukdom / hwar igenom hon fick ſin död. Sedan blef en hög vpråttad / och hennes lijk ther inſatt. Sådant gick Konungen ſwåra til ſinnes / och alla andra. Hialmter låt thår på anſtålla grafföhl efter ſin moder / och efter arfföhlet gaf han allom goda ſkäncker. Han war eſomofftaſt i Riket / red jämwål vth i ſkogen at förluſta ſig. Konungen låt ſtålla en ſtol vppå Drottningens hög / hwareſt han ſatt dagar och nätter / bårandes ſtor ſorg och klagan öfwer ſin Drottning then han bortmiſt. Thet tildrog ſig en dag / når ſolen war wacker ſkinande / och Konungen ſatt enſlig och margelund bedröfwad / ſer han ſonen komma gående / tillijka med många andra af Hoffolket / vthi ſin heders prydnad. Hialmter gick fram för ſin fader / och hälſar honom wänligen; Begynnandes ſitt tal ſåledes: Skolen J här länge ſittia / eller ſörja efter edor Drottning? Thetta är enom Konung oanſtändigt: Och är helldre min tanka at begifwa mig bort vthur riket med edor macht / til at förſkaffa eder en Drottning / och förſökia ſlijkt med vdd och egg / om thet intet ſtår på annat ſätt til fångs. Konungen gaf honom intet ſwar. Men Hialmter ſtod ännu länge qwar / hos ſin fader / och tog ſedan ſitt afträde mycket mißnögd.

III. Cap.

Yngi Kongur fær Luda Drottningar.

LIdu nu langir timar, thar til at thad bar til eirn dag, snemma i biartu solskini, at Konginum vard litid til sioarins. Hann sier eirn litin bat bruna at landi, hann var sem gull a litz. Kongr ihugar miok thessa syn, tveir menn voru a skipinu. Kongr reikur ofann til strandar med mikillri sturlann ok ahyggiu, hugsandi huorsu verolldin mætti brigdul vera. Hann sa mann eirn ganga, hann bar Konu eina a hendi sier forkunnar væna, sua at Kongr thottist aungua slika sied hafa, at alri kurteisi og skorugleik, og rann hanum thegar mikill astarhugur til hennar, ok heilsar henni. Hun tok qvediu hans. Kongr frietti hana at nafni, ok at tidindum. Ek heiti Luda, seigir hun, enn nog er ydur tiindi at seigia, herra. Lucartus minn eigin Kongr, er ried fyrer borginni Boocia, var hel sleiginn i sinu eigin riki af Konginum af Serklandi, sem Rudus heitir, hann er huorium manni meiri ok ster-

3. Cap.

Konung Ynge får Luda til Drottnig.

EFter någon tijds förlopp hände sig en dag / at då Konungen bittida wid solenes vpgång stådar vthföre siöstranden / seer han en liten bååt anlända wid landet; thes färga war som gull til anseende. Konungen behagade denna synen mycket / och vthi samma fahrkost woro twenne män. Konungen som thetta sällsamt förekom / steg sielf nedföre åth stranden mycket bekymbrat och förewetten / at inhämta huru här med monde wara beskaffat. Tå mötte honom en man hwilken bar en qwinna på händerna / som war ganska deyelig / at Konungen tyckte sig aldrig sedt thes lijke vthi all höfwiskhet och wälskapnad / så at han strax fattade stor kärlek til henne; hälsade fördenskul på henne / som thenna hans hälsning wäl vptog. Widare frågar Konungen efter hennes namn / och hwad tidender hon wiste. Tå swarar hon: Jag heter **Luda** / och nog hafwer jag nya tidender at förtällia eder / Herre. Konung **Lucartus** min egen gemåhl rådde öfwer borgen **Böotia** / och war ihielslagen i sitt egit rike af Konung **Rudus** från Serkland / hwilken är större och starkare / och vthi alt tiltagsen fram för någon man vthi then delen af werlden.

ſterkari ok at allir atgiorfi um fram huorn mann i theiri alfu heimſins. Hann hefur med ſier allra handa lid, Blamenn ok troll ok duerga, ok annat fytonsanda folk, thui mætti einginn menskur madr i moti hanum ſtanda, ok hans arma lyd, drapu their Konginn, enn toku borgina i ſitt valld, enn villdu hafa naudgat mier til eiginnordz vid ſig, enn ek villdi ei. Næſtu nott eptir farandi, komſt ek leynilega i burt ur minni ſkiemmu, ok thræl ſa er hier ſtendur, voru vid til ſioar gangandi, ok hingat i ydar riki flyandi, ok er ek nu kominn a ydar nad, tho med thui moti, at ek vil ydar eiginn Kona vera, enn ei frilla. Kongr ſeiger: hier hefur miog luckulega at boriſt, thvi min Drottning deydi fyrir ſkommu, ok munum vid giora thetta at godu radi, ok gaungum heim til hallar. Hun jatar theſſu. Ganga thau nu heim, ok var vid brudkaupi buiſt, ok gieck thad framm med heidri. Ecki var Hialmter at veislunni. Thotti morg i rikinu fruinn ſtorlynd ok radgiorn, leid ei langt adur enn madur huarf huorria natt, ok thotti thetta morgum kinlegt. Thræl thann ſem Drottning hafdi thangad flutt,

den. Med honom följa allehanda ſlags folk / Ethioper / Slagskämpar / Jättar och troll / dwergar och annat diefwulspack; ty är ingen menniſkia mechtig at ſtå honom och hans håår emot. Theße dråpo Konungen / togo borgen vthi ſitt wåld / hade ock welat nödga mig til ſin trolofning; men ſom jag det ingalunda wille / kom jag / natten näſt där på följande / i löndom bort vthur min Cammar / begifwandes mig med trälen ſom här ſtår neder til ſiön / hwar öfwer jag flydde hijt åth edert rike; Altſå är jag hijt anländ / i förtröſtan af Eder nåd / doch i förmodan at blifwa eder ächta huſtru / men icke frilla. Konungen ſade: Detta hafwer ſig ganſka lyckeliga tildragit / emedan min Drottning är för en tijd ſedan med döden afgången / fördenſkul beſlutom ett godt råd / och låt oß giöra följe hem til wårt hoff; til hwilket hon ſamtycker. Sedermer tillagades bröllopet / ſom hederligen aflopp. Men Hialmter war intet på gäſtebudet. Många i riket tyckte at denna fru war ſtorſint och enrådig. Drögde intet långt där efter at en man hwar natt ſaknades / hwilket mångom ſällſamt förekom. Trälen / ſom Drottningen hade med ſig fördt / låt hon wachta ſwinen; han war ſtor och ſtarker ſom troll / hafwandes ett wackert anſichte. Således led nu en en lång tijd i Riket förbij.

liet

liet hun geima ſuin, hann var ſtor ok ſterkur ſem troll, ok fridur ſinum, leid nu ſva framm i Rikinu langa tima.

IV. Cap.

Fyrſta Herferd theirra Halmters og Olvers, er their berjaſt wid Wikinginn Koll.

THat var eirn dag er Kongr ſpaſerar uti at, Hialmter ſon hans kom til motz vid hann med ſinum ſveinum, ok heilſar faudr ſinum. Kongr tok vel kuediu hans. Hialmter mælti: Til theſſ er ek hier kominn herra, at ek vil thier fait mier V. skip med vopnum ok monnum, til bardaga vel buna, vil ek vr landi fara at afla mier fiar ok frægdar, ok vil ek thetta ſie allt buit innann manadar. Thetta vil ek giarnann giora, minn kiæri ſon, ſeigir Kongurinn. Var nu thing ſtefnt, ok thangat bodit mug ok margmenni. Bad Kongr nu ſon ſinn at velia ſier ſua margamenn ſem hann villdi hafa, ok ſva skip ok fie. Hialmter giorir nu ſua, ok velur fimmhundrud lidz, allt ungt folk. Ok ſem thetta var ſyſlat, ſtigur Hialmter a skip ok Olvir, med ollum ſinum monnum, ok ſigla i haf, ok verdur theim gott til ſiar,

thui

4. Cap.

Om Hialmter ochs Olwers förſta Hårfärd/ och Siöſlag med Siöröfwaren Kol.

DEt hände ſig en dag när Konungen vthſpaßerade/ at hans ſon Hialmter med ſina ſwenner mötte och hälſade honom/ ſäyandes: Til/ den ända är jag hijt kommen/ Herre/ at jag må få fem ſkepp med wapn och månn/ ſom til krig wål vthruſtade åro/ ty jag wil reſa af landet at förſkaffa mig rikedom och bliſwa namnkunnig/ allenaſt vthruſtningen bliſwer färdig innom en månad. Hwilket Konungen wålwilligt ſamtychte/ och ſtämnde ett möte/ dijt mycket folk ſammankallades. Af hwilke Konungen bad ſin ſon vthwälja ſå många män ſom honom behagade/ med ſkep och penningar. Hialmter vthwäljer fördenſkull femhundrade månn/ vngt folk; och när thet war förrättat/ ſtiger han och Olwer til ſkeps med alla ſina månn/ ſeglandes öfwer hafwet. The förwärfwade mycken rikedom/ ty de nederlade Blåmmen och Slagskämpar/ men ſkonte alla ſom fredlige woro.

Seent om höſten kommo the til en öö/ ſom war bewuxin med ſkog och hamrar/ läggiandes in i en lygnhamn/ ſeent om afftonen. Hialm-

ter

thui their brytia nidur Blamenn ok berserki, enn lata fridmenn alla i nadum.

Syd vm haustit, koma their vid ey eina, ok lendtu i einum leynivog, thad var syd vmm quolld, thar var skogie vaxit ok hommrum. Their geingu a land Hialmter ok Olver oc upp i morkina a eina hæd, thar sau their skipaflota mykinn odru meigin vnder eyunni, ok dreka eirn miok storann ok vænann, ok thar med XV. langskip, ok eitt tialld var mykit a landi ok rauk thar miog. Hialmter mælti: huorier munu thessir vera sem sig hallda sua rikuglega? ok vil ek fara ok finna tha, ok vita huorier eru. Gior sua, seigir Olwir. Their hlodu sig nu næfrum ok toko sier lurka i hændur, ok stumrudu framm at tiolldunumm, thar var reikur mikill, their sættust i dyrnar. Their badu tha ur dyrunum ganga sem inni voru. Hiner sogdust that ei meiga fyrir kulda sakir, enn huad heitir hofdingi sem fyrer thessumm skipastol rædur? Thid spyriest heimskulega, seigia hinir, edur hafit thier sua i fiarska fæddir verit, at thier hafit aungva fregn haft af

ter och Olwer gå i land och vpp i marken på en slät heed; thär sågo the på andra sidan om öen en stor skiepsflotta/ samt en mycket stor och wacker drake eller Höfdingsskepp/ med femton långskepp/ hos hwilka ett stort tällt war på landet vpsatt och mycken rök vpsteg. Hialmter förundrade sig hwilke de skulle wara som höllo sig så prächtigt/ seyandes/sig wilja fara åstad til them och thet förnimma. Olwer bad honom så giöra/ och öfwerdrogo the sig med näfwer/ togo påkar i händerne/ och storma fram til teltet thär som mästa röken war/ sättiandes sig i dören. The som thär inne woro bådo them gå vhr dören/ men the nekade för kölden skull/ spörjandes hemligen hwad höfdingen heter som ägde denna skepsflotte? De andre sade: dårachtig fråga är thet; eller ären J så långt bort födde at J intet hafwen hördt rychtet om wår tappra husbonde/ som heter Boler/ och hans broder Toke; hwilke äre de största krigsmän/ och hafwa legat i Siöröfweri både winter och sommar/ alt sedan the woro tolf åhr gamle; alle menniskior äro rädde för them/ ty the hafwa med härskiöld vnderlagt sig både Konungar och Furstar och theras riken/ men nu i sommar hafwa the skilt sig ifrån hwar andra/ och reste Toke til Engeland/ men Höfdingen Boler är nu hijt kommen i thenna hamn/ i hwilken wi en

af okkar agiætum husbonda, han heitir Kollur, enn hans brodir Toki. Their eru mester agiætissmenn at ollu, their hafa leigit i vikingu sidan their voru XII vetra, bædi vetur ok sumar; allar skiepnur eru vid tha hræddar, bædi Konga ok Jarla hafa their vndir sig lagt med herskilldi, ok theirra riki, enn nu skildu their i sumar, hiellt Toki til Einglandz, enn hofdingin Kollur er nu hier komin; hofum vier hier verit i halfann manud i thessari hofn. Wel hafi thid skiemt, seigia their. Sidann geingu their aptur til skipa sinna, ok seigia sinum monnum allt huad their hofdu fregnad. Skulum vier, seigir Hialmter, vidbuning veita i nott, ok bera fiarhlut vorn a land, enn griot a skip, ok veita vikingum rosklegann atrodur a morgun; their giora nu sua. Enn er mornadi ok Sol rann up, roa their at skipunum ok giora harda griot hrid a skip vikinga, ok vakna their vid vondann draum. Their fostbrædur hofdu unnit V. skip af vikingum adur enn their voru herklædder. Kollur spyr huor sua ofælilega færi at theim? skulu

en half månad warit hafwa. The sade thet wara wål / och gingo sedan tilbaka til sina skepp / och berättade för sina månn alt hwad the spordt hade. Och sade Hialmter / wi skole tilrusta oß i natt / och båra wår egendom på landet / och stenar i skeppet / och i mårgon tappert lägga om bord med siöröfwarne; hwilket the ock giorde. Om morgonen när solen vprann / rodde the til skeppen / och kastade stenar i Siöröfwarenas skepp / så at the wakna med en ångslig dröm; ty theße fosterbröder hade wunnit fem skepp af Siöröfwarne / innan the blefwo bewäpnade. Koler frågade / hwem for så dristigt på dem? såyandes: I skole wåhl få vndfågning. Hialmter nämnde sig / och thär med begyntes ett hårdt slag. Koler hade mycket och tappert folk / och gingo de hårdt på hwar annan / så at mycket folk föll på begge sidor / doch måst af Kolers månn / ty fosterbröderne nederhöggo alt såsom rå wed i skogen. Men doch war så när at Hialmter och Olwer hade mist sina fyra skepp och folk / the hade ock dräpit hwar man på Kolers skepp förutan them som flydde til honom på Höfdingeskepet. Olwer sade; thet är oß rådeligast stallbroder / at försöka om wij icke kunna komma på Höfdingskepet til Koler. Thet skal ske sade Hialmter. Och bestiga the således skeppet först / och sedan hwar efter annan.

lu thier her at uiſo vidnam fa. Hialmter ſeiger til ſin. Tokſt nu hord oruſta, hafdi Kollur hardſnuit lid, ok mart, ganga huoro tueggio vel framm, ok fellur margt lid af badum, enn tho fleira af lidi Kolls; thui their foſtbrœdur kuiſtudu tha nidur ſem hra uidi. Enn tho leid ei langt adur enn their Hialmter ok Olvir hofdu miſt ſin fiogur skip ok folkit med, hofdu their tha ok drepit huort mans barn a skipum Kols, utann thad ſem flydi til hans a drekann. Tha mælti Olvir: beſt er ockur ſtallbrodir at profa huort uid komuſtum ecki a drekan til Kolls. Thad skal vera ſeigir Hialmter. Their giora ſua, ok komaſt a Drekann, ok ſua huor at odrum. Tokſt nu enn at nya hardur bardagi, fellur nu huor um annann, thar til their finnaſt Hialmter ok Kollur, ok hoggur thegar huor til annars med biturlegum ſuerdum, thar til at hoggnar eru hlyfar af huorutueggum. Hialmter hugſar nu med ſier at ſua buit ma ei leingri ſtanda, reidir upp ſuerdit, ok hogger a halſinn, ſua af tok hofudit. Sidann baud hann theim ſem eptir lifdu, at uinna ſier trunadar eyda; their jatudu thui. Thar feingu their mikit fie i gulli ok gerſemum; hielldu ſidann heim til Mannheima i riki fedra ſinna, ok ſatu i kaſtalanum umm veturinn.

nan. Tå begyntes å nyo ett ſkarpt ſlag/ och föll hwar om annan/ til theß Hialmter och Koler mötas/ the ther ſtrax hugga til hwar annan med ſine hwaßa ſwärd/ in til deß at begges theras ſkiölder blefwo alt ſönderhuggne. Då tänckte Hialmter wid ſig ſielf/ at thetta tienar intet längre; lyffter fördenſkul vpp ſwerdet och hugger på Kolers hals/ ſå at hufwudet gick af. Sedan befallte han them ſom efter lefde/ at ſwäria ſig trohets eed; hwilket the ock efterkommo. Hialmter fick thär myckin rikedom beſtående vthi gull och ſkatter; hwar med han ſedan hemreſte til Mannahem i ſine förfäders rike/ ſättiandes ſig i Caſtellet öfwer winteren.

V. Cap.

Their Hialmter ok Olvir beriaſt vid Toka viking.

AD vordogum hielldu their i hernad, ok hofdu X. skip ok Drekann

5. Cap.

Om Hialmters och Olwers ſlag med Siöröfwaren Toke.

OM wåren höllo the i härnad/ hafwandes tijo ſkepp/ och Draken ſom Koler hade ägt.

kan Kolls naut. Their heriudu vida umm ſumarid ok vard litit til fiar. Enn er their foru heimleidis, lau their eitt kuolld i einum leyni vog. Their ſau ſigla inn a uoginn Dreka eirn ſtorann, ok med hanom XXX. skip. Their logdu inn a voginn helldr gilldlega, ok kaſta atkerum. Madur ſtod vid ſiglu a Drekanum, ſtor ok illur yferlits, ok qvad viſu:

Huorier eru skalkar
Er skipum rada,
Helldr hard ſnuner
Happa lauſir?
Vier skulum lydi
Lifi ræna,
Ok med oſſ ollum
Audi skipta.

Hialmter heyrdi, ok qvad:

Hialmter heiti ek,
Huor ſpyr at thui.
Seggur hinn ſuartleiti
A ſædyri?
Drepa skulum dreingi
Enn dyrgripi eignaſt,
Full falſari,
Ella fly i burto.

Toki ſuarar: er tu ſa Hialmter, ſem drapſt brodur min Koll i fyrra ſumar? ſa madurinn ſami, ſeigir Hialmter. That er vel vid hofum fundiſt, ſeigir Toki. Ecki laſta ek that, thu lofar ſua miog

ågt. The håriade wida kring om ſommaren/ bekommo doch ringa rikedom. Men når the reſte hem/ och en qwåll hade lagt ſig i en hamn/ fingo the ſe ett ſtort Höfdingſkep med trettio andra ſkepp/ ſegla in til hamnen/ thereſt the i lygnet kaſtade ankar. Wid ſeglet på Storſkepet ſtod en ſtor och grymmer man/ ſom qwad en wiſa:

Hwad för ſkalkar/
Eller ſtorſinte/
Modige Bußar/
Olycklige ſellar/
Råda för ſkeppen?
Wij ſkole folket
Lifwet betaga/
Och med hwardera
Odet förſöka.

Hialmter ſom hörde detta/ beſwarade med en wiiſa:

Jalmter jag heter/
Hwem år ſom frågar
Solbrånde biåße
Uppå Siödiuret (ſkeppet)
Drångar wij dråpa
Skattar din taga/
Liugare ſtygger;
Eller fly hådan.

Toke ſwarade: åſt tu then **Hialmter** ſom dråpte min broder Kol i förledne ſommar? Samma man år thet/ ſade **Hialmter**. Det år thå wål wij hafwa råkat hwar annan/ ſade **Toke**. Ey heller år jag något rådder för dit ſkryt/ ſåger **Hialmter**. För det öfriga ſkal wara ſtilleſtånd emillan oß til morgon dagen

miog, seigir Hialmter. Grid skulu standa til morguns, seiger Toki. Sua skal vera, seigir Hialmter. Their taka nu a sig nadir. Enn er viglioſt var, toku their til bardaga med skotum ok grioti, enn thegar thui linti, toku their til uopna ok borduſt dreingilega. Skorti thar ei ſtor hogg ſem huorir veita odrum. Thottuſt their foſtbrœdur aungva kappa hafa slika fyrri fundit ſem theſſir voru, fiell nu huor umm annann. Borduſt their thann dag til kuollds, ok var fridskilldi vppi halldit. Voru III. skip eptir af skipom theirra foſtbrœdra, enn IV. skip Toka; leid ſua nottin. Enn at komanda morni, taka their til bardaga; gieck Toki rosklega framm, ok vo til beggia handa, hann hafdi ſtorann arngeir ok ſterkan i hendi, drap han a littilli ſtundu XXX. menn. Thetta ſier Olvir, ok hleipur a Drekann med mikillri grimd, ok ruddiſt faſt umm, ok drepur huorn vmm thuerran annann, thar til hann mætir Toka, ok hoggur til hans i skiolldinn, ok klyfur hann nidur i gegnum. Toki ſpennir tueim hondum arngeirinn ok leggur i giegnum skiolld

gen/ſåger Toke; Det Hialmter ock ſamtyckte. Efter thetta lâggia de ſig at hwila. Och når det war ſå liuſt at the kunde ſe at ſåchta/ thå begynna the ſlaget med pilar och ſtenar/ fatta ſedan til ſine wapn/ och ſloges manligen/ ty ther felades intet ſtora hugg och ſlag på både ſijdor/ ſå at foſtbröderne tyckte ſig aldrig hafwa funnit ſå ſtyfwa kempar ſom theße woro. Hår föll hwar om annan/ ty the ſloges hela dagen in til afftonen/ då fredzſkiölden vpſattes/ och woro allenaſt try ſkepp igen af Foſtbrödernes/ men fyra af Tokes ſkepp. Natten öfwer hwilade the til dagningen; thå begynna the å nyo at ſlåß. Toke gick mycket tappert fram och ſlog på begge ſidor/ hafwandes ett ſtort huggſpiut i ſina hånder/ med hwilket han på en liten ſtund dråpte trettijo månn. Hwilket Olwer ſeer/ och löper vpp på draken med myckn ijfwer/ och rögde ſå wågen för ſig at han dråpte then ena öfwer then andra/ til theß han mötte Toke/och högg til honom i ſkiölden/ ſå at then klöfs midt i tu. Men Toke fattade twehåndes i ſitt ſpiut och rånde igenom Olwers ſkiöld och både handlogarne/ lyftande honom vpp/ och ſlog honom ſå hårdt neder emot öfwerloppet/ at han beſwimmade. Med thet ſamma kom Hialmter/ och högg handen af Toke/ at hon och jernſpiutet nederföllo. Toke wek då vndan/ ſtörtan=

skiolld Olvers, ok ſua i gie-gnum bada handleggina, ok kaſtar hanum i lopt upp, ok fleirir hanum nidur a thi-liurnar, ſua hann la i ouiti. I thvi kiemr Hialmter at, ok hoggur a hondina Toka ſua af tok, ok datt arngeirinn nidur. Vikur Toki nu un-dann, ok ſteipir ſier fyrir bord i ſioinn. Hialmter hleipur eptir hanum, ſyn-dir Toki undan hart ok rosklega, en Hialmter eptir, thar til at Toki mæddiſt, dro tha ſamann med theim. Ried Hialmter thegar a hann, ok komu nu i med theim hardar ſuiptingar ok laung kof, thui huor færdi annan til grunna, thar til at Toka mæddi blodras, ok gieck Hialmter af hanum daudun. Kom ſidan aptur til skipa ſinna, fognudu hans menn hanum uel, ok thot-tuſt han ur heliu heimtann hafa. Bindur Hialmter nu ſar Olvirs. Their feingo thar mykit gotz i faſienum gripum, gulli ok giæ-dum ok gerſemum. Innan fara daga hallda their heimleidiſſ, ſtyrdi Hialmter Drekanum Kolls naut, enn Olvir Toka naut, ok ſatu i Kaſtalanum umm veturinn.

tandes ſig öfwer bord och i ſiön. Men Hialmter ſpräng efter Toke/ hwilken ſimmar hårdt och raſkligen undan / och ſam Hialmter äntå effter/ til deß at Toke tröttnade; och när de ſå hinte på hwar annan/ ruſade ſtraxt Hialmter vppå ho-nom/ och blef dem emellan ett hårdt nappande och långligt qwäſiande/ ty de förde hwar annan til bottnen/ til deß at Toke blef vthmattad och bloden honom förlupit hade/och död-de. Då gick Hialmter ifrån ho-nom/ kommandes tilbaka til ſina ſkepp/ thär hans månn med fäg-nad tyckte honom wara vphämta-der ifrån döden. Hialmter förbin-der ſedan Olwers ſår/ och fingo the thär mycket godz/ i dyrbara ſtycken/ gull/ rikedom och ädla ſte-nar. Få dagar ther efter begifwa the ſig på hemwägen / Hialmter ſtyrde then Draken ſom Koler ägt/ och Olwer then Toke ägt/ och förblefwo i Caſtellet öfwer win-teren.

VI. Cap.

Their Foſtbrædur koma til Dianu Kongsdottur, ok fadur hennar.

A D ſumri komande, hallda their i hernad ok

6. Cap.

Om Foſtbrödernes ankomſt til Kongs dotten Diana/ och hennes Fader.

Moliande ſommaren begifwa the ſig i härnad/ och här-iade

ok heria uida, ok uerdur gott til fiar. Enn er a leid sumarid, koma their a einu landi, thar sau their vænar borger, ok fagra kastala ok Kongs atsetu. Kongur sendi nu menn ofan til strandar, ok bydur theim heim til ueislu; their iatu thui. Komu sendimenn aptur ok seigia Kongi; var tha uid buist meth ollum kosti. Kongr atti sier eina dottur væna er Diana hiet, hun kunni allar boklegar lystir. Enn at akuednum tima, geingu their fostbrædur heim til hallar med tuohundrud manz, en sumir voru eptir uid skip. Kongr gieck a moti theim med fridri fylld, ok fylgier theim til hallar. Sættist Kongur i hasæti, enn Hialmter ok Olvir ut i fra. Uar veisla hin besta, ok menn katir. Enn er leid at kuollldi, geingu menn til suefnz ok suafu af umm nottina. Enn at morni, geingu menn til dryckiu, var Kongur hinn gladasti, ok allir i hollini. Nu sendir Kongur eptir dottur sinni, ok kemur hun med sinum kuenna skara; Leikarar slou harpur, gyur simfon, salterium, ok allra handa hliodfæri; er tha mikil prijs ok gledi

iade wida / bekommandes stort byte. När thet led in på sommaren / kommo the til ett land / thär the sågo wackra borger och Castell / med Konungs sätet. Konungen sände bud neder til stranden / biudandes them til måltid; til hwilket the ock samtychte. Och Sändemännerne kommo tilbakas til Konungen / hwilken med all kosteligheet låt tilreda gästebudet. Konungen ågde en deyelig dotter som het *Diana* / och kunde alla bokliga konster. Wid föresagdan tima gingo fostbröderne til Konungs salen med twåhundrade männ / och somlige woro qwar wid skeppen. Konungen gick emot them med ansenligt följe / förandes them til salen. Konungen satte sig i högsätet / men *Hialmter* och *Olwer* på sidan. Ther war ett skiönt och lustigt gästebud in til qwällen / då the gingo til hwilo. Om morgonen fullfölgde the sit drickande / och war Konungen den lustigaste med alla som woro i Salen. Konungen sände bud efter sin Dotter / och när hon kom med sit Fruentimmer / då slogo spelmännen på Harpor och gigor / Simfoni och Psalterium samt allehanda slags klingande speel / så at lust och glädie war i Salen. Jungfrun gick fram för sin fader / hälsandes på honom och alla the andra som på sidorna sutto / med milldt ansichte. *Hialmter* och *Olwer* berättade hela sin resa för Konungen / som thärföre myc-

gledi i hollini. Jungfruinn gieck nu fyrir sinn fodur, ok heilsar hanum ok ollum odrum ut i fra; Jungfruinn uar glod uid alla. Hialmter ok Olvir sogdu Kongi mart fra ferdum sinum, ok lofadi han miog theirra frækleik. Thau toludust mart uid Hialmter ok Jungfru Diana, gick sva thessi dagur til kuollds. Hinn thridia dag var hin sæmilegasta veisla med margskonar skiemtan. Sidann uoru bord üpp tekinn, gieck Kongur ut ok spaserar, enn Hialmter ok Olvir til skiemmu Kongs dottur. Hun tok theim blidlega, ok bidur Hialmter at tefla; ok sua giora thau. Enn Olvir skiemti sier uid skiemmu meyarnar, thær uoru XXX. thangat geingu their huorn dag; lidur sua nockurn tima. Thad uar eirn blidann vedur dag at solinn var skinandi vmm borger ok Kastala, sau their at fiolldi skipa hielldu at landi, ok logdu til hafnar, ok baru tiolld a land, ok reisa sinar herbudir. Their sau nu hundrad mannz fra strondu ganga, ok thangat sem Kongur uar; their Hialmter ok Olvir voru nær Konginum. Thessir menn geingu fyrir Kon-

mycket berömde theras tapperhet. Hialmter och Jungfru *Diana* talade ock så mycket med hwar andra; och således gick thenna dagen förbij. På tridie dagen blef ännu prächtigare gästebud med allehanda lustighet. Sedan maten war af bord tagen / går Konungen vth at spaßera / men Hialmter och Olwer gingo til Konungsdottrens frustugu. Hon vndfägnade them höfligen / bediandes Hialmter spela tafel med sig; thet the ock så giorde. Men Olwer förlustar sig med Frustugu Jungfrurne som woro trettio stycken / them the hwar dag besökte. En tijd ther efter / tå en dag war wackert wäder ock solskijn kring hofwet och kastellet / sågo the många skepp hålla til Lands och in i hamnen / och folket båra Tält på landet och slå vpp them. Hundrade män gingo ifrån stranden / och dijt som Konungen war med Hialmter och Olwer. Desse männ gingo til Konungen / och talar en af dem således: Konungens son af Stora Särkland eller Egypten / som Rudus heter / sänder Eder / Herre / sin helsning; Emedan honom är berättat at J ägen en dejelig dotter / wil han henne äga med heder och ähra; men om J intet willien gifta honom Jungfrun / så manar han Eder til slags efter tre dagars förlopp / och förmodar jag at J då med liten heder mista Eder dotter och rike / samt lif-

Konginn, ok talar eirn af theim ſva: Kongs ſon af hinu mikla Serklandi er Rudus heitir, ſendir ydur, herra, ſina kvediu; hanum er ſagt, at thier eigit væna dottir, hann vil fa hennar med heidur ok æru; enn ef thier vilied ekki gipta hanum Jungfruna, bidur han ydur til bardaga, at thriggia natta freſti. Væntir mik at thier miſſit tha med litin heidur ydar dottur ok riki, ok liſit med, er ydur ei rad at hætta til theſſ, ok latit hann helldur fa ſinn vilia. Kongr ſvarar: ſeig that aptur thinum herra, at ek gipti hanum ekki dottur mina, skal ek komma med than her er ek fa til, a theſſa vollu, at akuednum deigi. Geingu ſendimenn i burt, ok ſogdu Kongs ſyni huar komit var. Letur Kongur nu skera upp heror, umm alt ſit riki, ok bidur til ſin mug ok margmenni. Kom thar ogrinni hers, var uidbuningur af huorutueggium.

liſwet; och är Eder förthenſkull intet rådeligit at wåga ther på/ vtan ſamtycken hellדre hans wilja. Konungen ſwarar: Säg dinom Herra tilbakas/ at jag gifter honom intet min dotter; och ſkal jag möta honom med then krigshär/ ſom jag här på wallen å föreſagdan dag ſammandraga kan. Sändebuden gingo bort/ berättandes för Konungsſonen hwad afhandlat war. Konungen låter ſtrax ſkära upp budkaſtar öfwer alt ſit rike/ kallandes til ſig myckit folk/ ſom giorde en oräknelig krigsmacht; och ſkedde tilruſtningen på begge ſidor.

VII. Cap.

Bardagi theirra Hialmters og Olvirs, vid Rudus Kongs ſon.

AT akuednum tima fylkia huorutueggiu lidi ſinu til oruſtu, ok thar eptir voru ludrar theittir, ok ſiga ſamann fylkingar med opi ok eggian; flugu fyrſt allskonar skotuopn, ſua hart at thar af vard gnyr mikill; ſærduſt ſumir,

7. Cap.

Om Hialmters och Olwers ſlag med Konungs ſonen Rudus.

PÅ föreſagdan dag ſtällte hwarthera ſit folk vthi ſlachtordning/ och thär efter blåſtes vthi Ludrar/ och tropparne gingo ſmåningom tilſammans med rop och vphiſſande. Förſt flögo allehanda ſlags ſkott och pijlar ſå häftigt/ at thär af blef mycket gny; ty ſomlige

mir, enn sumir feingu bana. Eptir that bidur Kongur Hialmter ok Olvir at sla upp heropi, ok geisast sva a tha, med hoggorostu. Their fostbrœdur voru a sinum hestum, ok med theim mikill riddara sveit, badir their hofdu biturleg spiot sier i hendi, ok sla upp herop, ok hlaupa sua fram a tha. Tokst orosta hin snarpasta, ok sua hart ganga their framm Hialmter ok Olvir, ok theirra menn, at fylking Kongssonar bognar fyrir, ok fiell i theirri suipan margt manna af Kongs syni. Sier han at hans fylkingar eru a bak geingnar, enn lid hans mart fallit, filltist hann mikillrar reidi, ok kallar a sina menn berserki ok blamenn, ok bidur tha imoti snua Konginum ok hans arma lyd, bidur tha ei hrædast. Their giora sua, ok ganga fast framm, med opi miklu ok illum latum; kiemur a tha berserks gangur, hoggva ok leggia, beria ok bita Kongsins hird til beggia handa, ok ganga i gegnum fylkingar, flyr margt undann theim af Kongs monnum, fyrer hrædslu sakir.

Thetta lita their Hialmter ok Olvir, at Kongs menn flya, enn sumir eru drepnir. Their

lige sårades / och somlige fingo bane. Konungen bad thår efter Hialmter och Olwer håfwa upp ett hårskrij / och thår wid gå på med hugg och stick. Fostbröderne woro til håst / i följe af många Riddare. The hade begge skarpa spiut i sina händer / och gifwa nu til et hår-skrij / löpandes fram mot fienden. Thår med begyntes ett skarpt slag / och gingo Hialmter och Olwer med sine månn så hårdt fram / at Kongssonens troppar undanweko / och myc- ket af hans folk i then drabbningen blefwo slagne. När Konungssonen seer sina tropper wika undan och hans folk mycket falla / blef han ganska förbittrad / och ropar på sina månn / slagskämpar och Blåmån / bediandes them intet intagas af rådhåga / uthan gå emot Konungen och hans krigsmacht; hwilket the ock giorde / trådands håftigt fram med myckit rop ock elakt låte / och med thet samma kom raserij / eller krigs-ifweren / på them / så at the hugga och fälla / slå och bita Konungens folk på alla sidor / och gå igenom tropparna; hwarföre ock månge af Konungens månn för rådhoga skull undanflydde.

När Hialmter och Olwer förmårkte at Konungens mån flydde / och somlige dråptes / wånda the sig emot thessa onda menniskior med så hårdt anfall / at the dråpa alla Kongssonens Blåmån och slagskämpar / och komma åter flygelen uti стånd. Konungs-

Their ſnua mot theſſu illthydi, ok var thar mikill atgangur; en ſva lykur, at their drepa alla Blamenn ok berſerki Kongs ſonar, enn rietta aptur fylkingar arminn. Thetta ſier Rudus Kongs ſon, at hans hetiur eru fallnar i ſtra nidur, ok atferd theira Hialmters ok Olvirs, ok hugſar at han muni thar koma i fulla raun, enn tho treyſtir hann vel ſinu afli ok hamingiu, thui giorir hann at keira heſt ſinn med ſporum, ok ridur mot Hialmter. Ok ſem han ſier, huorſu theſſi fikillati Kongs ſon ridur ſem fugl fliuge, thickiſt kann skilia, at hann vil a hans fund, tkui byr hann ſig hardlega a moti hanum, ok skekur ſit ſpiot grimmlega, ok keirir heſtin ſporum, ok ridur moti Kongs ſyni, ok lagdi huor i annars skiolld. Enn ſua ſatu their faſt, at huorgi biſadiſt i ſinum ſodli, enn badar ſteingurnar brotnudu, ok flugu brotinn aptur yfir hofut theim. Their taka nu til ſuerda ſina, ok hoggva nu huor til annars med miklu afli ok fimleika, enn ſokum theirra ofurlegu breſta ſem urdu af theirra hoggum æddust heſtarnir undir theim, ſua

nungs ſonen Rudus ſer nu ſin förtröſtan wara nederlagd/ af Hialmters och Olwers framgång / befruchtandes ſig ſielf komma i lifsfahra; doch tröſtade han ſig wid ſina kraffter och lycka/ thärföre han ock ſå gaf ſin häſt ſporarna/ och red emot Hialmter. Men när Hialmter ſeer denne ſtolta Konungs ſonen rida ſå fort ſom en fogel flyger/ merkandes honom wilja komma emot ſig/ altſå giör han ſig tappert färdig emot honom/ ſkakar grymmeligen ſit ſpiut/ gifwer häſten ſporan/ och rider emot Konungs ſonen/ rännandes the uppå hwars annars ſkiöld; men the ſutto ſå ſtadigt/ at ingen thera rördes i ſadlen/ utan begge ſpiutſkafften gingo af/ at ſtumparne flögo öfwer theras hufwud. Thärföre gripa the til ſina ſwärd och hugga til hwar annan med all krafft och wighet; men för thet ohörliga ſkrall af theras huggande förfärades häſtarne under them/ ſå at the intet räckte til hwar andra med wärjan; Altſå ſtiga the af ſina häſtar them the gifwa ſina ſkiöldſwenner (eller ſadelknechtar)/ och gå ſedan til ſammans och ſloß ſå manligen/ at emot himmelen ſyntes ſom löf af theras hiälmar och ſpillror af theras ſkiölder/ men ſwärden ſyntes ſom the hade warit fyra hwar gång i luffen; hwarföre ock ingen tyckte ſig hafwa ſedt manligare enwiges kamp af twänne män ſom ſloges ſå länge/ at

ſua their mattu ei hoggum vid koma; ſtigu af ſinum heſtum ok feingu ſinum skialldſueinum, ok geingu ſamman ok borduſt ſva akaflega, at uid himin var at ſia lauf af hialmum theirra, ok partur af skiolldum theirra, enn ſuerdinn ſynduſt fiogur a lopti. Einginn thottiſt ſied hafa frækilegra einvigi af tveimur monnum, ok ſva leingi borduſt their, at ollum thotti undur at their voru ei ſprungnir fyrir laungu, af mædi. Hialmter leiddiſt at ſua ſtædi leingur at einginn umskipti yrdi theirra i milli, thui reiddi hann ſuerdit med miklu afli ok reidi, enn ſakir theſſ at skiolldinn var allur hogguinn af Kongs ſyni, fiek hann ei hliſum uid komit, kiemur thui hoggit i hialminn, ſua hann klofnadi, ok brynian ok bukurinn, ſua at i belltisſtad nam. Fiell Rudus daudur til jardar. Lofudu allir Hialmter fyrer thau afreksverk, ſem hann hafdi thar unnit i ſinni frammgaungu, meſt Kongur ſialfur. Nu flyr allur herinn til skipa, ok ſigldu i burtu, enn Kongur ok hans menn feingu thar gots mikit. Sidann ſnyr allur lidur heim til hallar, ok varu miog ka-

at alla förundrade/ thet the ey långt förr hade utmattade blifwit. Hialmter förtröt at det drögde så långe innan någon förändring blef them emillan / uplyfftandes ſit ſwärd med all krafft och wrede. Och efter ſom ſkiölden war all ſönderhuggen för Konungs ſonen / at han intet hade at wärja ſig med / ty kommer hugget i hiälmen / så at han klöfs ſönder tillijka med bröſt-harneſket och buken / ſtannandes i byx linningen; hwar af Rudus föll döder på jorden. Hialmter berömdes af alla / dock meſt af Konungen ſielf / för then merckeliga gärning ſom han i ſamma kamp wunnit hade; ty / then öfwerblefne krigshär flydde til ſkeppen / ſeglande thär ifrån. Men Konungen och hans männ fingo thär mycket gods / och gingo ſedan med alt folket mycket glade hem til Kongsſalen / thäreſt ett härligit gäſtebud blef hullit / i hwilket intet ſpardes det ſom magen lyſte. Hialmter och Olwer beſökte Konungs dottren uti thes fruſtugu / ſom undfägnade them wänligen / och bad them ſittia neder. Och emedan Hialmter uthlät ſig wilja reſa hem åth. Gick hon förthenſkul något bort / och kom tilbaka igen / ſäyande: Här är ett tält ſom jag wil förähra tig Hialmter / thet hafwer then egenſkap med ſig / at ingen ting må tig ſkada medan tu wiſtas i tältet; hwilket alt war med gull wirkat / och med ädla ſtenar beſatt; Thet

katir; var veisla hin besta, ok ecki sparat haut sem bukurinn kunni at beida. Gieck Hialmter ok Olvir til skiemmu Kongs dottur; hun tok theim blidlega ok bad tha sitia. Hialmter sagdist vilia hallda heim. Hun geingur i burt ok kiemur aptur, ok mælti: Hier er eitt tialld Hialmter, er ek vil giefa thier, su nattura fylgir thui, at thier ma eckert granda a medann thu ert i tialldinu, that er allt med gulli giort ok gymstenum sett. Hann thackadi Jungfrunni, ok mintist vid hanna, hun griet sarlega. Gieck Hialmter til skipa, ok var Kongur thar fyrir, gaf hann theim fostbrœdrum godar giafir ok mæltu til uinattu med sier, ok skildust med kiærleik, ok stigu sidann a skip ok hielldu heim, ok sattu i Kastala sinum umm veturinn. Ekki hafdi Hialmter sied enn stiupmodur sina.

Thet Hialmter emottog med wänlig tacksamhet. När han gick til sina skepp/ war Konungen för them och förährade them kosteliga skänckor/ til ett wenskaps teckn sins emellan/ så at the skildes med kiärlk. Stego sedan vppå skeppen/ och segelade hem/ therest the sutto i Castellet öfwer winteren. Men ännu hade icke Hialmter sedt sin stiufmoder.

VIII. Cap.

Widtal Hialmters og Ludu Stiupu hanns.

THat var eirn morgun er Kongur ok Drottning lau i sæng sinni, hun mælti: Herra seigir hun, attu aungvann erfingia? a ek hann, seigir Kongur, ok helldur eirn kastala a skogie. Thui skal hann ei heima vera, seigir Drottning? Ecki vil hann i vorri holl drecka, seigir Kongur, enn tho ber hann lystir ok pridi af ollum monnum. Sia verd ek hann, seigir Drottning; thau

8. Cap.

Om Hialmters och hans Stiufmoders Ludas samtal.

EN morgon/ när Konungen och Drotningen lågo i sin säng/ sade hon: Herre hafwer tu ingen arfwinge? Konungen säger/ sig then samma hafwa/ som doch håller ett Castell för sig vppe i skogen. Af hwad orsak skal han icke wara hemma/ frågar Drotningen? Intet wil han hålla laget i wårt Hoff/säger Konungen/men doch öfwergår han andra uti förstånd och prydning. Drottningen begärade see honom; Och thär med vphörde theras tal. Thet hände sig en

thau hættu talinu. That bar til eirn dag, at fruinn skipadi ollum ſinum meyum ut a skog, at henda ſier epli ok aldin; thær giordu ſua. Enn Drottning for einſomul til skogar, ei fyrr liettandi, enn hun kom at Kaſtalanum ok gieck inn at læſtum lokum. Hialmter ſat at bordu ok hanns hoflidar, hann ſa konuna inn ganga, ok thottiſt kenna at annara manna fraſogn ſtiupmodur ſina, ok heilſar henni blidlega, ok ſetur hana i knie ſier. Hun tok thvi vel litandi til hans med blidri aſionu, ok ſua til hans talandi: Min ſæti ſon, huad velldur thvi, at thu villt ei heima vera med thinum fodur? er thar tho skiemtiligra at ſitia enn hier, fiærri odrum monnum. Hialmter mælti: meir ber thar til æska min enn illvilie. Hun mælti: mikit er ſagt af thinni liſt ok pridi, ok uel uæri ſu kona gipt er slikann ætti. Han kuad that ei vera. Enn er thau toluduſt uid, gingu allir ur Kaſtalanum, eirneiginn Olvir, tho ſidaſt. Drottning mælti tha: huorninn lyſt thier a mig, er ek ecki hreinleg, kuennleg ok kurteis? uel uiſt ſeigir Hialmter. Hun mæl-

at Drottningen ſkickade alla ſina Tienſte möjar vth i ſkogen til at pläcka ſig äple och allehanda ſlags frucht; Hwilket the ock giorde. Men Drottningen begaf ſig enſam til ſkogen, intet återwändandes förr än hon anlände til Caſtellet, thereſt hon ingeck igenom läſta dörar. Hialmter ſatt wid bordet med ſit Hof=folk, och ſåg qwinnan ingående, tyckiandes ſig efter andra mäns ſägn känna ſin ſtyfmoder; Han hälſar henne blideligen, och ſätter henne i ſit knä; hwilket hon wäl behagade och beſåg honom med mildt anſichte, således honom tiltalande: Min ſöte Son, hwad är orſaken at tu intet wil wara hemma hos tin fader, hwareſt doch roligare wore at ſitia än ſom här, fierran ifrån andra menniſkior? Hialmter ſwarade: mehra ſker thet förmedelſt mina vnga åhr än ſom egit mißhag. Hon ſade, mycket är mig berättat om tit förſtånd och ſkickelighet; och lyckeligen wore then qwinna gift, ſom en ſlikan ägde. Men han ſade thet intet wara ſå beſkaffat. Nu medan ſom the talades wid, gingo alle vtur Caſtellet, åfwenwäl Olwer, aldraſiſt. Drottningen förde ſit tal således: Hwad tyckes tig om mig? är jag icke nätter, deyelig och höflig? Och när Hialmter thet beſannade, ſade hon: Hwi är mig lyckones Hiul thetta wällande? bättre hade thet kunnat händt för oß både, ſom äre vnge och til naturen ſkickelige:

mælti: hui mun mier ſua hamingiu hiolit uallt ordit hafa? betur hefdi ockur ſamann uerid hent, ungum, ok til allrar naturu skapfellgum, ok min kiæri, that ma ek thier ſatt ſeigia, at thinn fadr hefur mier ekki enn ſpillt, thvi han er madur oruaſa ok natturu laus til allra huilubragda, enn ek hefi miog breyskt lif, ok mikla naturu, i minum kuennlegum limum, ok er that mikit tion uerolldunni, at ſua lyſtugur likami skal ſpenna ſua gamlann mann ſem thin fadr er, ok meiga ei blomgaſt heimmum til upphallds, mættu uid helldur ockar ungu likami ſaman tempra, eptir natturlegri holldſins girnd, ſua thar mætti fagurlegur avoxtur ut af friodgaſt, enn uid mættum skiott giora rad fyrer theim gamla kalli, ſua hann giori oſſ aungva skapraun. Hialmter mælti: er thier thetta alvara, ſeigir hann? at viſu ſeigir hun. That ætladi ek, ſeigir han, at thu mundir ill, enn alldrei ſuiuirdileg, ſem nu ueit ek thu ert. Hann hratt henni framm fyrir bordit, ok slo a hennar naſir, ſua blod fiell um hana all. Hun mælti: uid skulumm finnaſt

lige: och min kiäre Son/ jag måſte ſäya tig ſanningen/ at tin fader hafwer ännu intet rördt mig/ ty han är en uthgammal man/ uthan någon köttslig begiärelſe/ men jag hafwer mycken qwickhet/ och är thet ſtor ſkada för werlden / at en ſå unger kropp ſkal hafwa en ſå gamlan man ſom din fader är / och intet ſå föröka werlden til thes uppehållning. Wi måtte häller ſamanfoga wåra unga kroppar efter naturens luſta / på thet at en deyelig affödа må thär af frögdas / och må wi ſnart rådgiöra om then gamle / ſå at han icke tillfogar oſs någon förtret. Hialmter frågade om thetta wore hennes alfware? Hon ſade/ wißerlig. Thet trodde jag wäl/ ſäger han/ at tu ſkulle wara illſinnig / men aldrig ſå wanhederlig ſom jag nu wet tu äſt; och thermed rychte han henne fram öfwer bordet och ſlog henne på näſan / ſå at bloden rann alt öfwer henne. Tå ſade hon: Jag ſkal wäl finna tig en annan gång. Men han ſwarade / thet intet ſkola glädia henne. Hon ſank thär med neder i jorden/ ſom hon war kommen. Straxt thär efter kommo hofmännen in i Caſtellet/ och war tå Hialmter ſå wred/ at han intet wille tala med någon. Olwer gick til honom och bad han intet ſkulle wara ſå wred/ frågandes om icke hans ſtiufmoder thet wållit hade. Thet Hialmter ochſå låt honom förſtå.

i annat ſinn. Han kuad hana thui ei fagna skyldu. Sock hun thar nidur i jordina ſem hun var komin. Litlu ſidar komu menn i Kaſtalann. Hialmter var tha ſua reidur, at hann matti vid aungvann mæla. Olvir geck tha at hanum ok bad hann ei reidann vera, hefur ſtiupa thin theſſu ollat. Hialmter ſeigir that ſatt vera.

IX. Cap.

Their Foſtbrædur koma til Skinnhufu, og Hialmter dræpir Jotuninn.

EIrn dag uill Hialmter rida a skog, ok Olvir med hanum, enn ſem their ridu um skogin, ſau their hind eina ſtora ok uæna, ok rida thar eptir, enn hun leitar undann; their hleipa thar til their ſpreingia bædi eſſin. Tha hlaupa their badir eptir dyrinu, ok urdu skiott modir ok kaſta af ſier klædum, nema skyrtum ok linbrokum. Sidan dro upp skyfloka mikin af utnordi, med regni ok krapa, gieck thad allt til nætur, gio rdi tha froſt mikit med kullda ok hryd, voru their tha kommir i fialshlid eina. Olvir mælti: Kallt thicki mier gioraſt foſtbrodir. Hialmter bad han ei ædru mæla; uar tha langt af nott. Litlu ſidar uarp af illuidrinu, voru their tha komnir at hellir ſtorum. Olvir mælti:

9. Cap.

Om Foſtbrödernas ankomſt til Skinhufwa / och huru Hialmter dräper Jätten.

HJalmter rider en dag med Olwer til ſkogs / och medan the rida kring ſkogen / fingo the ſee en ſtor och wacker hind / ſom lopp undan them; men the redo efter henne / til theß the uthtrötta båda ſina håſtar; och thå löpa the tilli-ka efter diuret / men bleſwo ſtraxt uthmattade / och kaſtade af ſig kläderne / undantagandes ſkiortan och lårfoder. Sedan upſteg en ſtor molnſky ifrån norden / med regn och ſnöſlagg / ſom höll uth alt in til natten / thå en ſtark froſt med köld och blåſt fölgde uppå / och woro the thå komne uthi en Bergs-dahl. Olwer ſade til ſin Foſtbroder / ſig nu befinna at thet bliſwer kalt; och bad Hialmter honom intet tala ſå blödigt. Tå war ock lidit långt in på natten; Och litet thär efter lyngande ſtormen. The woro nu anlände til ſtora bergs-hellar. Och ſade Olwer ſig wara ganſka trötter. Men Hialmter ſade: Här wiljom wi förſöka oß / och gingo the ſedan

ti: miog er ek af mier kominn. Hialmter feigir: hier munum vid lata fyrir beraſt. Their geingu inn undir hellirzbergit, their ſau eirn ſtoran Jotunn ſitia vid ellds glor, reykur var mikill i hellirnum, eitt kuikindi ſat vid elldinn ok klo Jotnenum med kombom, enn hann ytir hofdinu a moti ok skiælldi ſig allan, hann mælti: Skinnhufa, far thu ut, ok giæt glogliga at, ok gegndu rædu minni, ok vit huort thu ſier til aungva nylenda, thycki mier their menn ſeint koma ſem ſyſtir min lofadi mier at koma skylldu i kuolld, thui ek vil skiott fara til nada, gioriſt ek helldur kuolld ſuæfur. Hun for ut ok ſa tha foſtbrædur, hun bra yfer tha hendur ſinni, ok bad tha verda at honum, (haukum) tueim, ok fliuga upp i hellirinn. Litlu ſidar for hun inn. Jotuninn mælti: ſaſtu nockut til nylenda foſtra, ſeigir hann. Fiæri er thui, ſeigir hun. Sidann legſt hann nidur ok hrytur hatt. Skinnhufa mælti uid hanana: verdi thid nu at monnum aptur; tha vard thad. Hialmter mælti, thier eigum vier lifgiof at thacka ok launa. Huat villd tu nu at haf-

ſedan in under bergs hällarna/ och ſågo thär en ſtoran Jätte ſittiande wid Eldsglöden/ emillan mycken rööf ſom war i Bergs-Salen. En qwinna ſatt wid elden och klädde Jätten med en kamb/ och han lutade hufwudet emot/ grinande illa. Han ſade: Skinhufwa/ gack du uth och kora omkring/ och gif acht hwad jag ſäger/ om du icke blifwer warſe några nys anlände män/emedan jag tycker på mig at the lära ſent komma ſom min Syſter lofwade komma ſkulle i qwäll; ty jag wil ſnart gå til ſängs / och blijr mycket ſömnig emot qwällarna. Hon gick uth/ och när hon fick ſe Foſterbröderne/ hof hon upp ſina händer och bad them blifwa förwände til twenne tuppar (eller hökar) och flyga upp i bergshällen. Sedan gick hon in til Jätten/ ſom ſade: Såg du några nyländingar/ min Foſterdotter? Långt borto äre the/ ſade hon. Sedan lägger han ſig neder och ſnarkade rätt hårdt. Skinhufwa talte til tupparne: blifwen nu til folk igen/ och ſå ſkedde thet. Hialmter ſade: tig hafwa wi orſak för wårt lijf at tacka och belöna. Hwad wil du nu begynna/ ſade hon? Dräpa Jätten/ ſade han/ och betala ſedan min ſtiufmoder för thet hon hafwer ſändt oß hiit til honom. En tapper man är du Hialmter/ ſäger hon. The gå nu in i hällen/ thäreſt hängde ett ſwärd öfwer Jättens ſäng/ alt

 med

hafast, seigir hun? drepa Jotuninn seigir hann, ok luka sua stiupmodur minni sendiforina tha sem hun hefur sent ockur hingat til hans. Hraustur madur ertu Hialmter, seigir hun. Thau fara nu innar i hellirinn. Suerd hieck yfir sæng Jotunsins, buit allt med gulli. Hun mælti: eckert suerd bitur a hann, nema thetta. Hialmter gat nad undir klotit a thui, ok rann that thegar vr slidrum. Enn Skinnhufa henti that, ok mælti: heppin vard eg oss, enn ek mun vita huort han sefur. Hun tok trie mikit, ok lamdi um sængina, hun mælti: That vil ek Hialmter, at thu stigur vpp a stockin, ok leggur diarflega a hann, ok stock sidan vpp yfir sængina. Halmter giorir sua, ok leggur til Jotunsins, ok hleipur a klotinn sua at i bedinu stod. Jotuninn mælti: Sueikstu mik nu Skinnhufa. Sprettur hann vpp vr sænginni ok lætur nu sopa til greipurnar vm hellirinn; litlu sidar do hann. Hialmter tok suerdit ok leist vel a. Skinnhufa mælti: ecki skalltu eiga thetta suerd, Olvir skal that eiga, enn lattu tha ei litit i standa ef thu sier betra suerd,

med gull inlagt. Tå sade hon/ intet swärd kunna bita på honom för utan thetta. Och räckte Hialmter knapt til swärdsknappen/ doch rann thet strax vthur slidan/ hwilket Skinhufwa emottog/ seyandes: lycklig war jag för oß/ och nu måtte jag pröfwa om han sofwer. Til hwilken ända hon fattade ett stort wedträ och slångde emot sången. Och theruppå sade hon: nu wil jag at tu Hialmter stiger up på sångbrädet / och ränner dristeligen igenom honom/ och spring sedan vndan vpp öfwer sången. Hialmter efter kommer hennes wilje/ och stinger Jätten igenom med swärdet/ trampandes på knappen så at thet stannade neder i bälsteren. Hwarwid Jätten sade: Nu swek tu mig Skinhufwa. Och i thet sama springer han vpp vhr sången och famnar omkring Salen/ sökande at få gripa någon/ men dödde doch straxt thär efter. Hialmter tog swärdet med stort behag. Men Skinhufwa sade: Intet skal tu åga thetta swärd/ vthan Olwer/ och är thet intet ringa ting therest tu någonsin får se bättre Swerd/ ty så skiljes thet ifrån andra swärd/ som tu från andra Konunga söner. Thes vtan gaf hon them många kosteliga skatter/ och bad them nämna sig om the hade litet manskap; sedan fårdas the hem/ och bleswo af alla wäl fägnade.

thvi ſva ber that af odrum ſuerdum ſem thu af odrum Konga ſonum. Hun gaf theim marga faſiena gripi, ok bad tha nefna ſig, ef their thyrfti litils lidſinnis vid. Sidan foru their heim ok wrdo allir theim feignir.

X. Cap.

Hialmter finnur Wargeiſu ok fær ſverdit Snarwendil.

VM worid hallda their i hernad ok drepa nidur Blamenn ok berſerki, ok fa mikit gots, i ſkipum, klædum, gulli ok ſilfre; enn at haufti hallda their heimleidis med ogn fiar. Their komu at eij eirnri ſid vm kvolld, hun var skogi vaxinn, their tiallda thar a landi, ok hlutuduſt vm voku; hlaut Hialmter at vaka. Enn er their voru ſofnadir, gieck hann fra tialldinu a hæd eina, ok ſtod hann thar leingi ok ſaſt um. Hann heyrdi mikin gny, med ſtorum breſtum i skoginum, ſua at eikurnar biſuduſt. Litlu ſidar kom framm vr mork eitt Fingalp mikit ok gilldlegt, that hafdi hroſſ rofu, hofa ok fax mikit, augun voru huit, enn munnurinn mikil, ok hendur ſtorar. Brand hafdi hun i hendi ſier vænann, ſva aungvann hafdi hann ſlikann ſied. Hun gieck at hanum, enn hann ſtod fyrir. Hann

10. Cap.

Om Hialmters ankomſt til Wargeiſa/ ſom gaf honom ſwerdet Snarwendil.

OM wåren fara the på Siötåg/ och dråpa både Blåmän och ſlagskämpar/ bekommandes mycket godes i ſkepp/ kläder/ gull och ſilfwer/ ſå at the om höſten hemſeglade med en förträffelig myckenhet ägodelar/ och ankommo ſeent om en qwäll til en öö/ ſom war med ſkog bewuxen; thereſt the ſlogo upp ſina tällt på landet/ och kaſtade lott hwilken waka ſkulle/ ock föll lotten på Hialmter. Men när the andre woro ſomnade/ geck han från tälten vpp i en hed/ thär han ſtannade en ſtund och ſåg ſig omkring. Tå hörde han ett ſtort gny och brak i ſkogen/ ſå at Eketrän riſte ſig ther wid. Litet thär efter framkom utur marken ett ſtort och grymt diur ſom Fingalp kallas/ hwilket hade håſte-hofwor och ſwantz/ lång mahn/ hwita ögon/ ſtor mun och händer/ i hwilka hon hade ett ſå wackert ſwärd ſom någon ſedt hade. Hon geck til honom thär han ſtod/ och war han omtänkter at ho-

Hann huxar at ſier skuli ei ordfall verda, ok kuad wiſu:

Huor er ſu dottir,
Er driugt um nætur,
Flauktir ok flanar,
Med fyls hala?
Olik thyckir mier
Thu odrum viſum
Edur huadann kom
Hunduis mær?

Hun ſvarar ok kuad wiſu:

Vargeiſa ek heiti,
Heyr thu hilmirs ſon
Viltu at ſialf ek
Thier i ſinne ſie?
Allra thinna
Tel ek thig thurfa mun
Vil ok tyra
Trurra vina.

Han kuad:

Hrædelig muntu thykia,
Holda meingi,
Tho thu off ſiert;
Sinni fra theſſu,
Aungvan vorn ſeggia,
Thu tho ſuikia munt,
Rosk vinkona
Vor hin hardleita.

Hun mælti: ei mun ek helldur ſuikia mina vini enn thu thina, ma ek ok vera thier i ſinni, tho ek fari ecki med thier. Hann mælti: attu brand thann ſem tu fer med? at viſu ſeigir hun. Viltu ſelia mier hann, ſeigir hann? med aungvo moti ſeigir hun. Skal ek med aun-
gvo

honom ſkulle intet fehlas ord / och qwad en wijſa:

Hwem är du dotter
Som far om nättren
Slinker och wiſpar
Med långan föls-ſwantz.
Oliker qwinnor
Tyckes tu wara;
Hwadan ſå komſt tu
Stöfwar-lijk Jungfru?

Hon ſwarade med en wijſa:

Wargeiſa jag heter/
Hörer tu Kongs ſon/
Wil tu nu ſielfwer
Mig ha i minne?
Dig jag förſäkrar
Hafwa af nöden
Allßtrogne wänners
Wilia och ſtarkhet.

Han qwad:

Skräckelig du ſynes
Meniga folket/
Faſt du i minne
Har mg för tiden
Ingen min karlar
Skal du doch ſwika/
Tapper kår' qwinna
Spinkot och mager.

Hon ſade: Intet ſwijker jag mina wänner mer än ſom du dina; hwarföre må jag wäl wara tig i ſinnet faſt än jag icke reſer med tig. Han frågade om hon ägde then wärjan ſom hon hafwer? och thå hon ſwarade ja wißerlig/ſade han widare/ wil tu antwarda mig then ſamma? och vthlät hon ſig thet wilja giöra för ingen ting. Ytter mer
wille

gvo moti fa hann, ſeigir Hialmter? ecki skal that tho kallmadur, ſeigir hun, thu skallt kyſſa mig, ſeigir hun; ok vard henni liod at munni.

Sæk tu Snarvendil,
Sigur mun hanum fylgia,
Hoskur ef thu hilmir vilt,
Thier i hendi bera
Koſſ vil ek af thier,
Klenann thiggia,
Tha muntu Mimmung
Mier vr hendi fa.

Ei vil ek kyſſa trionu thina, ſeigir Hialmter. thvi kan skie ek verdi faſtur vid thig. Hætta verdur thu a that, ſeiger hun, enn rad tho ſialfur; hann ſnyr i burt fra henni. Nu kemur hanum i hug, huad Skinnhufa hafdi ſagt, ok vikur aptur, ok kuad wiſu:

Kanſtu miuklegar,
Mær hin hardleita,
Leika at Hrækerti,
Enn haulldar ſex adrir
Sel thu mier ſarlegann,
Sueif orms dynu,
Fus er ek fliod at kyſſa
Fer ſem ma Jofri.

Hun mælti; tha verdur thu at hlaupa a hals mier, i thui ek kaſta vpp brandinum, enn ef thu efar thig tha er that thinn bani. Hun kaſtar nu vpp ſuerdinu, i
thvi

wille han förnimma om ſå war at han ſkulle för ingen ting få then ſamma åga. Och åter ſade hon: tu tappre man ſkall thet bekomma för intet annat än at tu ſkalt kyßa mig. Hwarjemte henne inföll at dichta en wijſa:

Tappraſte Konung
Sök du Snarwendel/
Seger han håller/
Om tu then bårer/
Af tig jag fordrar
Nättan en kyßer/
Medan tu wärjan
Får mig vhr händer.

Men Hialmter ſade: Intet wil jag kyßa dit tryne/ ty til åfwentyrs torde jag faſtna wid tig. Thet ſtår hos tig at wåga ſäger hon/ men doch råder tu ſielf therföre. Han begaf ſig thå bort från henne/ men drog ſig ſedan til minnes hwad Skinhufwa honom ſagt hade och wände fördenſkul tilbakas/ och qwad en wijſa:

Kant tu ſå färdigt
Spinkota Jungfru
Leka med wärjan
Lijk ſom ſex andra?
Gif mig thet ſår hwaßa (ſwerdet.)
Gullet ſom ſamlar;
Qwinnan jag kyſſer/
Lycka Kongs barnet!

Nu ſade hon: Tu ſkalt löpa til min hals enär jag vpkaſtar wärjan/ och om du förſumar tig/ ſå blir thet tin död. I thet ſamma vpkaſtade hon ſwerdet/ och
genaſt

thvi hleipur hann a hals henni ok kysti hana. Enn hun henti suerdit fyrir aptann bak hanum. Hun riettir nu at hanum brandinn, ok kvad wisu:

Sel ek thier Snarvendil,
Sigur mun hanum filgia,
Jofur hinn storradi,
Um thina alldur daga
Snuist thin æfi,
Æ til sigurs ok giæfu,
Huar sem thu heim kannar!
Hugur er i Kongs barni.

Ok enn kuad hun:

Vertu ei sua ær madur
At thu Olvir grandir,
Vertu hanum heill hilmir,
Hann er thier hollur filkir;
Lattu eigi illmæli,
Æda lund thina,
Vel thier vini tryggua,
Vert theim hollur Drottin.

Eru einginn alog a brandinum, seigir hann? ei nein seigir hun, enn tho mun ek nu aleggia. That fyrsta vig sem thu villt vega, skalltu that huorgi fa hrært, enn i annat sinn skal that ecki bita, gangi thier nu allt til sigurs ok tyma, ok nefndu mik ef thu tharft litils vid. Ok heim mun tu nu atla. Hann kvad sva vera, ok legg mier rad huorn mann ek skal hafa, af hyrd fodur mins, at sumri. Hun kuad sua vera skyll-

genast löper han til hennes hals och kyste henne. Men hon tog emot swerdet bak om hans rygg / gifwandes thet åth honom / med thenna wijsa:

Tag nu Snarwendel/
Seger han håller/
Mächtige Kongs son;
Hela tin lifs tid
Wändes til lycka/
Seger ewärdelig
Hwart tu anländer
Hugade Konungs barn!

Och än wijdare qwad hon:

Blif ey så swår Herre
At tu Olwer något skadar/
War du bewågen en Konung;
Han är din anförare huller/
Låt ey belakares munnar
Förbittra dit sinne:
Sök tig the tryggaste wänner/
War them en huldiger Herre.

Hialmter frågade om swärdet hade någon egenskap med sig? Men hon swarade ney ther til. Doch sade hon / wil jag thet nu pålägga / at i then första enwiges kamp som tu wil wåga / skal tu intet få vthdraga thet / och andra gången skal thet intet bita; J öfrigit gånge tig sedan alt til seger och förmån / och nämn mig om tu hafwer liten styrkia; Men förfoga tig nu hem åth. Han sade / thet skulle ock så ske / bediandes henne gifwa sig råd / hwad för en man han skulle hafwa med sig af sins faders folk / i nästkommande sommar. Hon swa-

skylldu, enn miog olikt mun that thyckia vngum pikum ad ek kunni rad nokkut, edur hinn ædsti Kongs son beidi mik rads, enn tho mun thier thetta frammgeingt verda. Heima muntu i vetur vera, enn at vordogum skalltu ganga fyrer fodur thinn, ok bidia hann lids, hann mun svara at hann hafi fatt lid aflags. Bid tu hann at fa thier eirn mann, enn han mun Biorn se hirdir undan skilia, enn huorn muntu kiosa? Hann quedst faudur sinn hafa vilia. Ecki skalltu hann hafa seigir hun, vard henni tha liod a munni.

Kiostu thann thræl
Af Theingils lidi,
Sem gefur suinum sod,
Mun thier ei madur duga
Af Milldings hird,
Ef thier glapuigur giorist.

Sidan skilldu thau. Olvir vaknar ok sier at Hialmter er burt, hann klædist ok thrifur saxit ok gekk fra tialldinu, hann sa huar Hialmter geck miog reidur, hann hof up brandin, enn han vard sua thungur at hann fiell nidur fyrir fætur hanum. Olvir geck i moti hanum blidlega, ok mintist vid hann, ok mælti: Slikt giora næturferdir thina fostbro-

rade thet så skola ske; Men/ sade hon/ thet tyckes fuller myckit för sådana vnga pigor at jag skulle kunna weta något råd/ eller at then förnämste Konungsson skulle begiära råd af mig/ doch skall thetta hafwa sin framgång. I winter blifwer tu hemma/ men emot wårtijden skall tu gå in för tin fader och begiära krigs folk/ til hwilket han swarandes warder/ at han hafwer få män til at aflåta/ men begär tu at han gifwer tig en man; ehuruwäl han låter vndantaga Biörn Skattmåstare/ så måste tu likwäl vthwälja någon. Hialmter sade sin fader wilia behålla honom. Intet skall tu hafwa honom/ säger hon/ bekommandes Skaldetal:

Af Konungs folket stora
Then Träl tu tig begära
Som swinen sådet gifwer/
Ty ingen är tig nyttig
Af Konungs Hoffmän alla
Om thenne tig förnekas.

Sedan skildes the ifrån hwar andra/ men i medler tijd war Olwer waknader/ och seer Hialmter wara borta; han kläder sig förthenskul hasteligen/ binder huggwärjan på sig och geck från Tälten tijt som han såg Hialmter gångande mycket wreder/ hwilken lyffte vpp thet bekomne slags swärdet/ som thå blef så tungt at thet föll neder för hans fötter. Men Olwer geck emot honom med mildt an-

brodir. Hialmter mælti: Thock mina hafdu Vargeysa, enn varstu mier holl i radum. Vm morguninn hallda their heim ok satu i kastalanum um veturinn.

ansichte och kyste honom/ seyandes: Min Fosterbroder/ slijkt förorsaka tina nattfärder. Men Hialmter sade: sig wara Märgeisa tackskyldig som warit honom trogen i råd. Therefter om morgonen begifwa the sig på hemwägen/ sättiandes sig sedan öfwer winteren vthi Castellet.

XI. Cap.

Their Hialmter fa Hord i sitt fylgi; Og widskipti Hialmters og Ludu stiupu hans.

AT vordogum byr Hialmter sinn skipa flota, ok geck sidann fyrir fodur sinn, ok bad hann fa sier menn nockra. Kongur kuedst ei til hafa. Hialmter mælti: fa mier eirn mann af hird thinni. Haf tu huorn sem thu villt, nema Biorn, sagdi Kongur. Hialmter geck til suina, ok sa thar mann liggia, mikinn ok storan, ok furdulega sterklegann, i lodkapu. Hialmter stack a hann spiotskapti, ok mælti: stattu up thræl. Hann liggur ei at sidur. Hialmter liet koma vid hann skaptit i annat sinn. Hann settist tha vpp ok mælti: mun ei vera sem mier synist at thetta sie Kongs son? Halmter mælti, ok bad hann vp standa, ok fara med sier; gio-

11. Cap.

Om Hårders följeslagan och Hialmters handel med sin Stiufmoder Luda.

EMot wårtiden tilreder Hialmter sin skeps flotta/ begärandes behörigt manskap af sin fader; Men Konungen swarade sig intet hafwa at vmbära. Tå bad Hialmter at honom måtte gifwas allenast en man af hof-folket. Tå sade Konungen at honom skulle efterlåtas hwem som han wille/ förutan Biörn. Sedan geck Hialmter til Swinahiorden/ thärest han såg en mycket stor och öfwermåttan starker man/ liggande i en ludin skinnepels. På honom stötte Hialmter med spiutskafftet/ seyande: stat vpp tu thräl; men han låg änthå stilla. Han stötte förthenskul andra gången på honom med skafftet; och tå satte han sig vpp/ seyande: mån tro thet icke är/ som mig synes/ Konungs sonen. Men når Hialmter befalte honom vppstå och följa med sig/ sade han. Jag will här utin-

giora skal ek thier koſt a thui, ſeigir hann, ek vil eirn ollu rada, enn thu aungvo. Hialmter mælti: thad vinn ek ei til nockurs mans; eda huat heitir thu? hann mælti: thui skall tu rada, enn Hordur heiti ek. Hialmter geck i burt. Hann kom at einum beck, ok ſa thar Vargeyſu ſtanda, hanum kom i hug huad hun hafdi mælt. Hann geck aptur ok mælti: Stattu up thræl ok gak med mier ok rad eirn ollu. Hann ſeigir, ek mun til skipa ganga, enn thu munt finna ſtiupu thina. Hialmter geck heim at hollini, hann ſa ſtiupu ſina ganga a moti ſier, hanum leiſt hun ecki fryni-leg, hun var tha bœdi liot ok leidinnleg yferlitz, ok ofogur i aſionu. Hun mælti: vel er thad, Hialmter, at vid hofum fundiſt. Hann quedſt thad ei laſta kunna. Hun ſeigir: nu skal launa thier puſturinn er thu gafſt mier fyrir laungu; thad legg ek a thig, at thu skallt huorgi kyrr thola, huorki nott nie dag, fyrr enn thu ſier Hervoru Hundings dottur, nema a skipum thinum ok i tialldi. Hialmter mælti: ecki skall tu fleira a mik leggia, thui kiaptur thinn skal opinn ſtan-

utinnan betinga mig thet wilkor/ at jag må enſam råda i alt/ men tu intet. Hialmter ſwarade/ at thet efterlåter han ingom manne/ frågande hwad han heter? Han ſwarade/ ther utinnan ſkall tu få tin åſtundan/ och heter jag Hårder. Emedlertijd geck Hialmter ifrå honom/ och når han war kommen wid en wattubåck/ ſåg han Wargeiſa thår ſtåndande/ århindrandes ſig hwad hon hade ſagt honom tilförende/ geck fördenſkul ſtraxt tilbaka och ſade: Stat vpp trål/ följ med mig/ och war i alt enſam rådande. Hans tal war tå: jag wil gå til ſkeppen/ men du lårer rått nu råka tin Stiufmoder. Hialmter geck hem til ſin Saal/ och fick ſee at hans Stiuffmoder kom gångande emot honom/icke ſynnerlig mild/ ty hon war då både ſwartachtig och led til hy och anſeende. Hon talte honom til ſåledes: Thet år wål at wij finna hwar andra. Och ſwarade han/ ſig ey kunna laſta thet tilfållet. Nu ſkal jag/ ſade hon/ betala tig för örefilen du gaf mig för en tijd ſedan; Ty pålägger jag tig/ at tu ingenſtådes ſkal wara i ro/ hwarken natt eller dag/ förr ån tu ſeer Herwora Hundings dotter; förutan then ſtund tu år på tina ſkepp/ och i tålten. Hwar på Hialmter ſwarade: Intet ſkal tu påläggia mig något mer/ ty/ ehuru wål thet ſynes mig intet ſynnerligit wårdt at trångta effter

E en

ſtanda, enn that thykir mier einskis vert at threia eptir eina Kongsdottir. Hamrar hair ſtanda nidur vid skipalægit, thar skall tu a ſtiga, ſinum fæti a huorn hamarinn, enn fiorir thrælar fodur mins, skulu kinda elld undir thier, enn vid eckert skalltu lifa nema thad ſem hrafnar færa thier thar til ek kem aptur. Sidan gekk hann til skipa, var tha bryggium kipt; hann hafdi fimm skip vr landi, ok skiput volldum dreingum. Fyrſtu maltid bad Hialmter Hord at ſitia hia ſier. Hann kuedſt that ei vilia, einſamann vil ek mat eiga, enn ſofa i reckiu golfi thinu. Hialmter bad hann rada.

Konungs Dotter; ſå ſkola emedlertijd tine kiäftar öpne ſtå; och hår nedre wid ſkepshamnen äre höga backar / thår tu ſkalt ſtå / med en fot på hwardera backen / och fyra af min faders trålar ſkola tända eld vnder tig / och af intet annat ſkal tu lefwa / än af thet ſom korpar föra til tig / in til theß jag kommer tilbakas. Sedan geck han til ſkeppen / och ſtraxt blefwo bryggiorne intagne / vthi the fem ſkepp ſom han hade vhr landet / alla med wåldiga drengar vthruſtade. Wid förſta måltiden bad Hialmter at Hårder ſkulle ſittia hos honom / men han nekade thår til / ſeyande: enſammer wil jag ſpijſa / och ſåfwa på titt ſängkammar gålf. Hwarvtinnan Hialmter bad honom råda.

XII. Cap.

Fra theim Foſtrædrum og Trollkonunum, Ymu, Hergunni, Margerdi, og theirra Syſtrum.

HAllda their nu wida vm ſumarit, ok vard theim gott til ſiar, enn feingu ſio ſtorann, ok ſtorma mikla. Enn um hauſtit komu their at ſtoru landi, thar var fiordur mikil ok fio ll ſtor. Hordur mælti: hier munum vier a landi ſofa.

12. Cap.

Om Foſtbröderne och Trollkonorne / Yma / Hergunn / Margerd / och theras Syſtrar.

FOſtbröderne ſegla nu wida kring om ſommaren / hafwandes god lycka til at bekomma ägodelar / men them påkom ſtort ſiö-ſwall och mycket ſtormwäder; änteligen om höſten kommo the til et ſtort land / hwareſt war en ſtor bruſande fiärd / och höga bärg belägne. Hårder ſade: hår ſkole

fa. Hialmter mælti i moti. Hordur kvedst rada vilia; var sua giort. Voru tiolld a land borinn. Hialmter seigir: Illa skal vid tha giora, sem a skipum eru. Ei skal that, seigir Hordur. Hann geck vt a skipinn, ok bad menn giora sig listuga, ok gaf theim vin at drecka, sinn grip gaf hann huorninn theirra. Vrdu their skiott drucknir. Hordur tok mat ok ol, ok gekk a land. Hialmter gekk i burt ur tialldinu, er their voru sofnadir, framm med sionum. Fiall mikit ok ognahatt, stod vid sioinn, enn i midiu fiallinu leit hann standa trollkonu storskorna, hun hafdi gullofinn duk a kniam sier, ok kemdi sier med gullkambi. Brunnur var nidur vid sioinn, hun tok hendi sinni i hann, ok thuodi med har sitt. Hialmter kvad visu:

Huort er that bakn,
J biargi situr,
Ok sier af Konungs?
Ongva veit ek,
Amatlegri,
Alda fyrir Jord ofann.

Hun greiddi harit fra augum sier, ok vard reid vid ord hans, ok kuad:

skole wij såfwa på landet. Men når Hialmter nekade thår til/ sade Horder sig wilia råda; hwilket ock skedde/ i thet at tålten bures vp på landet. Doch sade Hialmter/ at the giorde illa emot them som woro på skeppen. Men Horder sade ney/ thet skulle ey så skee geck förthenskul vth på skeppen/ och bad sine månn gióra sig lustiga/ gifwandes them wijn til at dricka/ hwarthera gaf han ock sin skänk/ hwarföre the snart blefwo druckne. Horder tog jämwål mat och óól med sig vp på landet. Men sedan the woro insomnade/ geck Hialmter bort vhr tåltet/ fram åth Sió stranden/ thår ett mycket stort och hógt bårg war/ och midt på berget blef han warse hwarest en stor tiltagsen trollkona stod/ håfwandes en gull stickat duk ofwan för sina knå/ på hwilken hon sig kåmbade med en gullkamb. Neder wid sión war en brunn/ i hwilken hon doppade sina hånder och twådde sitt hår. Hialmter talte med en wijsa:

Hwad för obåkligt
Sitter i berget/
Ser uppå Kongs Son?
Ingen ån wet iag
Wara så stygger/
Fódder på jorden.

Hon strók håret från ógonen på sig/ och blef wred wid hans ord/ och swarade:

Illa kuedur thu til min,
Thvi muntu hinn ungi
fyrstur,
Hafdur a seidi,
Af Seggium thinum,
Med gullsenum duki,
Ma sia hin hoska mær,
Therra sina liosa locka.

Illa er sa dukur kommin er thitt har therrar, ok at thinum glirnum geingur, seigir Hialmter, ok kuad:

Thig mun snerta,
Snarvendill fyrr,
Enn thu a seid alla
Setier Kungs arfa,
Hendur muntu missa,
Ok hatt æpa,
Sua munum skilia,
Skaud hit aumasta.

Hun seigir hann mart ord tala suivirdilega, Være hitt tilheirilegra manlegum manni, at hafa adra vidleitni vid vnga stulku ok hreinlega, enn tala illa, thycki mier thu efnilegur madur, enn mier væri forvitni a, at prosa vngann mann, ok missa minn meydom, ok lata handtera mig vm mittid. Hun selldist nu hendini i brunninn. Hialmter bra sverdinu, ok hio af henni hendina i vlflidnum. Hun rak vp skræk mikinn, ok leit i stufinn, ok mælti: Litit frama virk er thetta einum agætum

Illa du nu på mig hålsar.
Thårför, Ynglinger, then förste
Ibland tina seger-karlar,
Som år kommen på trollbänken.
Må tu see en stålter Jungfru,
Med gullwåfwin Duk och kläde,
Torka sina liusa lockar.

Illa år then duken kommen, som torkar dit hår och wanskapelige ögon, sade Hialmter, qwädiandes än en wijsa:

Tig lår Snarwendil
Snarare röra,
För än tu sätter
Konungens arfwingar
Alla, i Trollbänk.
Händerna lår tu
Mista och skrika;
Så lår wij skilias
Ynkelig asskrap.

Hon sade honom tala många försmådeliga ord, och at thet wore tienligare för tappra månn at hafwa andra höflige åthhäfwor emot vnga pigor, än som tala illa, och tyckes mig sade hon at tu år en wål artad man, med hwilken jag år förweten at vmgås. Hon råckte åter handen i brunnen, men Hialmter drog vth sit swärd, och högg handen af henne wid armbogan. Hon gaf til ett stort skrån, och beskåg armstumpen, seyandes: Intet synnerlig berömlig gårning war thetta, för en tapper Konungs son, at således löna mig, men jag hoppas at thenna illgiårning skal in-

tum Kongs syni, at leinast at mier, enn thad hlæir mik, at hefnt muni thessa verks, ok mun ei langt til. Hun kuad:

Vist gledur mik eitt,
Tho thu vitir eigi,
Jofur hinn Ogndiarfi,
Huad vm er at vera,
Munu systur minar,
Ad na giora,
Vt a herskipum,
Alla menn thina.

Hialmter sa a sioinn, ok sa niu trollkonur, sua storar ok illudlegar, at aungvar thottist hann sied hafa, theim likar; thær hofdu rifit i sundur oll skipinn, enn drepit alla mennina, ok borit gots allt a land, ok voru ei litlar i starfinu, thær hofdu heirt all ord theirra Hialmters ok Ymu, thær hietu sua: Hergunn, Hremsa, Nal ok Nefia, Runa ok Trana, Greip ok Glirna, Margerdur hin niunda, hun hafdi Krippu stora ok bar hana hærra enn hofudit. Hun hafdi eitt auga, ok stod thad i midiu enni, ok var kella ecki frynileg yfirlits, hun geck fyrir theim systrum; hun hafdi nef ok klær af Jarni, ok tvær tennur, alnar langar, ok stodu framm vr kiapti hennar, enn vorin hin nedri tok nidur

innan kort blifwa belönt/ seyandes:

Sannerlig mig hugnar ett/
Om skiönt tu thet intet wet/
Tu förskräckelig dristig Kong
Hwad nu händer hwad nu skeer;
Mina systrar mände nu
Giöra döda kroppar/ af
Alla tina tapra män/
Vthe på härskepen tin.

Hialmter wände sig til Siön och blef warse nije stycken Trollkonor/ så stora och grymma/ at aldrig tyckte han hafwa sedt theras lijke. The hade tå sönder rifwit alla skeppen/ dräpit alla männ/ samt burit allt gods på landet/ och wore intet litet arbetsame. Alla the ord/ som Hialmter och Yma talte/ hörde theße konor/ hwilkas namn är: Hergun/ Remsa/ Näl och och Nefwia/ Runa och Trana/ Greip och Glirna/ samt Margerd den Nijonde/ hwilken hade en stor knöla på ryggen/ högre än hufwudet wuxin/ och allenast ett öga som satt midt i pannan/ och war ey synnerlig täcker at see uppå. Hon geck fram för the andra systrarne/ hafwandes näbb och klor af järn/ med twenne tänder/ en aln långa/ hwilka stodo fram vthur hennes kiäfftar/ och nedre läppen hängde vthföre på bröstet; så at Hialmter såg thet hon skulle gifwa alfwarsamme Kyßar/ om hon så kunde få bruka läpparne/ som hon war stor til. Theße pigor gin-

dur a brynguna. Thad ſa Hialmter at hun mundi meiga gefa gilldan koſſ, ef hun kinni ſua fyri ſig at koma vorinni, ſem hun var ſtor til. Thær voru ſtutt klæddar pikurnar, ok goptu kioptunum, enn ſkoku hofudinn. Hialmter hugſadi at ſier muni ei ſua buit duga, ok geck vr fiallina ok firir tialldyrnar. Thær ganga ſidann at tialldinu. Hialmter hugſar át han ma ei vid theim ollum, hann kuad viſu:

Vak thu Olvir,
Ef villtu vif ſia,
Thu ert koſſ mildur,
Vid konur harla,
Hier bida thin,
Hundings meyar
Huerf thu vid,
Ef thier hugur dugur.

Olvir kuad:

Huad ſkal kals thetta,
Huad tharftu mier bregda,
Kongur vm kuennſemi?
Katur vm midnætti,
Enn huoria hyſnoppu,
Sem a heydum finur,
Viltu thier i ſinni,
Seu allar.

Hordur mælti: ſtondum vp, nockurs mun Hialmter nu vm vert thyckia. Hergunn kuad, helldur vp hromunum:

Hier

gingo i ſtackota kläder / gapade med käffterne / och ſkakade ſina hufwud. Hialmter tänkte hos ſig at thetta intet dugde / geck fördenſkul neder af berget / och ſedan til tälltet / beſinnande at han intet ennſamer kunde ſtå emot them alla / dichtandes ſåledes en wijſa:

Wakna nu Olwer/
Om du wil ſkåda
Liufliga Qwinfolk/
Du är på kyßar
Mycket begifwen/
Hos nätta qwinnor.
På tig här wänta
Hundingens Jungfrur;
Wänd tig emot dem
Om du är ellieſt
Duglig i hugen.

Olwer qwad emot:

Hwart hän med ſkämtet?
Hwi wil du ſådan
Kwinlig kärlek
Mig förekaſta?
Ynglinga Konung/
Glader om midnatt/
Alla natt ſlinkor/
Som du på finner
Vthe på marken
Wil du doch ſielfwer
Hafwa i tankan.

Horder ſade / lät oß doch ſtå up / ty nu later Hialmter något ſälſamt tyckia om thetta. Hergun qwad / hällandes vpp Ramarne:

Här må du Konung
Flitelig beſkåda
Hergunnas händer/

Hwa-

Hier mattu Jofur lita
Hendur Hergunnar,
Hef ek negl oskorna,
Rifna mun thin olpa,
Ef vid Jofur finnunſt,
Thier skal ei kirt klappa,
Kongur hinn Sudræni.

Hann kuad:

Gak thu framar hoti,
Fyrr enn thu a ſeid dragir
Thennan ThiodKonung
Thu ert flagdid ferlegaſta,
Ettu framm hromnum,
Ef thu afli treiſtir,
Dros hin dulryfa,
Enn ek mun durega ſmidi.

I thui komu their vt, Margierdur rædur thegar a Olvir, enn hann tekur faſt a moti. Hun kuad:

Illa leikur thu Olvir,
Ei ertu hæfur vifum,
Ma ei fang feſta,
A fylkir welbornum,
Eggiar eru eitur blandnar,
Æfur er doglingur
Oddar alblodgir,
Ei munu vær ſigraſt.

Hordur bardiſt vid ſyſturnar fio, thær voru full ſimar, ok hofdu ſtorar skalmir huor theirra, ok ſoktu a kapt at hanum. Han vardiſt dreingilega, ok thar kom vm ſider, at hann drap thær allar, enda var han tha miog modur. Hialmter atti miog hardann leik vid Hergunni,

Hwareſt du finner
Naglar oſkorna;
Wißerlig lårer
Råcken din remna
Om iag med Kongen
Kommer at nappas.
Dig ſkal jag intet
Sachtelig klappa
Söderlands Konung.

Han qwad:

Närmare kom kom/
Förr ån du drager
Vppå Troßbånken
Öfwerſte Kongen/
Sträckliga trollkåring/
Ramarna framråck/
Om du förtröſtar
Vppå din' kraffter/
Okloka kona;
Dwergarnas Smide (ſwerdet:)
Skal iag fram råckia.

Wid thet ſamma kommo the andra vhr Tåltet / och ſtrax ruſade Margerd emot Olwer/ Men når han tog hårdeligen emot henne/ ſade hon:

Illa leker du nu Olwer;
Qwinfolk du ey ſkicklig år.
Ingen får på dig rått fåſte
Du wålborne förſte ſtällt;
Etter blandad år ſwerdsäggen/
Ifrig år ock Höfdingen/
Vdden år ock ganſka blodig
Seger wij nu intet få.

Hårder ſlogs enſam emot ſiu Syſtrar/ ſom woro mycket wiga / och hade the alla ſtora lantzer/med hwilka the håftigt öfwerföllo honom.

Han

ni, hafdi hun vænt Sags i hendi, ok vardist vel. Hann thottist alldrei i meiri mannraun komit hafa, sakir miukleika hennar, thui huar sem hann hio til hennar, kom jafnann a Sagsit, thar til at hun mæddist, barust tha sar a hana, sua hun flakti oll i sundur af sarum. Hun kallar tha hatt upp ok kuad:

Huar ertu Margerdur,
Mær oflugasta,
Vinnur thu litin sigur,
A Siklings lidi?
Hriggur er half lestur,
Ennn herdar brotnar,
Sterkur er stafnbui
Stokva mun thui verda.

Thær bregda vid hart, ok hleipur huor sem meira matti, ok stigu miok storum, en Hordur eptir vp undir fiallit. Hergunn sneri tha i moti hanum; hann hio til hennar sua at hraut hofudit. Hogg thu allra manna armastur, sagdi Margerdur, mina systur. Skamt mun thier til sliks seigir Hordur. Hann slæmdi til hennar med suerdinu, ok tok hana sundur i midiu; veik hann aptur til tialldsins. Their Hialmter ok Olvir voru komnir inn i tialldit ok svafu. Hordur geck til sioar ok safnar samann skipvidum, thar af gior-

Han förswarade sig manneligen/ och kom åndtelig så wida at han dräpte them alla / bliswandes doch mycket trötter. **Hialmter** hade en öfwermåtton hård lek med **Hergun**/ ty hon hade en skiön Enbak i handen/ och förswarte sig wäl. Han tyckte sig aldrig hafwa warit i större freställse för hennes wighet skul/ ty hwar som han högg til henne/ så kom thet altid i Enbaken/ til thes hon vthtröttades/ och då fick han åndtelig hugg på henne/ så att hon klöfs all i sönder af såren/ vthbristandes med et stort rop således:

Hwarest är du Margerd/
Du aldrastarkast' mö?
Winner du så liten seger
Vppå Konungens hårda folk?
Ryggen är måst sönderslagen
Mine skuldror brutne löös/
Starker är och Styremannen
Derföre måste wi nu fly.

Efter thetta hårda tåflande goswo the sig af förskräckelse at löpa / som måst the förmå. **Hårder** förfölgde them vpp under berget/ therest **Hergun** wände sig emot honom. Men han gaf henne ett hugg så hufwudet flög af. Och tå sade **Margerd**: Ny högg du min syster som ingen braf karl. Snart bör tig thet samma/ sade **Hårder**/ swängande swerdet så at thet tog henne midt af. Sedan geck han til tältet hwarest **Hialmter** och **Olwer** woro komneför vth/ och wo-

giordi han hus litit ok fagurt, thar sem mest skildu biorginn, thangat bar hann mat ok ol, ok oll theirra faung; sidann geck hann aptur til theirra. Standa their fostbrædur vp sidann, ok ganga their framm med sionum. Hialmter sa hus vp vnder biarginu, hann mælti: hus er thar na. Hordur suarar: mun hun ecki thar Hervor, sem thu threyz eptir? their ganga i husit, thar var sæng ein, ok tafl a stoli, ok konnur ok ker med. Hordur gaf theim at drecka, enn tha er tha vardi sem minst, gek hann vt ok skielldi husinu i las. Hialmter mælti: sveikstu mik nu Hordur, ok er illt at eiga thræl at einka vin. Han vildi hoggva vp husit, en sverdit beit ei helldur enn hann higgi i stein. Satu their thar vm kyrt, gladir ok katir.

woro insomnade. Thå geck Hårder til siön / samlade tilhopa skepsflanckorne / hwaraf han giorde ett litet och wackert hus / wid bergs skilnaden / dijt bar han ööl och mat / och alt theras förråd; sedan geck han tilbakas til them. Som thå Fostbröderne stodo vpp / och gå fram vth med siön / blef nu Hialmter warse thet huset som stod vpp vnder berget / och sporde hwad thet wore för ett hus? Hårder swarade: Män icke Herwor wara thär för hwilken tu bär åtrå? Men the gingo in vthi huset / och funno thär en bereddan säng / och Tafl-spel stående på en stol / samt kannor och stålar. Hwar vtaf Hårder gaf them at dricka; men när som the minst förmoda / geck han vth och smålde dören i lås. Hialmter sade (här wid) nu swek tu mig Hårder / och thet är ondt hafwa en trål til sin enskylte wen. Han wille förthenskul hugga vpp huset / men swerdet beet intet mehr än hade han huggit i steen. Therföre förblifwa the ther sittiande i stillhet / giörandes sig lustige och glade.

XIII. Cap.

Hordur winnur Jotuninn Fodur theirra Systra, og er med Ymu um wetrinn.

THat er fra Hordi at seigia, at hann geck framm med sionum, hann

13. Cap.

Hurnledes Hårder öfwerwinner en Jätte / som war ofwanbemälte Systrars Fader / och wistas hos Yrna öfwer wintern.

WIdare är om Hårder til förkunna / at thå han geck fram vth med siön / nalkas han

hann ſa eirn ſtein ſtorann i fiorunni ok gat i. Hann litaſt vm, ok ſier hvar Riſi eirn ognarlegur kom framm a biargit, ok var ei ſueinslegur yfirlits, thvi aungvann thottiſt hann slikann ſied hafa, ſakir ſtorskorins hofuds. Hann hafdi ha ſtaung i hendi, ok framm vr fleirn tuieggiadur, fiogra alna langur, hann tok nidur at fiorunni, tha hann ſtod a biarginu. Jotuninn mælti: huar eru kogur born thau, ſem drepit hafa dœtur minar? gangi their nu framm ef their thora, thui ſlikt eru hin meſtu nidingsverk, ſua vngar ſem thær voru, thui ſu var elldſt, ſem var XII vetra? Hier em ek kominn, ſeigir Hordur, ok drap ek thær dœtur thinar, ok voru thær helldur miklar fyrir ſier, enn ek vil leita trauſts til thin. Riſin mælti: vel ſie thier, vinur, ok vert vel kominn, ok far hingat. Hordur mælti: thad get ek med ongvo moti, mier hefur avallt illt verit, enn nu batnar litit vm, ſidann i voro at ek for i ſioinn, med theim föſtbrœdrum; riettu helldur til min ſtaung thina, ok mun ek taka thar i. Riſinn mælti: that ma ek vel giora, thvi
thau

han ett ſtort bårg/ ſom wår vth med ſiöſtranden belägit/ hwareſt ett yppit gap wijſte ſig; han ſer ſig omkring/ och förmärkte hwareſt en förfärlig Jätte fram kommer vthur berget/ then intet war folklik vthi anſichtet; ty theß lijke tyckte han ſig aldrig hafwa ſedt/af then orſak at han hade ſå owänligen ſtort hufwud. Vthi handen bar han ett långt ſpiut/ fram på hwilket ſatt en twieggiad hulling af fyra alnars längd/ med ſpiutet räckte Jätten neder i ſtranden/ ifrån berget ther på han ſtod/ ſå talande: hwar äro the ſmå pößlingar ſom hafwa dräpit mina döttrar? Gånge the nu fram om the töras/ ty här vtinnan hafwa de begått thet ſtörſta Nidingswerck/ på them ſom woro ſå vnga/ at then äldſta af them war allenaſt 12 wintrar? Här är jag kommen/ ſade Hårder/ och drap jag tina döttrar/ hwilka woro mycket raſka af ſig/ hwarföre wil iag förſonas med tig. Jätten ſade: War wälkommen/ och ſtig hijt vpp min wen. Thå ſwarade Hårder/ thet gitter iag ingalunda/ iag hafwer alt jempt ſlitit ondt/ och mått illa/ men nu har iag en liten båtnad ſedan thet war at iag färdades til ſiös/ med mine foſterbröder; räck tu heller hijt tin ſtång at iag får taga fäſte thär vthi. Thet må giöra/ ſade Jätten/ ty hwart och ett ſkep/ ſom här kommit/ har iag rändt ſpiutet igenom/ och ſåle-
des

thau ein skip hafa hier komit, at ek hefi rekit flein i gegnum thau, ok dreigit thau sua vp at mier, ok mun ek rietta staungina ofan at thier. Hordur tók i sem han gat. Enn a medann their hofdu vid talast, hafdi hann reirt sig vid steinin, med kadli. Jotuninn rikti a miog fast. Hordur mælti: tak tu a fastara ok betur fielægi, ecki er ek all liettur. Jotuninn reiddist, ok rak fleininn nidur i biargit, ok rickir sua fast til at hann sock i hamarinn allt at broklinda, enn Herdi var vid thui buit, at hann mundi slitna i sundur bein fra beine. Risinn mælti: Thu ert thungur jafn litill. Vanhertur er tu tha seigir Hordur. Jotuninn herdir sig thui meir ok braust vm, thar til at vpplosnar steirninn, sa sem Hordur hafdi reirt sig vid, ok hof hann fra Jordu ei minna enn sex fadma, i thui slapp af fleininum, enn Jotuninn datt a bak aptur, enn Hordur ofan med steininum, ok la hann leingi i oviti. Enn er hann raknadi vid, sagdi hann, miklu osterkari ertu, enn ek meinti, jafnstor ok kant litit, er thu kemur mier ei vpp a biargit; hafdu min rad ok gak ni-

des dragit thet vpp til mig/ och måste iag ocksa räcka stången vthföre åth tig. Härder fattade/ thå vthi med kraft/ och alt medan som the taltes wid/ hade Horder giordt sig fast wid stenen/ med kabeltog. Sedan ryckte Jätten hårdt til. Men Horder sade: Tag fastare vthi Camerat/ ty iag är intet aldeles lätter. Jätten blef förifrad ther wid/ och rände neder sin glafwen vthföre emot berget/ rycker sedan til så fast/ at han sielf sack neder i bärgs skrefworna/ alt vp til byxlinningen; och wid thet samma wardt ock Härder så illa medfarin/ at hwart been måtte blifwit sönderslitit ifrå annat. Thå sade Jätten: tu äst tunger jämnliten. Klemuger är tu thå/ sade Härder. Jätten griper sig än mehra an/ och arbetar så hårdt/ at sammanbindningen söndergick/ som Härder hade giordt sig fast wid stenen med; och hof honom så vpp ifrån stranden/ ey mindre än sex famnar/ och i thet sammå slapp järn-pijken lööss/ och föll Jätten baklänges/ men Horder föll vthföre med stenen/ hwarest han låg länge/ intet wetandes til sig. Men sedan han thå kom sig före/ sade han: Mycket swagare är tu/ stora kropper/ än som iag mente/ och förmår föga allthenstund tu får mig intet vpp på bärget; följ tu midt råd/ och gack neder på bergskanten/ luta tig wål fram/ och sträck tig hijt som måst. Jetten läter

nidur i tona i Biargit ok lut vel aframm, ok teig thik sem mest. Risinn liet at thessu ginnast, ok fer ofann i tona ok reigir halsin, enn rettir staungin ofan fyrir, Hordur tok i staungina ok kipti Risanum ofann firi biargit, sva brotnadi i hanum huort bein. Enn Hordur leisti sig, ok rann thegar vpp biargit, ok kom at hellir storum, rhar var Yma fyrir, ok fiell till fota hanum, hann gaf henni lif. Thar var han vm veturinn i hellirnum. Thar var nog gull ok silfur, er Jotuninn hafdi att. Enn at vori komandi, tok han thar hring mætann, ok skickiu, ok siod storann med gull. Ymu gaf hann hellirinn ok gots allt. Hun bad han nefna sig, ef hann thirfti lids vid. Hordur geck thadann, ok lauk vpp husinu; Hialmter vard hanum feiginn. Ei hafdi hann munat til Hervarar a theim vetri. Skip hafdi Hordur giort theim vm veturinn. Their lietu tha i haf, skipit for jafn hart i moti vindi sem vndann.

ter sig af thetta bedragas/ och för vthföre på bergspallen/ kröker fram halsen/ och räcker sig med stången vthföre. Tå fattade Hårder i stången/ och rychte Jätten vthföre bärget/ så at hwart been sönderstöttes i honom. Sedan giorde Hörder sig löös/ och sprang vpföre berget/ kommande til en stor saal/ hwarest Yma war föruth; hon föll honom til fota/ och feck behålla lifwet. Öfwer winteren vpehölt han sig vthi thenna Salen/ och war thär stort förråd af gull och silfwer/ som Jätten hade ägdt. Emot wåren tog han med sig en dyrbar Ring/ och pantzar kappa/ sampt en stor pung med gull. Men Yma gaf han thenna Salen/ och alt thet andra godzet/ hwar emot hon bad honom nämna sig/ enär han tarfde vndsättning. Thär ifrån geck Hörder til Hialmters wåning/ och öpnade huset/ och blef Hialmter glad öfwer hans ankomst. Dock hade han ännu intet stort kommit ihug Herwora/ then winteren öfwer. Hörder hade jämwäl giordt them ett skepp tå om winteren/ thet war af then kraft/ at thet gick likawäl emot som med wädret.

XIV. Cap.

Their Fostbrædur koma til Hungdingia Kongs, ok fa rad af Herworu dottur hans.

VM haustit komu their at landi storu. Hialmter mælti: Hier vil ek a land ganga; Hordur kuad sua vera skylldi: thar sau their hallir storar. Hialmter mælti: thetta munu vera hallir Hundingia Kongs. Thu seigir satt, seigir Hordur. Their geingu vp at hollini, hun var gior med steinum. I einum stad sau their hus eitt giort med rauda gull. Hialmter seiger: thetta mun vera turn Hervarar. Hordur kvad sua vera mundi. Their geingu vndir turninn, thar sau their sitia mey sua væna at aungva hofdu their slika sied. Har hennar var gulli likt, enn asianann huit sem snior, enn holldit var skiært sem lilia, augun fogur sem Carbunculus, enn kinnur lika sem rosa. Hordur geck at henni ok kvad visu:

Huer ertu thrifnust flioda,
Hyrlundut med kinn fagra,
Ok liosgult locka fron,
Eckert visa.

Ek

14. Cap.

Om Fostbrödernes ankomst til Konung Hunding / och huru the taga råd af Herwora hans dotter.

OM höstetijden anlände the the til ett stort land. Ther Hialmter sade sig wilja gå til lands / efter Horders samtycke. Thär fingo the skåda stora Palatz / them Hialmter sade wara Hundingia Konungens hoff / hwilken hans mening Horder besannade; förthenskul stiga the vp til thetta Palatz / hwilket war bygdt af stenar. På ett ställe sågo the ett hus / anlagdt med röda gullet; Hwilket Hialmter sade til åfwentyrs lärer wara Herworas Torn; thet Horder åfwen bejakade. Och medan the gingo in vnder samma Torn / see the en Jungfru thär sittia / så skiön / at the aldrig hade sedt thes lijke. Hennes här war lijkt gullet / och ansichtet snio hwitt / hennes hull skinande som en Lilia / hennes ögon fagra som Carbunklar / och hennes kinder deyelige som en ros. Horder geck til henne / och qwad en wisa:

Hwem åstu nättaste qwinna /
Mildlynt med kinner fagra /
Och liusgula hår-gård?
Ingen af alt qwinfolk
Hafwer iag sedt stickeligare /
Född på Jordenes bredd.

Hon

Ek leit hæversklegra
Fœdt vid folldar thraum.
Hun quad:
Hervor ek heiti,
Hundingia dotter,
Min fodur roskvann
Ef thu riedir lita,
Lif thitt, an duol,
Thu latá mundir,
Ef thu geingir
Gegn Doglingi.
Ok en kuad hun:
Allt fer eptir einu,
Er margs vita frægra,
Vita vinum liſtir,
Ok wal a Tafni fœda (af
Niſtils falka)
Fyrr skyldir thu hanga
A haum galga,
Enn i glaum tyum,
Gaktu ei framar hoti.
Hordur mællti:
Hinn hyggiu ſtori,
Thui hrekur thu mik
Hervor i ordum?
Væri helldur nær,
Vifi skiæru,
At vera hoskum dreing
Holl i radum.
Hordur mælti tha til Hialmters, madur, munntu ſina liſt thina vid Hervoru, ok blidka hana i ordum thinum? Hordur fieck hanum gripi tha ſem han tok vr hellirnum, ok ſeigir, hann skylldi fa henni tha. Hialmter fær henni oll theſſi gerſemi, enn hun

Hon ſwarade:
Herwor jag heter/
Hundingens dotter/
Min fader raſkan
Om du finge ſkåda/
Dit Lif vthan drögsmål
Skulle du miſta/
Om tu ginge
Mot Konungen.
Och widare qwad hon:
Allt far efter thet enda/
Liuſt är mycket godt weta/
Lära ſin wenner i konſter/
Rof foglarna ſpiſa (ſloß.)
Förr ſkulle tu hånga
J galgen then högſta/
Ann i glådiones boyor.
Gack ey fram emot hotet.
Hårder ſade:
Tu ſtor hugad' Herwor/
Med Smädes orden/
Hwi wråker du mig?
Thet ſtodo faſt båttre/
För ett ſkiönt qwinfolk/
At wara mot ſtoltan Swen
Hull i råd ſina.
Hårder talte thå til Hialmter ſäjande: ſom en man må tu wiſa din konſt emot Herwora/ och blidka hennes ſinne/ med fagra ord. Thär vppå feck Hårder honom the dyrbara hofwor/ ſom han tilförende tagit inne vthi bergs hållen/ bediandes honom gifwa Herwora them ſamma. Hialmter förähyrade alla theßa till Herwora; hwar wid hon blef rått glad/ tilſeyandes honom ſin tienſt igen. Hon förkunnade

hun vard glod vid, ok tackar hanum forkunnar vel, ok kvedst hanum dugnad veita skylldu, ok seigir hanum fra morgu, huornin thar var hattur a einu ok odru, hia fodur hennar, ok ollum vandrædum sem thar væri at fordast. Thegar fadir minn veit, seigir hun, at thu hefur mig fundit, tha vill hann thig feigann, thui hann verdur allz vis af fytonsanda inblæstri. Enn hun quedst hanum rad leggia mundu sem hun kinni. Enn nu skaltu senn, seigir hun, ganga fyrir fodur minn diarflega, ok kuedia hann kurteislega; hann mun taka thier vel, ok spyria thik margs. Enn thu skallt vel ok viturlega vrleysa. Radgiafa a hann miok storann ok illud legann, er Hastige heitir, hann er stor sem risi, enn mattuger sem troll, hann veit allar radagiordir Kongsins. Hann er suartur sem jord, med harlausann haus, ok glitrandi augu, full ok flaradur, ecki er Hastigi betri at reina, enn hann er at yfirlitum. Hun kuad visu:

I holl skalltu ganga
Ok hilmir luta,
Ok qvedia kurteislega
Kong hin storrada.

Lat-

nade honom thå mångehanda; huru stora fahrligheter vthi en och annan måtto them föreſtod/ hos hennes fader/ ſamt all then förſökelſe the thär ſammaſtädes ſkulle taga ſig til wara före. Sade ock thär hos: Så ſnart min fader får thet weta/ at tu warit här hos mig/ tracktar han efter dit lif/ ty han blifwer vnderrättad om alt/ ehwad ſom förelöper/ igenom onda andars inblåſande. Hon lofwade thär emot/ wilia ſtå them bij med goda råd/ ſom hon förmåtte. Nu/ ſade hon/ ſkal tu träda driſtigt in för min fader/ och aflägga en höflig hälſning. Om tu tager thet i acht/ låter han ſådant wäl vptaga/ och fråga tig vm mycket/ hwar utur tu måſte wäl och wijsligen vthreda tig. Han hafwer en Rådgifware/ ſtor och wildſinter/ ſom Haſtige heter. Thenne är ſå ſtor til wexten ſom en Jätte/ och kraftiger ſom troll. Honom äro alle Konungens rådſlag kunnige. Swarter är han ſom ſielfwa jorden/ och ſkallog på hufwudet. Hans ögon äre glyſande/ falſk är han och bedrägelig; warandes thenne Haſtige faſt intet bättre at förſökia/ än han är vtaf anſeendet. Hon qwad altſå:

J ſalen ſkalt tu ingå/
Och bucka tig för Konungen/
Helſa ſedan ſkickeligen
På then mächtiga Kongen.
Låt tu ingen rädzla

Vppſ

Lattu ei ædru
A thier finna,
Thott thu i holl litir
Haa ſtorgarpa.

Bid thu Kong vetur viſtar, enn hann mun ſvara thier ſem hann vill. Enn er thu hefur mælt ſem thier likar, tha gak tu til beckiar hirdmanna, ok vert ei fieſpar. Hun kvad viſu:

Enn af thu aud Jofur
Ef thu aur thyckiſt,
Thadu gull gumnar
Ok gioraſt thier vel hollir,
Enn ef madur metnaſt
Vid milldings ſidu,
Syn leidum thitt lindi,
Ok lattu hann ſneipu hliota.

Hialmter geck til fielaga ſinna, ok ſidan til hallar, ok ganga inn. Hordur dualdiſt eptir i hallar dyrnum, er their geinu fyrir Konginn, Hialmter quad viſu:

Heill ſittu Hundingie
Hef ek aungvann
Thier ædra hitt
Vnder heimz skauti,
Fer thin frægd
Vmm ſie giafer,
Thui kom ek hingat
Hilmirs at vitia.

Kongur tok qvediu hanz ok qvad viſu:

Huer er ſa komminn,
Vr

Vppå tig finnas/
Omſkiönt du ſeer i Salen
Höga mån ſtorſkryta.

Bed af Konungen tu får wiſtas thår öfwer winteren/ och må han tå ſwara ſom han hålſt wil. Men ſedan ſom tu hållit thet talet/ ſom tu tycker behöfwas/ få gack dijt ſom hof-folket ſittia/ och ſpar intet penningar. Hwarföre qwad hon:

Men om du rika Konung/
Tycker tig wara gifmild/
Dela thå åth folket gull/
Tig warda the wål hulle.
Blifwer och någon man ſtålt
Wid Konungens ſida
Wis den förtörnaren dit ſinne/
Och låt honom wanheder niuta.

Hialmter geck til ſina ſölieslagare/och ſedan begaf han ſig med them til Kongs huſet/ thåreſt the ingå. Men Hårder drögde något efter åth i dören medan the andre gingo in för Konungen. Hialmter qwad/ med ſådant tal:

Sitten i fred Hunding.
Yppare ån tig ingen
Nånſin iag funnit/
Vnder himmelens kanter/
Tin namnkunighet wida ſtråckes/
Med gifmilds beröm;
Therföre iag hijt kommer
Tig Konung at ſöka.

Konungen tog emot hans hålſning ſwarande med ſådant qwåde:

Hwem år then hijtkomne
Från Manhemmen/
Vn-

Vr Mannheimum
Vngur at alldri,
Off at kvedia?
Ber thu hinn vngi
Orn framar augu,
Mun ek vid brogdum
Buaſt meiga.

Hialmter kvad:
Hialmter ek heiti,
Hirdi ek fatt ſeigia
Fylkir framm viſum,
A fyrſta kuolldi.
Hirdi ek ei huarla (hvarf-
la hier,
A hallar golfi,
Seig mier til ſætis,
Sonur er ek Grams Ynga.

Kongur mælti, fretta mun ek fleira thurfa adur, ok qvad viſu:

Huor er ſa hoski,
Er hialm ok giord ſtyrir,
Sterkur ok ſtormannlegur
Stendur thier a hlid adra?
Glogra mattu greina mier,
Fra gorpum thinum,
Tha veit ek gior
Huar geſtum skal skipa.

Hialmter qvad:
Olvir hann heitir,
Er alldrei hrædiſt
Elld nie eggiar
Edur hergeingi,
Borinn ſem budlunngar
Their beſtir eru,
Mætri enn milldungur,
Minn er foſtbrodir.

Vel

Unger af åhren/
J vpſåt oß hålſa?
Hafwer du ynglinger
Skarpare ögon ån örnen/
Jag lårer wiſt ſkola
Mot ſweek mig bereda.

Hialmter qwad:
Hialmter iag heter/
Achtar ey mycket ſåja/
In för framwiſa Kongen/
På förſta qwållen;
Sitter ey wanka
Hår å Sals golfwet/
Wijs mig til ſåte.
Son år iag Kong Yngwes.

Konungen ſade: Jag lårer behöfwa fråga något mehr/ och qwad med en wiiſa:

Hwem år then ſtollte/
Som hafwer hiålm och hårtyg/
Starck och ſtormanlig/
Står tig wid andra ſidan?
Tydligen må du mig ſåya
Om dina bußar/
Så wet iag båttre
Gåſterne ſåttia.

Hialmter ſwarade:
Olwer han heter
Som aldrig rådes
Eld eller ſwerds-ågg/
Eller hårfolkets å-gång/
Född ſom Konungar
Af the förnåmſte;
Ja båttre ån Konung/
År min Foſtbroder.

Wål år mig ſagt om thenne mannen/ ſade Konungen/ och qwad:
Hwem år den långa
S...

Som

Vel er fra manni sagt, seigir Kongur, ok qvad visu:

Huor er sa gaur
Sem i gattum stendur,
Ok ris rosklga
Vid rota kilfu,
Gnaper med hettu
Ok higgur at gumna meingi?
Litt er skumur sa
At skapi minu.

Hialmter qvad visu:

Hordur hann heitir,
Hefur fatt prydi,
Velur vm vopn sialldann,
Vil ei skart thiggia;
Olldunga eirninn
Ecki hrædist,
Madur miog snarlegur;
Met ek hann mikils.

Kongr qvad visu:

Litt hanum sæmir,
Hia seggia lidi,
Theim er i gudvefum,
Gloa aller,
Sitie hann ytst
Af seggium minum,
Skal hanum veita vel
Med vorum thegnum.

Eigi munu their thui rada seigir Hialmter, ok munum vier annat huort sitia allir, eda einginn vor. Slikt eru mikil vndur seigir Kongur. Hialmter bad Kong veturvistar. Kongur seigir theim til reidu, dryck ok vist, enn til muntu vinna litit threck-virki;

Som står i dörren/
Stöder sig rasklig/
Wid en rot-klubba/
Grymmer med mößan/
Gifwer acht på folket?
Ey är then ludna biäßen
Efter mit sinne.

Hialmter qwäder emot;

Han heter Härder/
Hafwer liten prydnad;
Sällan ombyter han wapn/
Wil ey dra prächtiga kläder;
The mächtiga ock så
Rädes han aldrig;
Han är fäst qwicker/
Jag wördarn mycket.

Konungen qwad:

Litet honom anstår
Wara hos folket/
Som i guldwirkat sammet
All öfwer glimma;
Han skal sittia nederst
Bland mina karlar/
Wäl skal han fägnas
Med tienare wåra.

Hialmter swarade/ at thär vtinnan finge Konungen intet råda/ ty antingen skulle the sittia på ett säte alle tilsammans/ eller ock ingen af them. Hwilket Konungen tyckte mycket sällsamt wara. Hialmter bad Konungen om förlof/ at wistas thär öfwer wintern; thet Konungen ocksä tilsade/ jempte mat och dryck; doch måste tu/ sade han/ vthrätta ett ärende/ som hafwer någon liten swårighet med sig. Twenne horn skal tu skaffa mig/ af

en

virk; horn tuo skalltu fækia a kalf minn, vil ek af theim drecka atta dag Jola, ella muntu missa lifit. Thetta a mikils at kosta, feigir Hialmter, eda huort a thessa kalfs at leita? feigdu thier thad sialfur, feigir Kongur. Hialmter mælti: Herra, skipa off fyrst fæti. Kongur feigir sua skylldi vera, ok qvad visu:

Hardur muntu heima,
Thu hygst öllu rada
Off i hia,
I hollum vorum,
Hefur thu brand huassann
Bryniu ok hialm vænann
Ok sofnisbingi adra,
Enn fet thik aptur af thui.

Hialmter qvad:

Ungur var ek heima,
Ok ollu skipadi
Skatna lidi,
At skapi minu,
Giegndi that full vel,
Fylkirs sueinum
Brognom wel bornum,
Ok Budlungs lidi.

Kongr leit til Hastiga, ok qvad visu:

Statt vp Hastigi,
Ok gef rum gestum,
Furdu farmodum
Ok frækum i rædu;
Mik hafa ej Odlingar
Adur heim soktann,
Their

en min kalf/ sedan will jag dricka af them/ uthi otta dagar i Jul; hwar om icke thet sker/ måste tu mista tit lif. Thetta är myckel kostsamt/ sade Hialmter/ eller hwarest hafwer jag at söka thenna kalfwen? thet må tu sielf bry tig om/ sade Konungen. Men Hialmter swarar: Herre gif oß först rum thär wij få sittia. Det åfwen Kongen sade så skola ske/ och qwad;

Sträng mån du hemma wara/
Tu tänket wilia råda
Hos oß uthi allo
Och i wåra Salar;
Tu hafwer swerdet hwaßa/
Skiön hielm och brynia/
Och annat gull mehra/
Men lägg thet å sido.

Hialmter beswarade således:

Ung war jag hemma/
Doch måste hof-folket
Alldeles sig skicka
Efter mit sinne.
Thet behagades wål
Konungens swenner/
Wälborne Karlar/
Och Konungens månner.

Konungen wände sig til Hastiger/ och qwad:

Stat vp Hastige/
Gif gesterna rum
Som äre af siö-resan trötte/
Och dristige i talet.
Mig hafwa ey Kongar
Förr hemma besökt/
Som syntes hafwa
Dristigar åsyn

 Ha-

Their meir ſynſt hafa
Med ſvinnra bragdi.

Haſtigi leit til Kongſins, miog ohyrlega, ok qvad viſu.

Hefur thu fyrr vr ſæti
Mier eigi bodit,
Vp at ſtanda
Fyrir okunnum,
En feigd mun vondsleg
Viſir granda;
Hanga skylldu hinir
A hinn hæſta galga,
Their munu thik ſuikia,
That ſeigi ek fyrir giorla.

Kongur leit til hans reidugglega, ok qvad viſu:

Ertu illur geſtum?
Opt hefur thu hollda
Tha mik heimſoktu,
Til heliar færda,
Gak a bek annan,
Garpur meinhugadur,
Hnittur hinn hard leiti
Hradur a bord annat.

Haſtigi ſtod vp, ok geck vm thuerra hollina, ok ſettiſt nidur. Hialmter geck til ſætis, ok thurfti tveggia manna rum, en Olvir treggia. Hordur var jafn mikill, ſem their badir foſtbrœdur; var theim tho ſætit nog ſem Haſtigi hafdi adur i ſetit. Litlu ſidar tekur Hordur ſiod fullan med gull, ok gefur til beggia handa, ok er hann hafdi ollum gefit i hollinni, nema Haſtiga, var gullhringur eirn,

Haſtige wände ſig emot Konungen mycket håftigt / och qwad ſåledes ;

Tu hafwer vhr Sätet
Mig förr ey befallat/
Vp at ſtånda
För några okända ;
Men ſlemt åkommande öde
Lårer Konungen ſkada,
Hångia borde deße
J galgen then högſta/
The lära tig ſwika/
Föruth jag thet ſäger.

Konungen wände ſig wredeligen emot honom / och qwad wiſa ;

Äſtu geſterne elak?
Offt har tu the månn
Som mig ſökte
Bracht i döden/
Gack til andra bånken/
Tu ilwillige garper/
Tu mißgynnare biſtra;
Snart til andra bordet.

Haſtige ſtod vp och geck twert öfwer Salen / ſättiandes ſig neder. Hialmter geck ſammaleds til ſit ſätte / och behöfde han twånne manna rum ; Olwer ey mindre ån trenne. Men Hårder war ſå ſtor ſom the både twå Foſtbröderne ; åndoch intogo the alle intet ſtörre rum / ån thet ſom Haſtige tilförende hade ſetat vthi. Liten ſtund thär efter/tog Hårder fram en pung vpfylter med gull/ vthdelandes thär af på både ſidorna. Och når han hade gifwit allom ſom woro vthi Salen / föruthan Haſtige / hade han en gullring i behåll / på hwilken

eirn eptir, hann gaut augum til hringsins. Hordur sa that, ok rietti, at hanum, enn hann seilldist i moti. Hordur stack trie i hringinn, ok that sama kefli setti Hordur framman, a tennur Hastiga; enn han sa oglogt til, thui solin skein a gluggana, enn keflit kemur a tennur Hastiga; sua hann dettur thegar a bak aptur, med all mikłum hliodum, ok hnuskar ohaglega hofdinu; enn Sessunautar hans hlou at hanum, enn hann rumdi fast. Vmsidir raknar hann vid, skytur hann augunum ok mælti: sleigin var ek sveinar; their badu hann theigia, i thvi riettir Hordur at hanum hringinn i annat sinn, enn hann tok tha vid hringnum ok geimdi. Hordur mælti: Opt hefur hundur, er hafna sessunautar. (Opt hefur hundur er hafnar) their sogdu um Hastiga: maklega var nu leikin mannfilann. Kongr skippar theim eitt lopthus vænt, at sofa i. Kongur spyr Hialmter margs, enn hann leisti vel vr ollu, thui Hordur hafdi frætt hann a morgum hlutum, thui hann kunni af ollum londum at seigia. Iafnan var Hialmter i skemmu Kongs dot-

ken Hastige wred ögonen. Thet samma förmärkte Härder / och räckte then til honom / och han lutade sig emot. Härder hade stuckit en träkafle igenom ringen / och satte then fram emot tänderen på Hastige / som thå intet wäl kunde see för sig / emedan solen skeen honom starkt i ögonen genom fönstren / ty kommer kaflen så hårdt emot tänderen på Hastige at han raglar baklänges med / stort dån och gny / skackande hufwudet; öfwer hwilken händelse hans Stallbröder giorde löije. Omsider kommer han sig före igen / blånkandes vpp medögonen / och sade: Jag feck hugg piltar. Men the befalte honom tijga. J thet samma räckte Härder fram ringen åth honom / andra gången / then han emottog och förwarade. Härder sade förthenskul: Offta tager hunden thet han förr har skufwat. The andre sade också om Hastige: Nu skedde honom rätt / then wederstyggelige menniskiones afskrap. Konungen förordnar åth them ett wackert loffthus / at sofwa vthi. J medler tijd sporde Knungen Hialmter om mycket; vtur hwilka frågor han wiste sig behändigt vthreda / ty Härder hade vnderrättat honom i mångahanda / så at han kunde säya honom huru vthi alla länder wore beskaffat. Hialmter war stadigt i Konungens dottrens frustuga / och spelte tafl med hen-

dottur, ok tefldi vid hana. Hun var ollum kvenmanlegum listum pridd, hun kunni ok allar stiornu listir, ok steina ithrottir.

XV. Cap.

Hordur drepur Niraedann uxa.

THat var eirn dag, at Hialmter sat nær Kongs dottur, ok tefldi vid hana. Hervor spurdi Hialmter, huad hann ætti til vetur vistar at vinna. Hann quadsteiga at sækia kalf eirn. Huort attir thu than at sækia? seigir hun. Kongur villdi mier thar aungva grein a giora, seigir hann. Eingin kalfur er thetta, seigir hun, helldur er that gamall vxi, nirædur at alldri. Hann jetur fenad, enn drepur menn ok hesta, thui hann er huoriu dyri grimmari. Han hefur drepit alla tha menn, sem eptir hanum hafa farit, ok fodur minn hafa bedit veturvistar. That er hit mesta Blotnaut, ok fædist mest a manna holldi. Hliod hefur hann huellt ok digurt, sua einginn madur stendist. Thad er i einum gardi, haum ok sterkum, midt hier a landinu. Hann ma ei laus vera, thui

henne/ then thår begåfwad war med alla qwinliga snällheter. Thes vtan kunde hon ock på stiernkikeri/ malm och ådla stenars egenskap/ sig wål förstå.

15. Cap.

Hårder dråper en Nitio åhrs gammal oxe.

HJalmter satt en dag hos Konungsdottren Herwora/och lekte i tafl med henne. Hon sporde hwad han årnade taga sig före/ then winteren. Thå swarar han/ sig årna sökia vpp en kalf. Hon sade: Hwar måste tu efter sökia then samma? Han swarar/ at Konungen wil intet gifwa honom bested thår vtinnan. Thetta år ingen kalf/ såger Konungens dotter/ vthan fast heller år thet en gamal oxe/ Nitio åhr åldrig; han åter fånad/ och dråper både menniskior och håstar/ ty han år grymmare ån något diur/ hafwer ock dråpit alla them som farit åstad efter honom/ och them som begiärat winter-herberge hos min fader. Thetta år thet största blodoffers nööt/ hafwande måst sin föda af menniskio-kött; hans liud år giällt och groft/ at ingen man står honom/ och håller han sig innan en hög och starker gård/ mitt hår i landet belågen. Han får ey eller komma löös/ ty thå bryter han neder både borger och Castell/ sampt begår

borgir ok kaſtala, ok vinnur thui tha britur han nidur mikinn skada a monnum ok fienadi. Oll kuikindi eru hrædd, vid thetta arma naut. Thau lintu talinu, ok geck Hialmter heim i lopt ſit, ok ſagdi theim kampanum ſinum, huad Kongsdottir hafdi hanum ſagt. Leid ſua veturinn fram, til Jola. Enn tueim nottum fyrir hinn fyrſta Joladag, ſtod Hordur vp vr ſæng ſinni, ſua at their foſtbrædur viſſu ecki til. Hann tok ſax Olvirs, ok geck vt ſidann, ok til skogar, thar ſem ſtorar brautir lagu, gek hann ſva leingi vm nottina thar til at brautirnar kuiſluduſt. Hann huxar miok vm ſinn hag, hvorninn ganga mundi. Reikar hann forn trodinn gotu ſtig, i thickva mork, ok ei fyrr liettandi, enn hann kemur framm a andnes eitt, fagurt yfirlitz. Hann ſier thar gard hann, giordann med murſteina, thangat geingur hann, ok hefur kilfu, XII alna langa, med ſtorum goddum ok laungum, ok fleirn framm vr. Hann ſeilldiſt vp jafn hatt gardinum med henni. Hann geingur med gardinum nokra ſtund, ok ber allſtadar jafnhatt. Hann ſier at

går ſtor ſkada / på menniſkior och fänad / ſå at alt ſom lefwande är fruchtar ſig för thetta ſtarka diuret. Som the nu hade ändat ſit tal / geck *Hialmter* hem vthi ſit lofft / och förkunnar ſina ſtallbröder hwad Konungens dotter ſagt hade. Led ſå winteren fram til Jul tijden. Andra natten för än then förſte Jule-Dag inſtundade / vpſtod *Härder* vthur ſin ſäng / ſå at Foſterbröderne intet wiſte thär af / tog Olwers huggſwärd / och går ſedan vth til ſkogs / thär ſtora landslandswägar lupo fram / gåendes ſå länge in på natten / til theß at wägarne delte ſig. Tå tager han i betänkiande hwart vth han wille gå. Andtelig följer han thän äldſta ſtråtwägen efter/igenom tiocka ſkogen / intet återwändandes förr än han kom på ett nääs / ſom liuſligt war. Han ſeer thär en högan gård / vprättad af murſteen / går altſå dijt / och bär ſin klubba / tolf alnar lång / beſlagen med ſtora gaddar / och fram vthur ſtod en vdde. Han klänger ſig vpp med henne / lijka jämnhögt med gården. Sedan går han kring at ſee ſig före vth med gården / hwilken war alleſtädes lika hög; Ser han förthenſkul at thet intet månde ſå gå honom an / ty tager han ett kabel tåg / knyter thet faſt om en ſtor ſteen / den han kaſtar in öfwer gården / och drager ſig thär med öfwerſt vpp. Oxen låg innan före på wallen / och hade

at ei muni ſua buit ſtanda meiga, thui tekur hann kadal, ok bindur vm eirn ſtein ſtorann, ok kaſtar inn yfer gardinn, ok les ſig ſua vp a gardinn. Enn vxinn la a vellinum fyrir innann, ok hafdi ſnuit vm allri jordinni, han hritur ok ſeſur, ok ſnider illa, ſua Hordur thottiſt ei vita nær enn hann mundi hriota inn af gardinum, fyrir naſa latum gradda, ok ſa at that mundi margann hafa til bana leitt, thui leiſir hann ſteininn vr feſtinni, ok fleigir hanum a ſtad, ok kom hann a ſidu nautſins. Hann vaknar vid, med æsla latum, ſpringandi thegar a ſtad ok ſkundar alla vega, ok dregur vedrit af manninum, ok hleipur at gardinum, thar ſem Hordur var fyrir; hann vil ei leingur bida, ok reidur vp gaddakilfuna, ok rekur i hauſinn a bola, ſua at allir ſucku gaddarnir, enn hann hriſtiſt vid, ok ſkekur hofudit, ok liet olmlega, ſua at Hordur miſti kilfuna, ok hraut hun langt a vollinn. Enn vxin ſkopar nu ſkeid at gardinum; ok flenſar tungunni eptir Hordi, ok dro hann at ſier; hánn fær ei annat rad, enn hann kaſtar ſier flotum ofann a milli hor-

hade ſparkat vpp jorden alt omkring / ryter / ſåfwer och fnyſer illa / ſå at Hårder tyckte ey weta annat ån han ſkulle ryka vth af gården / för thet hefftiga låte ſom geck af tiurens nåſa / och kunde han wål ſe / at han giordt ånda på mången; hwarföre löſer han ſtenen vthur fåſtan / och ſlånger honom åſtad / ſå at han tråffar nötet i ſidan. J thet ſamma wacknar oxen gifwandes til ett raſande låte / gaf ſig til ſprång och ſkyndar ſig till alla ſidor / och ſom han drog wåder af mannen / löper han dijt ſom Hårder war för honom / hwilken intet gitte långre bida / vthan lyffte vpp ſin klubba / med gaddarne på / och drifwer thenna Tiuren thår med i hufwudet / ſå hårdt / at alle gaddarne gingo in i ſkallen; men han riſte ſig thår wid / och ſkakar hufwudet / wrålandes förfårligen / ſå at Hårder miſte klubban / och föll hon långt ifrån honom på wallen. Då oxen i fullt ſprång ruſar fram åth gården / och råchte tungan efter Hårder hwar med han drog honom åth ſig; hwilken tå fattade intet annat råd / ån at han håfwer ſig ofwan vppå oxen framſtupa / emellan hornen / men hånderne ſpånte han neder om halſen. Diuret begynte thå at giöra bång / och löpa ſom urſinnig / fram och tilbaka öfwer gården / låter förſkråckeligen / ſparkar med föttren / och riſtar hufwudet / ſå at Hårder ſåkert wiſte thet

hornana a vxanum, ok spenti hondunum nidur vm halsinn, enn boli braust vm fast, heimslega hlaupandi aptur ok framm vm gardinn med hrædilegum hliodum, beriandi fotunum ok hristandi hausinn. Vissi Hordur at that mundi sinn bani, ef hann ditti ofann. Verdur that vm sidir at boli mæddist, af miklu vmfange ok blodras. Hann hleipur at gardinum, med illum latum, ok kemur vp framm fotunum a gardinn. I thui leggur Hordur med saxinu vndir boginn sua at i hiartanu stod, braust vxinn vm, thar til hann do, ok hafdi hann tha brotit mikit hlid a gardinn, i sinum fiorbrotum. Hordur flo vxann med ollum ledrum, ok fylgdu horninn hudinni. Hordur leggur hann a bak sier, ok bar heim, ok fleigir henni nidur fyrir loptzdyrnar. Hialmter vaknar vid dynkinn, ok sprettur a fætur; i thui kom Hordur inn, ok vard Hialmter hanum allshugar feiginn. Hordur var helldur skapstiggur, ok bad Hialmter vt ganga. Hann giorir sua, ok sier hudina. Hordur mælti: tak tu vp hudina, thvi thu thickist vera sterkur nog. Hialmter tok til hudarinnar af ol-lu

thet skulle gälla hans lif om oxen kommer ofwan uppå honom. Omsider uthmattades diuret/ af thet myckna arbetande/ och bloden som rann af honom: löper så åth gårdzmuren illa wrålandes/ och reser sig up med framfötterne emot muren. J thet samma lägger Härder igenom honom med sin Enbak under bogen/ så at thet geck i hiertat; Thå begynte oxen at anfächtas/ in til thes han dog/ sedan han ock hade nedbrutit ett stort hål på muren/ uthi dödzkampen. Sedan flodde Härder oxen/ öfwer alla lemar/ låtandes hornen följa med huden/ den han lade på ryggen och bar hem/ kastandes henne neder wid nattstudören/ med ett sådant dån/ at Hialmter waknade ther wid/ och sprang upp; thå kom Härder in/ och fägnade Hialmter honom af alt hierta. Härder/ som thå stälte sig mycket bister/ bad Hialmter stiga uth; Hwilken också thet giorde/ beseendes huden. Thå bad Härder honom taga huden upp/ ty tu/ sade han/ tyckes wara starker nog thär til. Hialmter tog i huden af all macht/ och gitte icke röra henne utur rummet: Härder bad honom bättre gripa sig an med händernas styrkia/ om thet elliest skulle gå an: och tillstod Hialmter at han redan anwändt alla sina kraffter. Thät förordar jag nu/ sade Härder/ at tu skal få taga wid någon styrkia/ af Ol-

lu sinn afli, ok gat huergi hrært hana vr stad. Hordur seigir, at hann mundi i framm kroka leggia thursa, ef duga skylldi. Hialmter seigir framm veri kominn sin mesta aflraun. That mæli ek nu vmm, seigir Hordur, at thu takir vid afli ockar Olvirs beggia, nema vr minstu fingrum ockrum, tha thu geingur fyrir Konginn i dag, ok hann situr yfer sinum bordum, ok ber inn hudina, a lóua thinum. Thetta verdur sua sem Hordur mælti. Geingur Hialmter fyrir Konginn, ok voru allir i hollinni vid hann hræddir. Hann kastar hudini vp a bordit fyrir Kong, sua hart at that brotnar i sundur i tua hluti, ok geck i burt sidann. Toku their aptur afl sitt, Hordur ok Olvir. Kongur bad Hastiga bera a burt hudina, enn hann tok sialfur af hornin. Hastigi giordi sua, ok veitti hanum hit vesta, ok geck miog hokinn in hnialidum. Var tekit bord annat. Their fostbrædur geingu badir i hollina, ok var veisla hin besta, ok drucku allir af hornunum vm Jolinn.

Olwer och mig / doch allenast något af wåra minsta finger / enär tu går in för Konungen i dag / thår han sitter öfwer sitt bord / och bär thå in huden på tin-flata hand. Och förblef thet såsom Härder sade. Således geck Hialmter in för Konungen / och woro alle i Salen förfärade wid hans ankomst. Ty han kastar huden vpp på bordet för Konungen / så hårdt / at thet brast i twenne halfwor / geck sedan bort / och togo Härder och Olwer sina kraffter igen. Konungen befallte Hastige båra bort huden / men sielf tog han hornen vthaf. Hastige giorde som honom befallt war / men thet geck honom intet wäl / ty han måste gå nog krokug i knäweken. Sedan togs fram ett annat bord. Ther effter gingo Fosterbröderne in i Salen / och hölts en kostelig måltid / thå alle drucko vthur hornen om Julen.

XVI. Cap.

Hordur glymir wid Blamannin.

EIrn dag spyr Kongr Hialmter, huort hann vill aungva skemtann hafa; hann bad Kong rada. Tha-

16. Cap.

Härder bråtas med en Blåman.

Thet hände en dag / at Konungen sporde Hialmter om han åstundade något tidfördrif. Hwilket Hialmter lemnade vthi

Tha muntu glyma vid pillt minn a morgun, ſeigir Kongr. Hialmter bad hann giora ſem hann villdi. Enn at morgni dags ſtanda their vp Kompanar, ok ganga fyrir Kong. Tha var framm leiddur Blamadur furdulega ſtor, ſuartur ok driugur ſem naut, at allu var hann amatlegur. Kongr mælti: hier er nu kominn pillturinn, Hialmter. Hordur ſagdi: vid thennan ſuein skal ek glyma, thui at vier hofum eina nafnbot badir, at vid erum thrælar. Ecki for Hordur af lodkapu ſinni. Sidann radaſt their a, med ſtorum fangbrogdum ok hordum hnickingum, er huor veitti odrum, med hnefa hoggum ok kinnskotum (hnieskotum) klori ok kreiſtingum. Geck thetta leingi dagz. Thottiſt Kongur, ok their ſem i hollinni voru, aungvann atgang slikan ſied hafa. Stolpi eirn lagur ſtod i hollinni, thangat bar blamadurinn Hord. Enn hann ſneriſt vid glymu mannlega, ok fær nedritokinn. Vid theſſu ſa blamadurinn ecki. Hann threif hann vp a bringu ſina, ok bra hanum magabragd, ok rak hann nidur a ſtolpann, ſua hart, at hriggurinn brotnadi; enn blamadu-

vthi Konungens behag. Thå ſade han: i morgon måſte tu bråtas/ med en Pilt/ ſom jag hafwer. **Hialmter** bad honom gióra ſom honom tåchtes. Om morgonen ſtodo theße ſtallbröder vpp/ och gå in för Konungen. Tå leddes fram en Blåman/ then vnderlig ſtor war; han war ſwart och tiockſagder ſom ett fåå/ och vthi alt omåttlig. Konungen ſade: Se nu hår/ **Hialmter**/ år kommen then omtalte pilten. Med thenne ſwennen måſte jag nappas/ ſade **Hårder**/ ty wij hafwe både ett kall/ i thet wij åre trålar; Men **Hårder** lade ey vtaf ſig ſin fodrade kåpa. Sedan gióra the ſig fårdige/ tagandes håfftigt kaſt i hopa at knyckas/ och hwarthera ſökte in på annan med nåfwa ſlag och kinpuſtar/ klöſtes och kryſtes. Thetta geck långt vth på dagen/ ſå at Konungen ſampt the ſom wore inne i ſalen/ tyckte ſig aldrig ſedt ſå hårdan lek. Vthi Salen ſtod en låg pelare/ tijt bar Blåmannen **Hårder**; hwilken arbetade och bråttades manligen emot/ och får vnderkaſten. Thetta gaf intet Blåmannen achtning vppå/ vtan lyfte **Hårder** honom vp på ſin bringa/ fattandes honom ther jåmte vnder bröſtet/ och dref honom baklånges neder öfwer pelaren/ ſå hårdt/ at ryggen ſönderbröts/ och wrålade Blåmannen intet wål thår wid. **Horder** fölgde efter/ och tryckte honom med ſit knå hårdt

H 2

durinn oskradi ecki vel, liet Hordur fylgia knie kuidi, med fulmannlegum kuerka tokum, ok kreisti hann til daudz. Vid thetta vard Kongur miog reidur, enn allir adrir thockudu Herdi. Var hinn daudi vt dreiginn. Kongur seigir: Mikinn skada hefur thu mier giort ok minu riki, i drapi thessa manz, thui skolum vid toga geitstoku vmm elld, hier i hollinni a morgun, ella sa sem ek skipa til. Thier munud rada vilia Herra, seigir Hordur, thui mier likar huor sem er.

hårdt för magan/ med ett månligit strupatagande/ och krysle honom til dödz. Konungen blef mycket wreder thår öfwer/ men alle andre tackade Hårder för thenna giärning. Ther effter blef then döde vthdragin. Konungen vthbrister och säger: En stor skade har tu tilfogat mig/ Hårder/ och mit rike/ igenom thenna mannens dråp; förthenskul måste wij draga grenia kring elden här i Salen i morgon/ eller hwad som jag eliest påfinner. Thes må i råda Herre/ sade Hårder/ ty mig giöres lika/ ehuru thet skeer.

XVII. Cap.

Fra Skinndrætti Hardar og Hastiga.

VMm morguninn eptir arla, geingu their til hallar; thar var giort bal mikit. Litlu sidar kemur Kongur, ok mælti: Hastiga fæ ek til at styma vid thig, Hordur. Vel er that seigir hann, at vid skulum reina skinndrættin, ok bu thig til Hastigi, seigir Hordur. Hann for af ollum sinum klædum, enn ecki for Hordur af lodkapu sinni. Theim var feinginn i hendur suordur allsterkur, koma tha i atok stor, ok miklar suiptin-

17. Cap.

Hurulledes Hårder och Hastige dragas om Huden.

WIttida om morgonen ther efter/ gingo the til Salen igen/ hwarest war giordt ett stort bål. Liten stund thår effter kommer Konungen/ seyandes: Jag låter tig/ Hårder/ få stimma med Hastiga. Thåt år wål/ swarar han/ at wij skolom försökas med skinndragande; laga tig therföre tilredz Hastige. Hwilken ther på klådde af sig alla sina klåder; Men Hårder lade intet af sin vllkåpa. Thå blefwo them gifne starka Skinn-hudar i hånderna. Hwar vppå the begynte taga skarpt i hopa/ med stort armryckande/ och woro the ofwan öm-

tingar, ok voru vpi a theim ymſer endar, kiftu their ſnart i ſundur ſuerdinum, a milli ſin. Bad Kongur at ſækia vxa hudina ok fa theim. Toku their tha a med ollu afli, ok voru hnickingar rammlegar, ſua at ymſum var buit at hriota framm a balit. Var Haſtigi ſterkari, en Hordur hepnari ok miukari. Kongr mælti: litt er atekit Haſtigi, er thu lætur barn thetta ſua leingi ſtreitaſt a moti thier. That mun ei leingi vera, ſeigir Haſtigi, ef ek herdi mik til fullz. Enn a medan their toluduſt vid Kongur ok Haſtigi, tok Hialmter ſuerdit ok ſaxit, ok ſtack nidur fyrir fætur Herdi, ok ſa that einginn, thui lodkappann ſkutti framm yfir. Haſtigi tok tha i ſua faſt, at Herdi var ei annat buit, enn hann mundi tumba framm a ellinn, thottiſt Hordur alldrei i thuilikar hnipingar komit hafa. Var ſua a tekit af badum, at ollum i hollinni thotti mikil vndur gegna, at their voru ei af mædi ſprungnir, ok huad their thola af ſinum mikla atgangi, ok ſterkum atokum, Hordur ſeigir tha til Haſtiga: buſtu nu vid, thui eg mun nu herda mik,

ok

ömſe hwardera / ſå at the ſnart ſletto ſönder Skinnhuden. Therföre befallte Konungen at man ſkulle hämta oxehuden / och få them: hwilken the fattade uthi / med kraftigt ryckande / ſå at the ſtundom årnade ſlånga hwar andra fram åth bålet; ty Haſtige hade ſtora krafter / men Hårder war lyckoſam och wigare af ſig. Konungen talade Haſtiga til / ſäjande: Föga tager tu uthi / thäreſt tu låter thetta barnet ſå långe ſtreta emot tig. Men Haſtige ſade: Thet ſkal ey långe ſå gå / om jag wil giöra min flijt. Och medan ſom Konungen och Haſtige taltes wid / fattade Hialmter ſwerdet och enbaken / och ſtötte them ſå neder wid föttrena på Hårder / at ingen blef thet warſe / ty vllkåpan war ſå ſijd / at hon ſkylte öfwer / framan före. Haſtige grep thå i ſå faſt / at Hårder wiſte ey annat än han ſkulle tumbla fram i elden / och tychte han ſig aldrig warit kommen i ſlika tåflingar / och togo the både ſå uthi / at alla i Salen förundrade ſig ſtorligen / thet intet the wore upgifne af trotthet ſampt hwad the uthſtådt hade af ſit myckna nappande och ſtarka ihopatagande. Hårder ſade til Haſtige: laga tig tilredz nu / ty nu gäller thet alfware för mig / och ſkal tu intet långe behålla lifwet. Thet ſkal jag giöra / ſade Haſtige; Och thå tog Hårder uthi af all macht / hwar wid hån

ſlängde

ok skalltu ei leingi lifa. Sua mun ek giora seigir Hastigi. Hordur tok tha til, med ollu afli, ok kipti Hastiga framm a balit, ok fleigdi hudinni ofann a hann, oh hliop sialfur ofann a bakid a hanum, ok geck sidann til beckiar. Kongr bad taka manninn af elldinum. Hastigi var miok brunnin. Kongur var reidur miog, enn thotti sier tho mikit at kenna.

slångde Hastige fram på bålet / kastandes huden ofwan vppå honom / språng sedan sielfwer vpp / bak på hans rygg / och steg ther ifrån neder til sitt säte vppå benken. Konungen befallte man skulle taga Hastige af elden / hwilken war mycket brånder: hwarföre Konungen swåra förtörnades / och tyckte sig lärdt mycket weta.

XVIII. Cap.

Swikrædi Hastiga vid tha Fostbrædur, og drap hans.

VMm kuolldit geck Kongur snemma til sængur, ok voru slokt lios oll, ok elldur i borginni. Hialmter kuedst til sængur vilia, Hordur bra snarvendli, ok lysti af hanum sem liosi. Geingu their i loptit ok sau vmmbuning nykominn i sængina. That var stockur ok sverdsegg biturleg, eirn mior streingur var i endanum stoksins. Hordur mælti: ecki skulum vær nidur leggiast, thui sa hefur ætlat oss bradann bana, sem hier hefur vmbuit. Their logdust nidur a golfit, ok sofnudu their skiott, enn Hordur hraut fast, ok liet sem hann

18. Cap.

Hastige begår ett swek mot Fostbröderne / och blifwer dräpen.

OM aftonen geck Konungen tidigt til sängs / och slächtes vth alla lius och elden vthi borgen. *Hialmter* sade sig ocksä wilja gå til sängs / thå *Härder* drog vth swerdet *Snarwendel* / hwar af lyste som ett lius. Therefter gingo the vpp i loftet; och som the see sig om / märkia the wara lagd i sängen en stock / med en hwaß swerdzägg / samt vthi endan på stäcken war fäst ett smalt snöre. *Härder* sade: Wij måste intet läggia oß här neder / ty then samme hafwer årnat tilskynda oß en hastig död / som thetta anstält. The lade sig altså neder på golfwet / och somnade strax / men *Härder* snarkade hårdt och

hann suæfi. Litlu sidar heyrdi hann at madur geck vti, hia loptinu, ok threif i streinginn, ok kipti nidur stocknum, ok tok suerds eggin i sundur oll sængurklædinn. Their brutust vmm mikilega. Thar næst var fiolum vr kipt, ok kom inn hofut miog storskorit, sa thrifur i sængina. Tha huggur Hordur thann i sundur i midiu, ok dettur vt huoru tueggi hluturinn; leggiast their nidur. Enn vm morguninn var Kongi sagt at Hastigi væri daudur, fyrir suik thau sem hann hafdi giort vid Hialmter. Gaf Kongur sier fatt vm; leid sua veturinn.

och låddes som han såf. Litet thär efter hörde han/ at en man gick vtanföre / wid loftet/ och drog på snöret/ och fälde neder stocken/ så at swerdzeggen skar sönder alla sängkläderne. The läddes nu gifwa sig illa thär wid. Och ther näst öpnades dören/ hwar wid ett mächta stort hufwud inkom / och sökte then mannen åth sängen. I thet samma hugger Härder honom midt af/ så at både halfworne föllo assides. Sedan läggia sig theße neder igen. Om morgonen blef Konungen berättat / thet Hastige war dräpin/ thå han hade anstält försåt emot Hialmter: Hwilket Konungen intet synnerligen tog sig vtaf; och led så winteren fram.

XIX. Cap.

Burtfor theirra Fostbrædra med Herworu, ur Hundingia Landi.

ENn er III. nætur voru til sumars, tha fann Hialmter Hervoru. Hun mælti: muntu nockut vera leingur hia fodur minum? nei, segir Hialmter. Hun sagdi: i kuolld skalltu ganga fyrir hann, ok thacka hanum veturvistina, thui at hann sefur sex dægur fyrer sumar, ok verdur tha all vis i jordu ok a, ok ecki ma hanum tha neitt

19. Cap.

Fostbröderne färdas bort/ och hafwa Herwora Konung Hundings dotter med sig.

TRe nätter för sommardagen / råkades Hialmter och Herwora. Hon frågade och sade: Mån tu blifwa här något längre hos min fader? Men Hialmter nekade thär til. Så måste tu/ sade hon/ i qwäll gå in för min fader/ och betacka honom/ för thet tig hafwer warit tillåteligit at wistas här öfwer winteren; ty vti sex dagar förr än sommaren går in/ ligger han vti en sömn / och blif-

neitt ovart koma, vil ek at thu siglir i burt a morgum snema, thui hanum er ecki vel til thin. Hann thackar hennni sin god ord ok rad, ok skilldu thau talit. Enn vm kuolldit geck Hialmter fyrir Konginn ok tkackar hanum veturvistina, skal eck thina fægd ok rausn bera a oll lond. Kongur mælti: thetta eru rad Hervarar dottur minnar, verdum vid nu sua buit at skilia, get eck ecki at sinni at giort. Suafu menn af vm nottina. Enn vmm morguninn arla, bad Hialmter alla menn vel lifa: hann bad Hervoru med sier fara. Enn hun quadst that ei vilia, thui that er bani ydar, vil eck helldur lata mitt lif, thui fadir minn vægir aungum manni, huorki vinum nie frændum. Hialmter bad hana vel lifa; enn hun bad hann vel fara, ok allann heidur niota ok æru, ok fell hun i ovit vid theirra skilnad. Enn er Hialmter ok Olvir komu til skipz, seigir Hordur: ecki hef ek heilsat Hervoru. Hann tok snardreip mikit, ok gek heim ok kastar thui vm turninn Hervarar, ok ber sua allt ofan til skipa, ok a sit skip. Their fostbrædur voru a odru skipi.

wer thå kunnug om alt/ ehwad som öfwer eller vnder jorden är; thå kan ock ingen ting påkomma honom vtom förmodan. Therföre wil jag/ at tu i morgon bittida seglar tina färde/ emedan han är nar tig intet godt. Hialmter tackade henne för sine gode ord och råd; och thär med skildes theras tal. Om kwällen geck Hialmter för Konungen/ lade af sin tacksejelse/ för thet han sig vppehållit thär öfwer winteren/ han skulle här med vthspriда hans namnkunnighet samt hurtighet i all land. Konungen swarade/ at thetta wore hans dotters Herworas råd/ alden-stund the skulle så skiljas/ doch gitter jag intet/ sade han/ afstraffa thet thenna gången; Sedan sufwo the natten öfwer. Om morgonen bittida tog Hialmter afsked/ och bad alla må wål. Han bad Herwora följa med/ men hon sade sig thet ey wilja/ ty thet blifwe thå orsaken til theras död/ vtan heller wil jag låta mit lif/ sade hon/ emedan min fader har intet anseende til någon/ ware sig slächt eller wenner. Hialmter bad henne wål lefwa; thär emot önskar hon han måtte fara wål/ och winna all heder och åhra/ och beswimade när the skildes åth. När Hialmter och Olwer kommo til skeppen/ talte Härder således: Jag har ännu intet tagit afsked af Herwora. Han tog så ett stort fast flätat rep/ och

pi. Hialmter ſpir Hord, huad hann bæri? hier fer ek med Hervoru, ſeigir hann, firi vtan vilia fodur hennar, frænda ok vina, mun hun nu med mier fara, vill hun skiott hafa thin fund. Slikt er viturlega farit, ſeigir Hialmter, ok rosklega, hefur thu af fyrri monnum giorning thennann. Hialmter for a skip til Hervarar, hun ſtod vp i moti hanum, ok talar til hans blidlega, ok mælti: Ertu enn ei a ſtad kominn vinur, ſeigir hun? ecki enn kiæra Jomfru, ſeigir hann, ok vil ek at thier gengit a mit skipp. Giarnann, ſeigir hun, enn mikin skada hafi thier giort fodur minum, at thid takit mik i burt vtan hans vilia, enn tho vil ek helldur med ydur fara enn vera eptir. Tha kom ſnart blaſandi byr, ſigla their i haf, enn ſem their ſau ecki til landa, tok af birinn, ok rak tha vm hafit med ſtraumum, i IIII. dægur, en hit ſimta dægrid ſtodu skipinn kyrr. Hervor mælti: fadur minn rædur vedrattu theſſari, ok ſua thui at skipinn ſtanda kirr; mun han nu vaknadur, ok ei allfatt dreymt hafa, veit han nu allar ydar fyrirætlanir, ok at thier hafit mik

i

och geck tilbakas igen/kaſtar thet om tornet thär Herwora ſatt vthi / och bär altſammans vppå ryggen/ vthföre til ſit ſkepp. Foſtbröderne woro på the andre ſkeppen. Thå ſporde Hialmter hwad Härder hade at bära? Jag kommer hår / ſade han / med Herwora / förvtan hennes ſlächts och faders wilja / och nu måſte hon följa med mig / hon wil ock nu ſtrax finna tig. Thetta är wälbetänkt giordt / och af tig förrättat ſom en tapper man anſtår efter förra hjältars ſed / ſade Hialmter. Hwilken thå begaf ſig vp på ſkeppet til Herwora / ſom ſtod vp emot honom och talar blideligen ſeyande: har tu intet än kommit hädan af rummet / gode wän? Ännu intet / kåre Jungfru / ſade han / och är min wilie at i ſtigen vp på mit ſkep. Giärna / ſäger hon / och hafwen J tilfogat min fader en ſtor ſkada / i thet J tagit mig bort vtan hans wilja / doch wil jag hellre fara med Eder än blifwa efter qwar. Strax fingo the blåſande börd/och ſegla vth til hafs; men ſom landet kom them vthur ögneſichte / tog wädret af / och drefwes the i hafwet med ſtrömmen / vthi fyra dagar. Men på femte dagen ſtadnade ſkeppen / hel ſtilla. Thå ſade Herwora: Min fader råder för thenne wäderleken / och thär af kommer at ſkeppen ſtadna i lugnet; han mån nu hafwa waknat och intet drömt alt ringa /

vtan

i burt tekit, ok munu thier hafa nogar raunir, huorsu thier hafit giort.

XX. Cap.

Daudi Hundingia Kongs, i Hwals Liki.

LItlu sidar, sau their huar eirn stor Hrosshualur lagdist, med miklum bodafollum ok ogurlegum latum, at theim. Hordur mælti: thar er su skiepna at mier er minst vmm, ok eg ma ei sia, verdi thid nu fostbrædur nockurs styrks vid at niota, ok eigi meigi thid nefna mig, a medann hann er hier, thui tha dey ek. Sidann legst han nidur i kiel. Their thoktu hann klædum. Sidann sau their skelung renna vndann skipi theirra, ok at hualnum, miog snarlega, ok rædur thegar a hann, komu thar i kaf ferdir storar. Litlu sidar sau their renna vndann skipi Hervarar, vegnu eina væna ok fagra, hun reid thegar a hualinn, voru tha suiptingar miklar ok hardar arasir, er huorier veittu odrum, vard skelungurinn ok vagnann skiott mod, thui hualurinn var thungur ok sterkur, enn kastadi theim af

utan wet han ehwad J hafwen eder för händer / fumt thet / at j hafwen tagit mig bort med eder / och låren J stå hårdt för hwad som skedt år.

20. Cap.

Konung Hundings död / vthi en Hwalfisks skepnad.

MJtet thår efter see the en stoan hwalfisk komma / ijlande mot them / med mycket brusande / och förfärligit låte. Thå sade Hårder: thetta år ett sådant diur som jag minst tånkt / låren ock J fostbröder behöfwa bruka edra kraffter emot thet samma / jag wil intet see vppå / ey eller må J nämna mig så långe han år hår / eljest dör jag. Han lägger sig neder vthi kiölen / och the betäckte honom med klåder. Sedan see the en Skål simma / förbij theras skep / hwilken giorde starkt anfall på hwalfisken / och förde the hwarandra offta åth botnen. Jntet långt efter / see the åfwen så simma / vndan Herworas skep / en wacker och fager Siökalf / som sökte åth hwalfisken. The ther bråtades mycket / och rusade hårdt vppå hwar andra / och gofwo hwar andra nog at skaffa. Blef tå Skiålen och Siökalfen snart trötte / ty emedan Hwalen war tung och starker / hof han them af sig / så at the föllo långt bort på siön. Hialmter tychte see för vth at thenne ilaka Skepnad mån-

af ſier, ſua at thau komu fiærri nidur af ſionum. Hialmter thottiſt tha ſia firi, at theſſi illa skepna muni thau skiott yfir vinna, tha mælti hann: huad mun mier i annat ſinn meiri thorf skinnhufu ok Vargeyſu, enn nu, at thær komi oſſ at hialpa. Enn er hann hafdi thetta mælt, ſa hann fliuga tuo gamma, their hofdu jarnnef ok klær. Their ſættuſt á Hroſſhualinn, ok kroppudu ei miskunſamlega; thui at ſtorar thioſir toku their af hans vondum kroppi; hann veitti miklar araſir i moti. Their rifu ok slitu hualinn ſem their gatu. Thau bar tha at skipunum, ok feingu thau afoll ſtor. Hialmter ſa, at allar theſſar skiepnur lietu vndann Illhuelinu, hann tok brandinn ok mælti: Fyrr skal ek miſſa thig, enn ek hialpi ei theſſum skiepnum; skaut thegar Brandinum nidur i gegnum hauſinn a hualnum. Olvir ſa thetta, ok skaut ſaxinu, ok kom that i annat augat a hualnum. Vid thetta dapradiſt helldur hualurinn, ok viſſi varla huorninn hann skylldi lata, ok vellti ſier a ymſar ſidur, ok beit ok reif huad ſem hann kom vid, enn blodit rann

månde ſnart öfwerwinna them/ ty ſade han: J hwad ſtund behöfde jag heldre tin hielp/ Skinhufwa och Wargeyſa? När han thet hade ſagt/ ſåg han twänne Gammar komma flygande; the hade järn näbbar och klor/ ſättiandes ſig neder på hwalfiſken och hackade honom obarmherteligen/ ty the ſleto ſtora ſlikor vthur hans onda kropp. Icke thes mindre tog hwalen ſkarpt emot faſt än the refwo och ſleto honom måſt the hinte. Doch måſte the gifwa ſig vndan/ mot ſkeppen/ och blefwo hårdt anfallne. Hialmter ſåg wäl at theſſe diur flydde vndan/ för then ſkadelige hwalfiſken/ hwarföre tog han ſwerdet/ och talte: Förr ſkal jag miſta tig/ än intet hielpa theße diur. Och ther med kaſtade han ſwerdet neder igenom hufwudet på hwalfiſken. Hwilket när Olwer ſåg/ rände han jämwäl ſitt huggſwärd i ögat på hwalfiſken; hwilken gaf ſig thär wid/ wältrandes ſig på ömſe ſijdor/ beet och ſlet hwad ſom före kom/ och rann blodet ſom lake af gammarna; ſom woro all förderfwade af ſine vndfångne ſåår/ och åfwen wäl Skälen och Siödiuret. Ändteligen tröttnade hwalfiſken at ſimma/ och när the hade rifwit honom til dödz/ ſank han åth afgrunden. Gammarne flugo bort/ mycket illa med farne/ och rann blodet vndan hwar fiäder på them: Ty the flögo ſachta

rann sem lækir nidur af gommunum, thui their floktu allir sundur af sarum, ok sua skelungurinn ok Vagnann. Vard that vmmsidir at hualnumm dapradist sundit, ok sock hann til grundz. Enn gammarner flugu i burtu, miog yfir komnir, sua blod rann vndan huori theirra fiodur; their flugu seint ok lagt. Hialmter geck thar til sem Hordur la, ok sa at hann var votur. Hordur mælti: er daudur hualurinn? Hialmter seigir hann horfinn, hef ek thar mist brand minn, enn Olvir saxit. Hier er huortueggia, seigir Hordur, ok er nu mikit atgiort, at Hundinga Kongur er af dogum radinn. Their thacka hanum lifgiof, at hann hafdi theim biargat ur slikum haska, sem their voru i komnir.

ta och lågt. Hialmter geck sedan diit som Hårder låg/ och såg at han-war wåter. Honom sporde Hårder/ om hwalen war döder? Tå Hialmter säger honom huru tilgått/ och at han thår mist sit swerd/ och Olwer sitt hugswärd. See här hafwer tu them både/ sade Hårder/ och är mycket vthrättat thår igenom at Hundingalandetz Konung är af daga tagen. The tacka honom/ som frålst them wid lifwet/ samt bårgat them vthur slijk fahra/ som the woro stadde vthi. Hårder bad han wille komma til Herwora/ hon månde nu behöfwa hans tröst. Hialmter steg vppå skeppet til henne/ och låg hon bortswimmad/ kunnandes intet gå. Hialmter dröp wijn på henne/ ty kom hon sig straxt före. Sedan fingo the god wind/ hißa vpp seglen/ skeppen blefwo lösa/ och the seglade hela sommaren.

Hordur mælti: kom til Hervarar, thui hun mun turfa thins dugnadar. Hialmter stock a skip til hennar, hun la tha i oviti, ok miog til reika. Hialmter dreipti a hana vine, ok raknadi hun skiott vid. Sidann rann a byr, ok vinda their vpp segel, ok voru skipinn tha laus, ok sigldu vm allt sumarit.

XXI. Cap.

Alagadaudi Hordar, ok apturfinnan theirra Fostbrædra.

NU er leid at hausti, komu their at einu sko-

21. Cap.

Hårders förelagde död/ och huru fostbröderne finna hwarandra igen.

WAr thet led emot hösten/ komma the til ett stort och hår-

ſtoru landi ok agiætu, that var med ſtorum borgum ok fogrum okrum, miklum ok fogrum skogie, ok med allra handa dyrum ok fuglum, eckert land thottuſt their foſtbrœdur thuilikt ſied hafa, nie ſpurn af hafa hapt. Their ſpurdu Hord huad land that væri! Hann kuedſt that ei vita, enn hier munum vier a land ganga. Hialmter kvedſt that ei vilia, enn Hordur ſeigiſt rada mundi. Skutu their briggium a land, ok ganga ſua a that. Hordur mælti: Kanna skulum vier land thetta. Hialmter ſagdi: Hervor skal med oſſ fara, thui hana vil ek ei eptir skilia. Hordur qvad that ei vera skillda, vil ek rada, thvi vier munum ei langt fara. Their ganga allan thann dag, enn at huolldi koma their at huſi einu litlu ok vænu. Hordur likur vpp huſinu, var thar ſæng ein ok koſtur nogur, ok ol. Vmm kuolldit talar Hordur tha fleira, enn hann var vanur, ok mælti: vndarlega bra mier vid, er ek kom i hus thetta, legiaſt their nidur ok ſofa faſt. Enn vmm morguninn ſem Hialmter vaknar, la Hordur, enn thvi var ecki vant. Hialmter ſeigir vid Olver, at hann skill-

hårligit land/ thåreſt woro ſtora borger/ wackra platzer/ mycken och wacker ſkog/ ſamt ymnoghet af allehanda diur och foglar/ ſå at Foſtbröderne tyckte ſig aldrig hafwa ſedt/eller en gång ſport af/ ſlikt landſkap ſom thetta war. The frågade Horder hwad thet wore för land? Han ſade ſig thet ey weta/ doch må wij ſtiga til landz. Och ehuruwål Hialmter ſade/ han thet icke wille/ påſtod Hårder at han måtte få råda. The lade förthenſkull bryggan vth/ och gingo vpp. Hårder ſade: Wij måſte hår giöra oß vnderråttade om thetta landet. Thå ockſå Hialmter wille at Herwor ſkulle giöra them föllje/ och intet bliſwa efter. Men Hårder wille thet intet tilſtådia/ vtan wille nu råda/ efter the intet årnade färdas långt bort. Hela then dagen gingo the/ men emot qwållen komma the til et litet och wackert hus/ hwilket Hårder låter vpp/ thår fant han en ſång/ ſampt något maat och dricka. Hårder talade mera om qwållen ån han war waner. Han ſade at vnderligit hade honom förekommit/ thå han kom vti huſet. Sedan låggia the ſig neder/ och ſofwa tungt. När Hialmter waknar om morgonen/ låg Hårder långre ån wanligit war. Hialmter bad Olwer låta honom ſofwa i fred. Led ſå in på dagen. Förthenſkull geck Hialmter och tog på Hårder/ bidiandes ho-

skilldi sofa i nadum; Lidur sua a daginn. Tha geck Hialmter at Herdi, ok tok a hanum, ok bad hann vakna. Hialmter fann at hann var daudur, ok fiell hann a bak aptur i sænginà, ok spratt hanum blod vndann huorium nagli, ok vr nosum. Olver spir huat hanum væri? Hialmter gat leingi aungvo suarat, enn ymm ſider ſagdi hann, at Hordur ſie daudur. Olver mælti: that veit tru min, ef thu værir ecki minn foſtbrodir, skillder thu skiott deyia. Hialmter qvad viſu;

Berum vid a baki,
Brodda framm Keyri,
Launum ſua lif hanum,
Latum hann ei eptir,
Heyum Hord huorgi,
Fyrr enn heim komum,
Grofum hann heima,
Hallar veggium vndir.

Kioſtu nu Olvir huort thu villt, bera kylfu hans ok kapu, edur hann ſialfann. Olvir qvedſt kylfuna bera vilia. Hialmter flottir hann lodkapunni, enn hann var vndir i raudum skallas kirtli, ok hafdi ſilfur bellti vm ſig, enn gull hlad vm enni. Hialmter mælti: Sia thu nu Olvir, at thetta er Kongsſon, framar enn huor ockar, enn eigi thræll, ſemm vid hofum lein-

honom wakna. Men thå befan Hialmter at han war döder; Han föll baklånges i ſången / och thå ſprack honom blodet vndan naglarne och nåſan. Olwer fråsgar hwad honom felas? Och ſwarade Hialmter intet på en ſtund; ſade omſider at Hårder war döder. Olwer ſade; Thet ſwår jag wid min tro / at om tu icke wore min foſterbroder / ſkulle thet nu ſtraxt giålla tit lif. Hialmter qwad en wiſa;

Bårom honom på ryggen
Med vddiga klubban/
Lönom ſå honom lifwet
Låt oß ey lemnan efter/
Ingen ſtädz Hårder ned ſåttiom
Förr ån wij hem komma/
Thå honom begrafwom
Vnder Salswåggen.

Sedan talade han til Olwer: giör nu hwilket thera tu hålſt wil/ anten båra hans klubba och kappa/ eller honom ſielfwan. Klubban wil jag båra/ ſade Olwer. Hialmter tog af honom kappan / och war han ther vnder klådd i en röd ſkarlakans kiortel/ hafwandes Silfwer bålte om ſig/ och gullduk om ånnet. Thå ſade Hialmter: Ser tu nu Olwer / at thetta år en Konungs ſon / förnåmare ån wij både / och icke en trål / ſom wij långe inbillat oß. Han lade Hårder på ryggen / och tyckte han war låtter. Sedan gingo the then dagen / in til qwållen / och komma til ett an-

leingi ætlat. Leggur hann tha hra a bak sier, hanum thotti hann liettur. Ganga their thann dag til kvollds, ok komu at odru husi, ok feingu thar godar nadir; for sua tuo daga. Hinn thridia dag toK Olvir til orda: ecki ber ek leingur kapuna nie kylfuna, thui full lumm er ek af thessari byrdi, enn that tho meira, at thu ber sua leingi daudann mann eptir thier, mun thetta verk vppi vera a medann heimurinn standur. Thu talar mikil ædru ord, seigir Hialmter, ok fa mier huortueggia. Olver giorir sua. Ganga their til kuollds, ok koma at husi hinu thridia. Hialmter liet Hord i reckiu golsi sinn vm kuolldit. Ecki hafdi Hialmter sofit sidann Hordur do. Hann vakir sem hann var vanur, vtann i moti morgnu sari, rann a hann suefn hoggvi. Enn er Hialmter vaknar, var Hordur i burt, vard hanum tha ei betra vid enn i fyrra sinni, ok tha mælti Hialmter: alldrei verd ek gladur, vp fra thessum deigi, fyrr enn ek finn Hord. Their stodu vpp ok ganga leid sina, thangat til their koma framm a vollu eina, fagra ok væna. Their sau borg

annat härberge/ thereſt the hade god läglighet. Gingo ſåledes twå dagar förbij. Tredie dagen begynte Olwer att ſeya/ thet han ey längre wille bära kappan eller klubban/ ty han wore hel lam af en ſå tungan börda; och thet än thå mer/ ſade han/ at tu bär ſå länge en dödan man med tig; alt thetta lärer bliſwa bekant ſå länge werlden ſtår. Tu talar mycket blödigt/ ſade Hialmter/ och få mig them både twå. Hwilket Olwer giorde. Sedan gingo the in mot aftonen/ til thet tride näſtet. Hialmter läde Härder på ſitt ſängkammar gålf/ om qwällen: och hade intet haft någon ſömn ſedan Härder dog/ vtan wakade efter wanligheten; Men emot morgon ſtunden föll på honom en tung ſömn. Som nu Hialmter waknar/ war Härder borta. Thå blef han ey bettre til modz än förr/ ſeyandes: Jag blir aldrig glad hädanefter förr än jag finner Härder. The ſtodo ſedan vpp och gingo ſin led fram/ thär til at the komma på en wacker och liuflig platz. Thär ſågo the en ſtor/ härlig/ och wälbygd borg; hwars tak war inlagt med gull och ſilfwer: han war ſtåteligen murad med röda/ blå/ gula/ gröna hwita och ſwarta ſtenar; Tornen woro höga/ och öfwerdragne med gull. Thär gingo the in vthi ſalen/ för Konungen/ på hwilken Olwer hälſade; men Hialm-

borg ſtora ok harla væna, alla gagn ſkorna, ok rent gulli ok ſilfri i ſkurdina. Hun var fagurlega murud med raudum ſteinum, blam, gulum grœnum, huitum ok ſuartum. Hennar turnar voru haier ok thaktir med gulli. Their geingu til hallar, ok inn i hollina, ok firi Konginn. Olvir heilſar hanum, enn Hialmter thagdi. Kongur tok vel quediu hans, ok bad at taka ſtol ok ſetia frammi fyrir ſier; their ſettuſt nidur; that ſau their at hollinn var oll ſkipud af ſæmilegu folki. Kongur bad tha at vera kata ok glada, eptir mikla mædi. Hialmter aat huorki nie drack, hann var ſtundum bleikur, ſtundum raudur ſem blod. Litlu ſidar lukuſt vpp hurdir hallarinnar, ok thegar geingu thar inn XXX. meijar; tuær baru tho langt af odrum, var onnur tho miklu væni, thottiſt Olvir aungva ſlika ſied hafa, at allri ſkopun ok fegurd. Firi theim var baſunad med allra handa hliodfærum, var tha mikil glædi i theirri holl. Jomfrunar ganga firi Konginn ok kalla hann brodur ſinn, ok ſettuſt nidur. Olver ſa at Hialmter radnadi miog ok dro Snarven-

Hialmter teg ſtilla. Konungen vptog wål hans hålſning / befallte ock ſtålla en ſtol fram / på hwilken the ſatte ſig. The ſåge jämwål at Salen war vpfyld / med anſenligit fo:k. Konungen bad them wara luſtige och glade / efter ſå mycken möda och reſor. Hialmter hwarken åt eller drack; han war ſtundom blek / ſtundom röd / ſom en blod. Efter en ſtund ·vpnades Sals dörarne / och ſedan komma thår in / tråttijo Jungfrur; af hwilka twenne woro mycket förnämligare än the andre / doch öfwergick then ena then andra i ſkiönhet / hwars lijka Olwer tyckte ſig aldrig ſedt hafwa / vthi all wålſkapnad och fågring. Man blåſte vpp för them på allehanda wålklingande ſpeel / och war thår myckin glådie förhanden i Salen. Jungfruerne gingo fram för Konungen / och kalla honom ſin broder / ſåttiandes ſig neder. Olwer ſåg at Hialmter rådnade i ögonen / och drog Snarwendil vtur ſlidan / then han lade neder vnder ſtolen. Konungen wänder ſig til Hialmter / och qwad en wiſa:

Hwad felas Hialmter?
Hafwer tu wandlat tin hy?
Stort ligger dig i hugen /
Stint ſer tu på mig.

Hialmter föll honom i talet och qwad halfwa wiſan:

Vtur mit följe bortkom
Then förſichtige Hårder

Tu

vendil vr slidrum, ok lagdi nidur vndir ſtolinn. Kongur leit til Hialmters, ok qvad viſu:

Huad er thier Hialmter
Hefur thu lit brugdit,
Stort er thier i hug,
Thu ſtarir a mig laungum.

Hialmter tok vndir, ok qvad halfa viſuna:

Huarf hinn hugprudi
Hordur vr for minni,
Greitt ertu likur hanum,
Gai ek ei thui drecka.

Kongur reiddiſt, ok qvad viſu:

Lægaſt mun ſæmd thin,
Ef likur skal ek vera,
Aumum illthræli,
Er ecki pridir
Ragur i huoria taug,
Nema reida mat ſuinum,
Halur hinn hrafn ſuarti
I hræfnar skrudi.

Hialmter vil tha threifa til ſuerdſins, ok var that i burtu. Hialmter qvad:

Burt er Snarvendill,
Vr slidrum horfinn,
Ma ek ei vig vekia,
Velldur thvi Olver,
Hefna mundi ek Hardar
Ef hann hier væri,
Ok rioda minn mækir
I manna blodi.

Eptir that geck onnur mærinn at Olver, ok qvad viſu:

Sax hefur thu Olver,
Slik eru vapn færri,

Ba-

Tu är honom tämlig liker/
Ty förmår jag ey dricka.

Konungen förtörnades/ och qwad en wijſa:

Falſk är tin heder/
Om jag mån lijk wara
Ynkligan träler;
Är ey then prydelige
Rädder i hwart tåg;
Mindre/ mata ſwinen/
Then ſwart lagde mannen
I Refſkins pälſen.

Hialmter wille thå efter ſit ſwerd/ men thet war borta/ ty qwad han:

Borta är Snarwendil
Vr ſlidan dragen/
Ey må jag ſlagsmål wäckia;
Thet wäller tu Olwer/
Hämnas ſkull jag på Hårder
Om han här wore/
Och färja min wärja
I manna blode.

Thär näſt geck en annan Jungfru fram til Olwer/ och qwad en wijſa:

Sax hafwer tu Olwer;
Slike wapn ey månge/
Som dräpte Konungen/
Thet bars vtur bärget/
Wänd' jag thå Kongs ſonen
I tuppa like/
Befordrades ſå wår lycka/
Ty vndſlapp jag nu hotet.

Sant ſåger tu Jungfru/ ſwarar

K Ol-

Bana veitti bendli,
Barst that vr hellir,
Bra ek hilmirsſonum
I hana liki,
Fardadi yckar fiorſue,
Fegri er ek nu hoti.

Olver mælti: ſatt ſeigir thu Jungfru. Hann tok meyuna ok ſetti i knie ſier. Litlu ſidar geck onnur Jungfruinn at Hialmter, ok qvad:

Keyptir thu Snarvendil
Med koſſi einum,
Var that verth litit,
Vel fra ek mier kiæmi.
Or mundir thu af audi,
Ef optar ſua feingir,
Jofur hinn ogndiarſi
Ok einka hepno.

Halmter liet ſem hann heyrdi ecki, ok thagdi. Hun gek aptur til ſætis ſins. Enn er Kongur ſier thetta, gek hann vndann bordum, ok tok horn eitt ok rendi a vini, ok gek at Hialmter, ok quad viſu:

Tak hier vid horni
Er thier Hordur færir,
Gef nu ro reidi
Ok rædum tha ſidann,
Thu hefur oſſ hialpat
Enn vær ydur biargat,
Ollum vr anaudum
Indiſſ vier niotum.

Hialmter ſtod tha vpp i moti Hordi, ok mintiſt huor vid annan; var thar fagnadarfundur, var tha druckit fagnadar öl, ok hin beſta veiſla.

Olwer / ſättiandes henne vthi ſit knä. Men ſtrax thär efter geck äter en annan Jungfru til Hialmter / och qwad:

Köpte tu Snarwendil
Med en kyß allena/
Litet war thet wärde/
Wäl är jag vndſluppen;
Riker tu wiſt bleſwe
Finge tu ſlikt offtä/
Stor driſtige Konung
Aldrig olyckelig.

Hialmter ſtällte ſig ſom han intet hörde hennes tal / vtan teg ſtilla. Hon geck ock ſå til ſäte igen. När nu Konungen thetta ſäg / geck han ifrån bordet / tagandes ett horn och fylte thet med wijn / gåendes åth Hialmter / och qwad:

Tag här wid hornet
Som tig Härder giſwer/
Stilla nu tin wrede:
Rådom ſedan både/
Tu haſwer oß hulpit
Men wij eder bergat
Vtur allan fahra/
Medan wij ha vmgätts.

Hialmter ſtod vpp emot Härder / och kyßte thet hwarannan. Thär bleſ thå en ſtor fägnad / ty the druncko i glädie / och höltz ett roligt gäſtebud.

XXII. Cap.

XXII. Cap.	22. Cap.
Æfi ſaga Hordar, ok gipting theirra Foſtbrædra.	Här förtälljes Hårders lefwarnes Saga / vppå Foſtbrödernes bröllop.
THat var eirn dag veislunnar, ad Kongur ſat i ſinu haſæti, ok their foſtbrœdur næſt hanum, enn Jungfrurnar a ſtoli framann fyrir hanum; voru tha allir gladir, med ordum fogrum, ölværd ok gledi, gamni ok allskonar skeimtan. Hialmter ſpurdi hina fridari Jungfruna at heiti, eda huort hennar federni væri? hun kvedſt Alſol heita; er minn fadir latinn, er hier ſtirdi landi, enn brodir min tok riki eptir hann, ſem Hordur hefur nefnſt, en hann heitir Ringur, Hilldiſif heitir ſyſtir min, enn land thetta heitir Arabia, kan brodir min at ſeigia ydur slikt fra vorum forlogum, ætt ok vppvexti. Skilldu thau ſua talit. Bidur tha Hialmter Hring at greina ſier gior that, ſem hun hafdi hanum ſagt. Hringur Kongur quedſt that giarnan giora vilia. Kongur hefur ſua ſit mal: That vil ek ydur kunngiora, at min fadir hiet *Tholomeus*, ok ſtyrdi hier riki: Hann atti	DHet hände en dag medan gäſtebudet päſtod / at Konungen ſatt i ſit högſäte / Foſtbröderne pä ſidan om honom / och Jungfruerne pä ſtolar framföre. Giorde ſig thä alle glade med wackert tal / ölglam och allehanda ſkämt och tidfördrif. Hialmter begärte weta then ena Jungfruens namn / aldenſtund hon war deyeligaſt af them alla / och huru thet wore med hennes föräldrar och förfäder. Thär pä ſwarar hon ſig heta Alſol. Min fader / ſade hon / är ſina färde / ſom ſtyrde thetta landet; efter honom tog min broder riket an / ſom är kallat Hårder / men heter doch Ring. Min ſyſters namn är Hildiſif / och thetta här landet heter Arabien / äfwen ſädant kan min bror förkunna eder angäende wärt öde / ätt och vpwert. Thär med ſlöto the ſit tal. Förthenſkul bad Hialmter at Ring wille vthföra thet ſamma / ſom hon berättat. Giärna wil jag thet giöra / ſade Konung Ring / och börjar ſä ſit tal: Eder wil jag förkunna / at min fader het *Ptolomæus*, ſom ſtyrde riket; Han ägde en ganſka wacker Drotning / med hwilken /

ti han

ti Drottningu harla væna, ok vid henni atti Kongur oss thriu ſyskin. Lidu ſua langir thimar thar til modir vor tok ſott ok andadiſt, var haugur orpinn yfir hana. Thradi Kongur miog eptir Drottningu ſina. Kongur atti ſier radgiafa truann ok dyggvann, hann geck eirn dag fyrir Kong, ok kvedſt vilia leita hanum at kvanfangi, ok thui jatar Kongur. Radgiafinn fer, ok kemur aptur at haufti, er tha Drottningar efnit i for med hanum, hun hiet Luda, er thegar brudkaup giort. Leiſt ollum vel a theſſa konu; ecki villdu vær ſyskyn ſita brudkaupit; gek veislann vel framm. Leid eigi langt adur enn theim dotti Drottning ill, bædi i skapmunum ok ordum, enn i giorningum veſt, ried hun skiott fodur minum bana, thui henni thotti hann gamall, enn hun ung ok liſtug, villdi hun ſidan mig att hafa, enn ek villdi ecki hennar liotum vilia ſamthickaſt. Lagdi hun ſidann a mig at ek skilldi thræll ſynaſt, ſuartur ok illudlegur, ok alldrei skillda ek mat meiga eiga, nema a midiu golfi, ok alldrei vr theſſum aogum komaſt, nema nockur

han aflade oß tre ſyſkon. Thär efter föll Drotningen vthi ſiukdom och blef död; man giorde ſedan hög åth henne/ och ſörgde Konungen mycket bemälte Drotning. Konungen hade ockſå en rådgifware ſom war en trogen och beſkedelig man/ thenne geck en dag in för Konungen/ och ſade ſig wilja ſkaffa honom gifte; hwar til Konungen ſamtyckte. Atſå fardas hans rådgifware å ſtad/ och kom ſedan igen/ emot höſten; tå war then vnga Drotningen i färde med honom/ hwilkens namn war Luda/ och ſtältes bröllopet an. Hon behagades wäl hos alla/ Doch wille intet wij ſyſkon biwiſta bröllopet/ vthan thet ſamma geck lika wäl för ſig. Men thet led intet långt fram/ förr än man märkte Drotningens ilſka/ både i ſinne och tal/ men wärre wiiſte hon then/ i ſielfwa werket och gärningarne. Hon brachte min fader behändigt om halſen/ emedan han tycktes wara henne gamal/ men hon ung och lätfärdig/ ſedan wille hon äga mig/ men til hennes onda wilja gaf jag intet ſamtycke. Förthenſkul lade hon thet på mig/ at jag ſkulle ſynas wara en träl/ ſwart och ſtygg/ ſamt aldrig kunna få mig mat annorſtädes än vppå golfwet. Vthur thenna ålagan ſkulle jag aldrig ſlippa förr än någon Konungs ſon gofwe mig tilſtånd/ at råda hwad jag wille ſielf/ ſampt tre dagar båra

kur Kongs ſon vinni that til min, at lata mig ollu rada, ok bera mig a baki ſier thria daga daudann; nu hefur thu thetta huortueggia giort. That eitt lagdi hun a mig mier til liknar, at ek mætti giora huad ſem ek villdi orkat hafa, ok alldrei skilldi mier afla fatt verda, ok alla hluti yfir vinna, that ſem firir mig væri lagt. A Alſelu ſyſtir mina lagdi hun, at hun skilldi verda at fingalpi, ok alldrei vr ſinum alogum komaſt, nema nockur Kongsſon villdi kiſſa hana. Tha feck foſtra min henni Snarvendil, var hun hann at henda ymiſt med munni edur hondum. Enn Hilldiſif skilldi synaſt at ollum yfirlitum ſem trollkona, ok vera nær brodur hennar. Hann atti bygd i einum hellir ſtorum, ok skilldi hann eckert grand meiga giora henni. Hun atti ecki fyrr at komaſt ur ſinum alogum, enn hann væri drepinn, med thui ſama ſuerdi ſem hieck yfir ſæng hans; vard that ſua margt, ſeigir hann, bædi fleira ok verra af henni. Enn eptir thetta for hun i burt med mig, ok er theſſi hin ſama thin ſtiupmodir, er nu endud min æfiſagi. Hialmter thac-

ra mig dödan på ryggen. Thetta har tu giordt begge delarne. Thet ena lade hon på mig/ ſåſom til ett ſkons mål/ at jag måtte fullborda ehwad ſom hälſt jag wille haſwa vthrättat/ och aldrig ſkulle mig fehlas krafter och ſtyrkia; jag ſkulle all ting öfwerwinna ſom war mig förelagt. Vppå min ſyſter Alſol lade hon thet/ hon ſkulle ſynas wara en Fingalp/ och aldrig komma vtur ſin ålaga/ förr än någon Konungs ſon wille kyßa henne. Thå antwardade henne min Foſtermoder ſwerdet Snarwendil; thet bar hon ömſe med munnen och med händerne. Hildiſif ſkulle wara af alt anſeende ſåſom trollkona/ och wiſtas när ſin broder/ hwilken hade ſit tilhåld i en ſtor bärgzhålla/ han ſkulle intet meen kunna tilfoga henne. Vthur thenna ſin ålaga ſtod henne intet at komma/ förr än han wore tagen af daga/ med thet ſamma ſwerd ſom hängde öfwer hans ſäng. Och har thet altſå ſkedt/ ſäger han/ ſom både wärre och mehra är/ förmedelſt hennnes tilſkyndan. Thär efter begaf hon ſig bort med mig; och är thenne tin ſtiufmoder. Här hafwer tu nu hört min leſwernes Saga. Hialmter betackade honom för hans goda ſkämt/ och alt folck woro glade. Hialmter begynte tå at begära Alſol ſig til handa; hwilket föll Konungen mycket i behag. Sammaledes

thackadi hanum tha goda skemtun; vard tha allt folk gladt. Eptir thetta hof Hialmter vpp ord ſin, ob bidur Aalſolar ſier til handa, fyſti Kongur theſſ miog. Olver bad ok ſua Hilldiſiſar, ok var thetta af radit. Hier eptir vilia their Hialmter ok Olver heim hallda, feck Kongur theim XX skip, ok liettu ei fyrr, enn their komu at Mannheimum. Enn er Hialmter leit ſtiupu ſina, fiell hun nidur i elldin, enn fadir hans vard hanum allshugar feiginn; sat Hialmter thar nockra ſtund. Hann baud fodur ſinum til brudkaups ſins, ok tha Kongur that. Sigldu their a hundrat skipum til Arabya. Enn at theim thar komnum, geck Hringur i moti theim ok leiddi tha til hallar, med miklum pris ok skemtan. Geck hann tha at eiga Hervoru, ok voru theſſi thriu brudkaup ſetinn med miklum mannfagnadi, ok at theim endudum voru aller med agiætum giofum vt leidir, ok for ſua huor til ſins heimilis. Enn their Hringur Kongur, Hialmter ok Olver mæltu til ſtodugra vinattu med ſier, ok gefur huor ordum godar giafir, ok skilia med thui.

giårade **Olwer Hildiſif**; och blef alt thetta ſlutit. Sedan når **Hialmter** och **Olwer** wore begrepne at ſegla hem / gaf Konungen them tiugu ſkepp / och vnderlåta the ey / förr än the komma til **Mannahem** hwareſt när Hialmter ſan ſin ſtiufmoder / föll hon neder i Elden. Hans fader fägnade honom af alt hierta; hos hwilken han fördrögde någon tijd / och böd honom til ſitt bröllop / hwilket fadren jakade / och ſegla the til **Arabien** med hundrade ſkepp i följe. När the woro thär ankomne / går **Ringer** at taga them emot / beledſagandes them til ſitt Palatz med mycken heder och förluſtande. Han geck thå at åga **Herwora** / och ſtod theßze trennes bröllop med mångens fägnad. När thetta war alt fullåndat / bliſwa alle med dyrbara ſkänker vthledde; och ſåledes fårdas hwar til ſit hemwiſt. Men förr än the ſkildes åth / ſlöto Konung **Ring**/ **Hialmter** och **Olwer** ſin emellan en ſtadig wenſkap / föråhrandes hwar andra goda gåfwor / och ſkiljas ther med. **Hialmter** ſeglar til **Mannahem** / och ſtyrde ſedan riket efter ſin fader. **Olwer** ſatte ſig at ſkiöta thet rike ſom hans fader hade ått. Och war han hos **Hialmter** i ſtort anſeende / ſampt af hwar man hullin för then tappraſte. Twenne Söner hade **Hialmter** med ſin Drottning / then åldre het **Inge** / then yngre kal-

thui. Sigler Hialmter tha heim til Mannheima, ſtyrdi hann thui riki eptir fodur ſinn. Olver ſeſt ok at theim rikum ſem fadir hans hafdi at ſtyra. Hialmter matti hann til alls, ok thotti vera hinn meſti afreks madur. Hialmter atti tuo ſonu vid Drottningu ſinni, hiet hinn elldri Ingi, enn hinn yngri Hlodver. Hafdi Kongur ſidann margar oroſtur, ok hafdi i ollum ſigur, ſtod hanum einginn a ſpordi. Olver ſtirkti hann i ollum mannraunum. Enn eptir Hialmter tok Ingi ſonur hans rikit, enn Hlodver vard hernadar madur mikill, hann bar Snarvendill eptir fodur ſinn. Olver atti ok ſon huor Her-Raudur hiet; hann lagdiſt i hernad med Hlodver, vrdo their miklir kappar, ok er margt folk komit fra theim, vnnu their vndir ſig morg Konga riki; ok lukum vier hier ſogu, Hialmters, Olvers, Hrings ok Hervarar.

kallades Hlodwer. Bemelte Konung vthförde många krig / och erhölt altid ſeger / ſå at ingen blef honom jemnwuxen. Theslikes vndſatte honom Olwer vthi alla napptag. Efter Hialmter antog riket hans ſon Inge. Hlodwer blef en tråffelig ſiöman / och bar Snarwendel / efter ſin fader. Olwers ſon het Her-Röder / hwilken gaf ſig i Hernad med Hlodwer / och blefwo the ſtore kämpar / ty the wunno vnder ſig många Konungariken. Hwar med wij nu ſlutom Hialmters / Olwers / Rings och Herworas Hiſtoria.

